

NOBEL CENTER

1833 – 1983 – 2023

Bengt W Sahlberg

Slussen i Stockholm

Nobel Center vid gul cirkel (på vänster sida)

(Originalhandlingar finns arkiverade på Riksarkivet SE/RA/721326)

Stockholm våren 2023
Bengt W Sahlberg
www.ebsahlberg.se

Tryckt hos Elanders Sverige AB
Översättning: American Writing & Editing AB

Innehållsförteckning

”Att fånga tillfället”	4
”Att skapa ett Nobel Center”	4
Val av plats för Nobel Center	7
Skeppsholmen	8
Tegelbacken	9
Kvarnholmen	10
Västra Klara I	11
Börshuset i Gamla stan	12
Västra Klara II	13
Skeppsholmskyrkan	14
Söder Mälarstrand	16
Blasieholmen	17
Slussen/Stadsgården	19
 Summary in English	 21
 Personlig bakgrundshistoria	 27
Korrespondens, artiklar, foton	32
Kalendarium	76
Litteratur	101

Upprinnelsen till Nobel Center finns också beskriven i skriften *Nobel Center in Stockholm – Mental Dynamite*. Finns att läsa på: www.ebsahlberg.se/nobel

”Att fånga tillfället”

”Ingen, utom Anders Franzén, hade 1956 kunnat ana att just vraket efter ett misslyckat krigsskepp skulle bli Sveriges största turistattraktion. I analogi med det kan vi förutspå att ’nästa Vasa’ blir något helt annat än ett skeppsvrak. Det viktiga är att det är något nytt och oväntat, som i förstone inte ter sig så spektakulärt. Men som kan ge miljoner människor upplevelser och kunskap. Det fordras att det finns någon som har en idé och driver, mot alla odds och kanske ibland mot hygglighet och anständighet, en vision, och ser de praktiska möjligheterna att förverkliga den. Det fordras också att hängivna och sakkunniga människor, utan alltför många bindningar till hur saker och ting brukar göras, kan ta vid och fullfölja idén. Vi kanske idag inte anar vad det skulle kunna handla om, men visst kommer det att ske - någon gång, någonstans. Någon kommer att fånga tillfället. Vasasuccén kommer att upprepas.”

(Ur boken *Att fånga tillfället* av Klas Helmersson 2013)

”Att skapa ett Nobel Center”

De historiska slutsatser om Vasamuseets tillkomst som chefen för Vasamuseet Klas Helmersson presenterar i sin bok *Att fånga tillfället* kan ses som en blåkopia på det händelseförlopp som ligger bakom tillkomsten av Nobel Center.

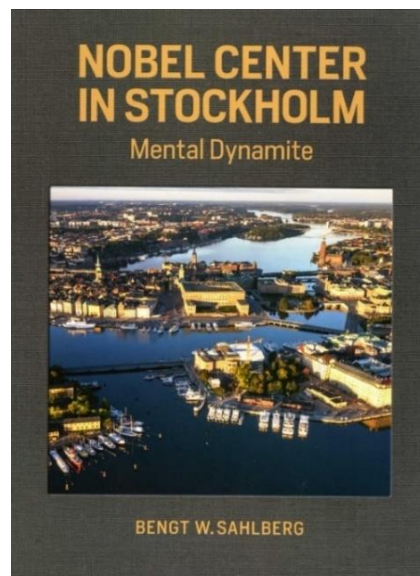
Anders Franzén började 1950 söka information om fartygsvrak i Östersjön. 1956 lyckades han lokalisera vraket efter regalskeppet Vasa. 1990, efter 40 år, invigdes Vasamuseet på Djurgården i Stockholm.

Idén till ett Nobel Center väcktes 1983 i samband med 150-årsjubileet av Alfred Nobels födelse. Det var då det blev uppenbart att en internationell vetenskaplig mötesplats i Stockholm i form av en spektakulär fysisk attraktion där nobelprisen och Alfred Nobel kunde presenteras för en större publik handlade om ”en historisk skatt” som till varje pris måste ”bärgas”. Det är nu 40 år sedan.

Den kommande processen att förverkliga ett Nobel Center blev under de fyra decennierna efter 1983 ett politiskt, juridiskt och kulturellt sprängstoff.

När Nobelstiftelsen och Stockholms stad år 2011 tog beslutet att etablera ett Nobel Center på Blasieholmen i Stockholm och den planerade invigningen närmade sig (efter att en internationellt utlyst arkitekttävling avgjorts) kändes det angeläget att i en genomarbetad, faktabaserad skrift på svenska och engelska sätta upprinnelsen till det planerade centret på pränt. Titeln på skriften blev *Nobel Center in Stockholm – Mental Dynamite*.

Ingen kunde då ana att projektet på Blasieholmen skulle läggas ner, sju år efter att beslutet om förverkligande tagits.

Publicerad 2017

David Chipperfield Architects

"Om Nobel Center på Blasieholmen

Många års diskussioner, tankar, idéer och förslag ledde fram till att Nobelstiftelsen och Stockholms stad i september 2011 överenskom om att initiera projektet Nobel Center. Ett antal platser i staden hade prövats innan parterna i sin överenskommelse enades om att Blasieholmen var mest lämplig. Projektet avslutades på grund av att den nya politiska majoriteten i Stockholm Stad beslutat att Nobel Center inte ska ligga på Blasieholmen."

(Ref. Nobelstiftelsen)

Men idén överlevde och ett nytt försök till förverkligande presenterades ett par år senare. Då lämnar Lars Heikensten vd-posten för Nobelstiftelsen som övertas av Vidar Helgesen. Inför sin avgång intervjuas Lars Heikensten i Dagens Nyheter den 15 januari 2021.

Hur Nobel Centerv exakt ska se ut är ännu inte klart. I detaljplanen, som har vunnit laga kraft, framgår att byggnaden blir max sex våningar hög.

Bygget uppförs framför det så kallade Glashuset, Atrium Ljungbergs karaktäristiska fastighet där bland annat nyhetsbyrån TT huserar. Fastighetsbolaget har också köpt det angränsande KF-huset.

Fakta | Projektet stoppades 2018

■ Det var i maj 2018 som Mark- och miljööverdomstolen sa nej till Nobel Center på Blasieholmen. Be-

skedet kom efter en utdragen process där bland andra Riksantikvarieämbetet i sitt remiss-svar hade delgivit

starka invändningar mot placeringen och den tilltänkta byggnadens inverkan på stadens siluett. SvD

Nobelstiftelsens vd Lars Heikensten presenterade nyheten om Nobel Center på en presskonferens i går. Foto: Fredrik Sandberg/TT

När Vidar Helgesen, tidigare statssekreterare vid norska utrikesdepartementet, Europaminister och klimat- och miljöminister, tar över stafettpinnen som ny vd för Nobelstiftelsen lämnar han följande avsiktsförklaring:

"När han talar om ett framtida Nobel Center handlar det om "ett intellektuellt kraftcentrum". Det ska inte bara rymma större utställningsytor än nuvarande Nobelprismuseet i Gamla stan. Det ska vara en plats där människor ska kunna finna hopp och inspiration i en tid av kriser och angrepp på vetenskap och fakta, och där beslutsfattare och forskare ska kunna mötas."

(Utdrag ur intervju med Vidar Helgesen i Svenska Dagbladet den 2 oktober 2022)

Vidar Helgesen

VAL AV PLATS FÖR NOBEL CENTER

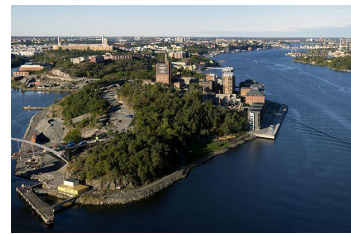
Många platser för Nobel Center har varit uppe på det mentala ritbordet. Sju blev föremål för närmare utredning och analys innan förslaget till slutlig lokalisering vid Slussen/Stadsgården presenterades. Dessa platser redovisas kortfattat i tidsordning nedan.

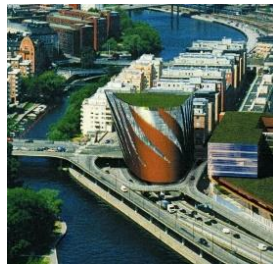
1

2

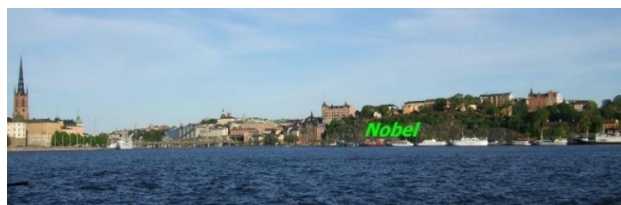
3

4

5

6

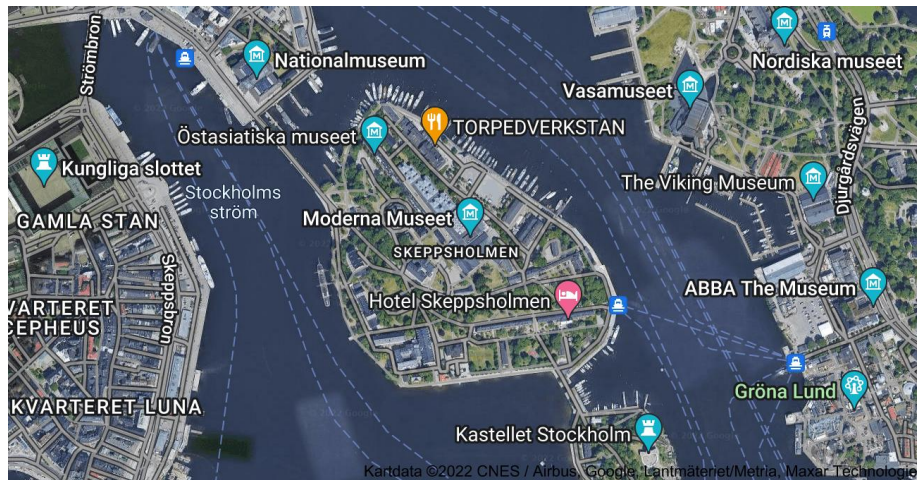

7

1

Skeppsholmen

1984 - 1989

Skeppsholmen blev den första platsen som studerades närmare för en etablering av Nobel Center. Ön vid Stockholms inlopp och inom Kungliga Nationalstadsparken var under närmare 300 år hemvist för den svenska flottan.

Efter 1968/1969 har Skeppsholmen utvecklats till ett populärt besöks- och utflyktsmål i Stockholm med museer och andra kulturinstitutioner.

1984 inleddes ett omfattande kontaktarbete för förankring av idén att uppföra ett Nobel Center på öns nordöstra sida på stranden nedanför Moderna Museet, mittemot Vasamuseet vid den motsatta stranden på Djurgården.

Skisser och en fysisk modell utarbetades av arkitekten Bengt Edlund (överarkitekt vid Stockholms stads/kommuns parkförvaltningsprojekteringsavdelning).

*Skeppsholmen (sedd från Strandvägen) med Nobel Center
Arkitekt Bengt Edlund*

Fysisk modell – arkitekt Bengt Edlund

Kontakter togs med Nobelstiftelsen (vd Stig Ramel och vice ordf. i Nobelstiftelsen Tore Browaldh - vd Handelsbanken), Kungliga Djurgårdens Förvaltning (chef/förvaltningsdirektör Åke Linde), Hovet (hovmarskalk Elisabeth Tarras Wahlberg), radio/TV (producent/programledare Bengt Feldreich bland annat för nobelprogrammet *Snillen spekulerar*), SIS/Stockholm Information Service (vd Christer Nedström) samt flera tunga företag som Nobel Industrier, Atlas Copco, Volvo och SAS.

1990 utlystes en internationell arkitekttävling för en om- och tillbyggnad av Moderna Museet. Därmed omöjliggjordes en etablering av Nobel Center på Skeppsholmen.

2

Tegelbacken

1990 - 1992

Efter Skeppsholmen riktades blickarna mot Tegelbacken och Centralstationsområdet. Tegelbacken är en trafikplats på Norrmalm i centrala Stockholm, nära Vasagatan och Centralbron. Här förbinds biltrafik till och från bland annat Centralbron, Vasabron, Norr Mälarstrand, Klarastrandsleden och Klaratunneln. Granne med Tegelbacken är Stockholms centralstation vid Centralplan/Vasa-gatan. I mitten av 1950-talet koppelades stationen ihop med Stockholms tunnelbana och 2017 med Citybanan.

Nobel Center med röd cirkel

(Ur boken *Möten Människor & Marknader*, Liber 2001)

Kvarnholmen 1990 - 1992

Kvarnholmen/Nacka

Parallellt med diskussionerna kring ett Nobel Center vid Tegelbacken utreddes möjligheterna för en lokalisering till Kvarnholmen (Nacka kommun) vid Stockholms inlopp. Arbetet utfördes tillsammans med markägaren KF Fastigheter (vd Laszlo Kriss) och Nacka kommun (näringslivschef Anders Bååth och planeringsdirektör Ingvar Persson).

Under Stockholms utveckling ledde de goda hamnförutsättningarna och det korta avståndet mellan Kvarnholmen och stadskärnan till att industrin tidigt etablerade sig på ön. Här fick till exempel funktionalismen sitt genombrott i Sverige med bland annat landets första industrifunktionella silo. På 1930-talet byggs här även Sveriges första område med funkisradhus för arbetare och tjänstemän. Utvecklingen speglar framväxten av det svenska folkhemmet i mitten av 1900-talet.

4:1

Västra Klara

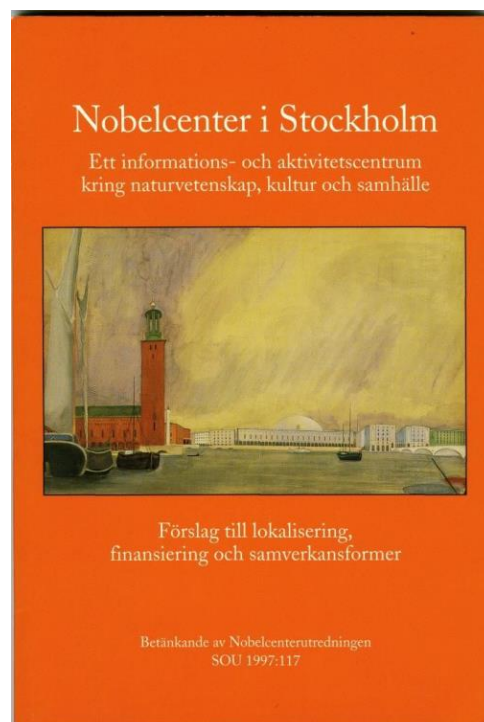
1993 - 1997

Vid Klara sjö och Stockholms Centralstation

1993 ombads jag av Jernhusen med vd:n Per-Håkan Westin att genomföra en studie av besöksunderlaget för ett Nobelcenter, lokaliserat i direkt anslutning till Centralstationen i Stockholm. Läget, centralt mitt i staden med utsikt över Stadshuset och Klara sjö, sågs som "optimalt".

Fyra år senare presenterades ytterligare en utredning av förutsättningarna för en lokalisering till samma plats. Utredningen blev ett statligt betänkande (SOU 1997:117 av f.d. kulturministern Bengt Göransson) med titeln *Nobelcenter i Stockholm – Ett informations- och aktivitetscentrum kring naturvetenskap, kultur och samhälle. Förslag till lokalisering, finansiering och samverkansformer*.

Betänkandet resulterade inte i några fortsatta aktiviteter från statens eller stadens sida.

SOU 1997:117

Börshuset i Gamla Stan

2001 –

Börshuset i Gamla Stan

I avvaktan på ett permanent Nobel Center arrangerar Nobelstiftelsen en tillfällig utställning i Börshuset vid Stortorget i Gamla stan. Utställningen får namnet Nobel Museum, senare Nobel Prize Museum. Invigningen sker 2001 vid hundraårsminnet av de första nobelprisen. Utställningen kommer att leva vidare fram till invigningen av ett permanent Nobel Center.

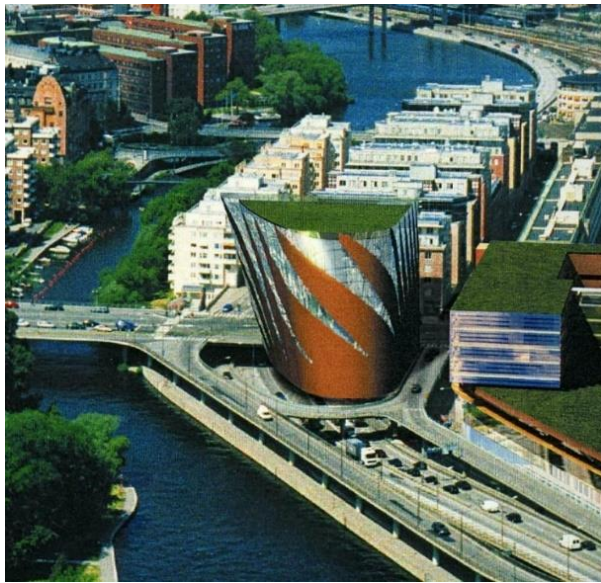
Börshuset invigdes 1776 av Gustav III i Stora Börssalen. Huset inrymde främst lokaler för börshandel men Stora Börssalen användes också som högtidslokal för bland annat Svenska Akademien.

4:2

Västra Klara

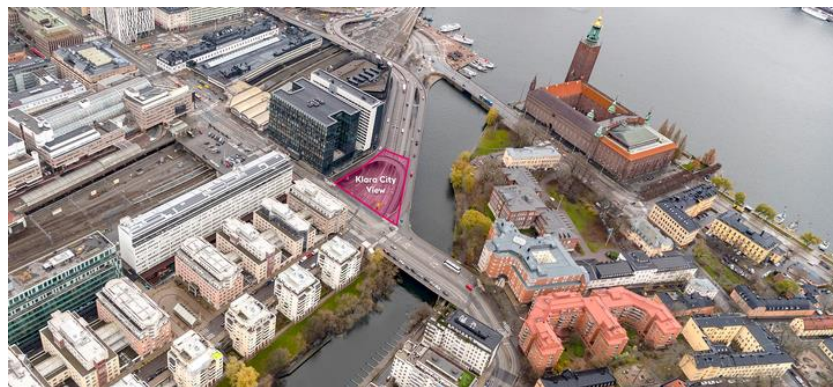
2002 - 2007

Vid firandet av Stockholms 750-årsjubileum i juni 2002 diskuteras idén till ett Nobel Center i Västra Klara med Skanska (*Sven Olof Berglund*). Skanska engagerar arkitekten Gert Wingårdh som den 16 augusti vid ett möte på Stockholms stadshus presenterar ett förslag till Nobel Center i Västra Klara. Mötesdeltagarna representerar Nobelstiftelsen (*ordförande Marcus Storch*), Stockholms stad (*finansborgarrådet Carl Cederschiöld*, *näringslivsdirektören Christer Asplund* och *blivande vd för Stockholm Business Region Olle Zetterberg*) samt Skanska.

Gert Wingårdhs förslag till Nobel Center i Västra Klara

Av olika anledningar föll Västra Klara-lokaliseringen bort och ersattes av Skeppsholmskyrkan med bergrummen under kyrkan.

Dagens Västra Klara med Stockholm Waterfront/Radisson Hotel samt kommande utbyggnad av den tänkta platsen för Nobel Center.

**Skeppsholmskyrkan
med underliggande bergrum
2005 - 2009**

Skeppsholmskyrkan

Sökandet efter en attraktiv lokalisering av Nobel Center fortsätter. Nobelstiftelsen och Nobelmuseet planerar under några år en lokalisering av ett permanent Nobel Center till Skeppsholmskyrkan och bergrummen under kyrkan.

Skeppsholmskyrkan började byggas 1824 i nyantik stil, inspirerad av bland annat Pantheon i Rom. Kyrkan avsakraliserades 2001 när Svenska kyrkan skiljdes från Staten. Idag är kyrkan ett statligt byggnadsminne, en profan byggnad som används för konserter och annan kulturell verksamhet.

Bergrummen under kyrkan anlades i början av 1940-talet för att ge plats åt den svenska marinstaben i krigstid.

Skeppsholmsförslaget väckte med tiden allt större motstånd. Vid ett möte i oktober 2007 med Nobelstiftelsens vd Michael Sohlman och Nobelmuseets vd Svante Lindqvist på Nobelstiftelsens kontor på Sturegatan presenterade jag ett alternativ B, Nobel Center på Söder Mälarstrand vid Slussen.

I avvaktan på den fortsatta utvecklingen sändes ett brev till de arkitektbyråer som 2008 fick förtroendet att komma med förslag till Nya Slussen. *(Se nästa sida)*

To architects
involved in "The New Slussen" at the following agencies:
AJN Architectures
Bjarke Ingels Group
Foster + Partners
Nyréns Arkitektkontor
Wingårdhs

You are selected to present proposals for how "The New Slussen" in Stockholm will be designed. The mission is to create a traffic solution that meets the needs of the 21st century. There are also requests to further develop Slussen into a unique meeting point for Stockholmers themselves as well as for visitors to Stockholm. Among other things discussed for Slussen, there has been the proposal for a new Opera House and a new City Library.

25 years ago the idea to create an architectural mega-attraction in honor of Alfred Nobel was presented in Stockholm. Today, an incidental exhibition called The Nobel Museum can be seen in the Börshuset in the Old City. An investigation was made by Statens Fastighetsverk about a permanent Nobel Museum in the old military rock cavern under the Skeppsholmskyrkan (the church on Skeppsholmen), in Stockholm. The location at Skeppsholmen poses significant problems with the added disadvantage that it would not influence the skyline of Stockholm City in a positive way. Most policy makers and key opinion leaders, as well as public opinion, believe that Alfred Nobel and the Nobel Prize should be presented in a prestigious architectural setting.

Today, there exist in Stockholm two centrally located sites, with connection to water, that meet the requirements for placement of a grand architectural feature. One of these is situated close to the new meeting point, Stockholm Water Front, by Klara Sjö, at the Grand Central Station. The other possible location is near Slussen, on Söder Mälarstrand. This last site frames, together with the Old City and the Town Hall, the inner waterway of Stockholm's Riddarfjärden. Moreover, this setting offers particularly historical significance since Alfred Nobel's laboratory for experimentation was situated along Söder Mälarstrand, not far from Slussen. In addition, Alfred Nobel's grandparents lived in the neighborhood on the small island of Långholmen and the family used to pass by this location on their travels to and from Russia.

A Nobel Museum/Nobel Center on Söder Mälarstrand could connect to the hillside (steep fault), being built over/across the transport infrastructure (between the hill and the seashore) and finish facing the water at Riddarfjärden. Such a layout would create an extraordinarily attractive site, as well as offer easy availability to the attraction (see attached illustration).

Your mission to design The New Slussen does not include submission proposals for the surrounding cultural interests. However, an architectural design worthy of a permanent Nobel Museum/Center in the area would significantly increase the attractiveness of the area on the whole as well as bring international focus to the region. 2 (2)

Sweden's most significant architectural project would come closer to a dignified permanent solution, especially if the architects involved in The New Slussen announced the importance in realizing a world class Nobel Museum/Center in the City of Stockholm. Pär Wästberg, Director General of the Swedish Institute, said in a statement to Tidningarnas Telegrambyrå (TT) in June 2008: "The international world ranks us low. We do not have a Louvre, nor any pyramids, and no big classical cultural heritage."

That fact is hard to change. However, here is a fantastic opportunity to create a modern, monumental building, suitable in supporting the more than one hundred year old tradition of the world's greatest and most well known science award - The Nobel Prize.

It is in this context where you all, as celebrated architects, can make a difference!

Stockholm June 25, 2008
Bengt Sahlberg, Professor emeritus

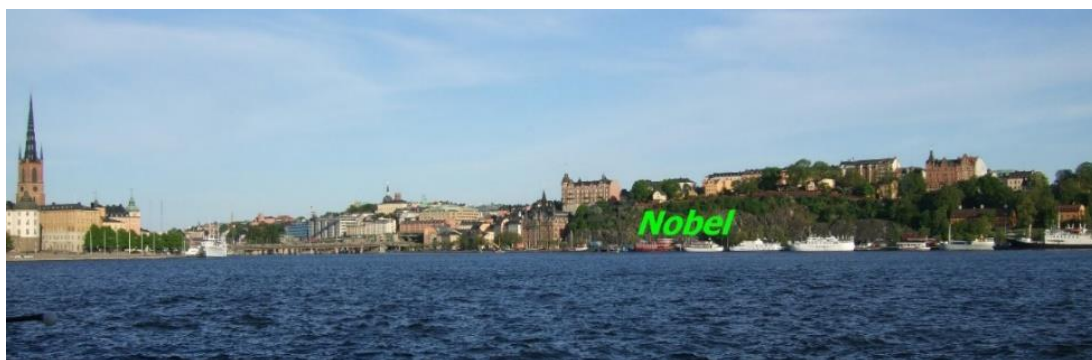
Söder Mälarstrand

2007 - 2010

När kritiken mot ett Nobel Center i Skeppsholmskyrkan och bergrummen därunder successivt växte tog jag kontakt med Gert Wingårdh med en förfrågan om han kunde utarbeta ett förslag till Nobel Center på Söder Mälarstrand. Han hade ju tidigare utformat förslaget till Nobel Center vid Klara sjö i Västra Klara. Han accepterade.

Söder Mälarstrand sträcker sig längs Riddarfjärden från Pålsundet i väst till Centralbron i öst och är drygt 2 kilometer meter lång. Längs gatan vid Pålsundet ligger malmgården Heleneborg där familjen Nobel genomförde experiment med nitroglycerin/dynamit fram till en katastrofal sprängolycka 1864.

Mitt emot på ön Långholmen bodde Alfred Nobels morföräldrar.

Söder Mälarstrand

Kort efter att Gert Wingårdh presenterat sitt förslag till Nobel Center på Söder Mälarstrand beslöt Nobelstiftelsen att satsa på ett Nobel Center på Blasieholmen.

Wingårdhs förslag till Nobel Center på Söder Mälarstrand är arkiverat på Riksarkivet (SE/RA/721326).

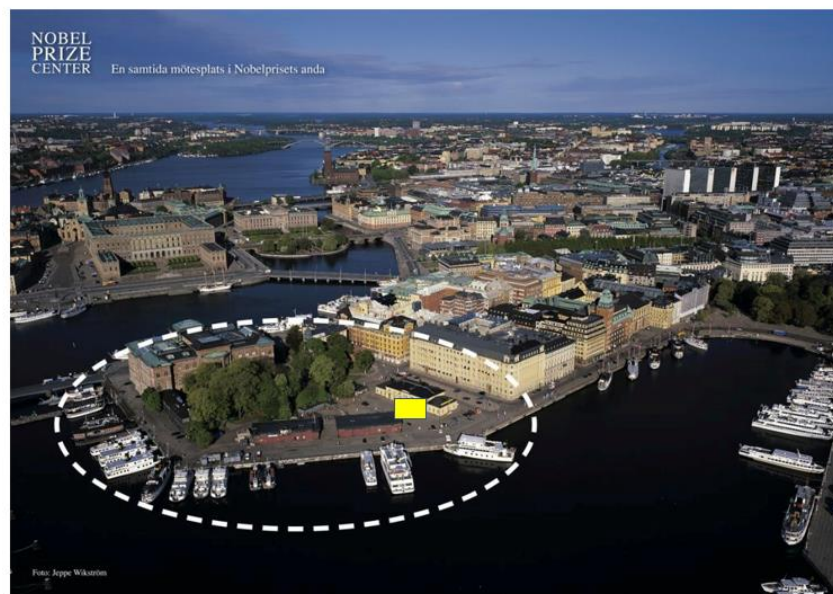
Blasieholmen

2011 - 2018

Within the two-stage competition, the architects' task will be to design the building that will become the new home of the Nobel Prize in Stockholm. The building will house the Nobel Foundation, together with associated activities that the foundation initiates within research, educational efforts, museum operations and digital media. The building will contain public rooms for exhibitions, scientific conferences, meetings and events, as well as a library, restaurant, café and shop. The ambition is that the Nobel Center will become one of Stockholm's main attractions.

Ref. Nobelstiftelsen

*Blasieholmen
(Gul kvadrat markerar platsen för Nobel Center)*

Efter ett första urval från cirka 140 tävlingsbidrag offentliggörs vilka 12 arkitektbyråer som i en slutomgång ska få tävla om Nobel Center på Blasieholmen.

Dessa är:

Kim Herforth Nielsen – 3XN, Denmark

Bjarke Ingels – BIG, Denmark

David Chipperfield – David Chipperfield Architects, England/Germany

Jacques Herzog, Pierre de Meuron and Ascan Mergenthaler – Herzog & de Meuron, Switzerland

Johan Celsing – Johan Celsing Arkitektkontor, Sweden

Anne Lacaton and Jean-Philippe Vassal – Lacaton & Vassal Architectes, France

Lene Tranberg – Lundgaard & Tranberg Arkitekter, Denmark

Marcel Meili and Markus Peter – Marcel Meili, Markus Peter Architekten, Switzerland

Rem Koolhaas and Reinier de Graaf – OMA, Netherlands

Kazuyo Sejima and Ryue Nishizawa – SANAA, Japan

Kjetil Thorsen – Snøhetta, Norway

Gert Wingårdh – Wingårdhs arkitekter, Sweden

Segrande förslag av David Chipperfield Architects

Det var nära att projektet på Blasieholmen skulle gå i mål under Lars Heikenstens tid som VD. Men historien ville annorlunda. När han lämnar vd-posten sista december 2020 tar norrmannen Vidar Helgesen över stafettpippen och den ”slutgiltiga” lokaliseringen till Slussen/Stadsgården är då avgjord.

Slussen/Stadsgården

2020 -

Pilen pekar på platsen för Nobel Center

Innan Lars Heikensten slutar som vd intervjuas han i Svenska Dagbladet:

”Vårt största och viktigaste projekt just nu är Nobel Center vid Slussen. Det ska bli ett kultur- och vetenskapshus beläget direkt vid vattnet. Verksamheten kommer i första hand att vända sig till stockholmarna, men också förstås till turister. Nobel Center kommer också att kunna bli navet i våra växande internationella aktiviteter. För att kunna förverkliga den här visionen, och göra ännu mer till glädje för stockholmarna och för Sverige som helhet, behövs ett stort fortsatt stöd och engagemang från många håll. Är Nobel Center, som du nyligen skrev, verkligen det ”största och viktigaste” projektet för Nobelstiftelsen?

– Det viktigaste som vd för Nobelstiftelsen är så klart att prisets position bibehålls och att ekonomin sköts. Men Nobel Center är det största enskilda projektet, och av stor vikt för det utåtriktade arbetet. Om det inte blir av tyder mycket på att tyngdpunkten i det arbetet flyttas från Sverige till andra länder.”

(Svenska Dagbladet 10 december 2020)

Tidplanen för Nobel Center vid Slussen innebär planerad byggstart 2025/2026, med invigning 2027/2028.

2020-02-07 12:33

1 kommentarer

Av: TT

Den nya platsen för Nobel Center föreslås bli Stadsgårdskajen vid Slussen i Stockholm. Det beskedet ger stadsbyggnadsborgarrådet Joakim Larsson (M) och Nobelstiftelsens vd Lars Heikensten vid en pressträff.

– Jag kan inte nog understryka hur viktigt det är med ett Nobelcenter i Stockholm. Det är världsunikt, säger Joakim Larsson.

(Dagens Nyheter 8 februari 2020)

Valet av Slussen innebär att Nobel Center placeras i den mest centrala miljön i huvudstaden sett såväl ur ett historiskt som geografiskt perspektiv. Det var här som Stockholm grundades på 1200-talet efter att den öppna vattenvägen mellan Mälaren och Östersjön hade ”stängts” av landhöjningen. Att slussas mellan farvattnen blev en nödvändighet.

*Utsikt från Stadshustornet
(Gul kvadrat markerar placeringen av Nobel Center.)*

SUMMARY IN ENGLISH

Seizing the opportunity

"No one, except Anders Franzén, could have guessed in 1956 that the wreck of a failed warship would become Sweden's biggest tourist attraction. By analogy with that achievement, we can predict that the "next Vasa" story will be something completely different than a recovered shipwreck. What's important is that it's something new and unexpected – yet doesn't seem so spectacular at first – something that can give millions of people new experiences and knowledge. This something requires someone who has an idea and drives a vision – against all odds and perhaps sometimes against decency and respectability. Someone who sees the practical possibilities of realizing it. This something also requires that dedicated experts can take on and pursue the idea – without too many attachments to the way things are usually done. We might not know today what it could be, but it will certainly happen – sometime, somewhere. Someone will seize the opportunity. The Vasa success will be repeated."

From *Att fånga tillfället* (Seizing the opportunity) by Klas Helmersson 2013. (Own translation)

In 1950, Anders Franzén began searching for information about shipwrecks in the Baltic Sea. In 1956, he located the Vasa and in 1990, 40 years later, the Vasa Museum opened on Djurgården in Stockholm.

How is a Nobel Center created?

Klas Helmersson (former Vasa Museum director) documented historical conclusions about Vasa Museum establishment in *Att fånga tillfället* (Seizing the opportunity). These conclusions may be perceived as a blueprint of the course of events leading to the establishment of the Nobel Center.

In 1983 (40 years ago) in connection with the 150th anniversary of Alfred Nobel's birth, the idea for a Nobel Center emerged. It should be a spectacular attraction in central Stockholm in which the Nobel Prize and Alfred Nobel could be presented to larger audiences. That would preserve this "historical treasure" for coming generations. (Refer to www.ebsahlberg.se/nobel)

The process of realizing a Nobel Center had political, legal, and cultural consequences during the four decades after 1983. Together, in 2011, the Nobel Foundation and the city of Stockholm decided to establish a Nobel Center on Blasieholmen in Stockholm. And when the planned opening was approaching (after an internationally announced architecture competition was finished and the winner was selected), the decision was taken to describe the history of the planned center in print – in an elaborate, fact-based document in Swedish and English. The document is entitled *Nobel Center in Stockholm – Mental Dynamite*, (2017).

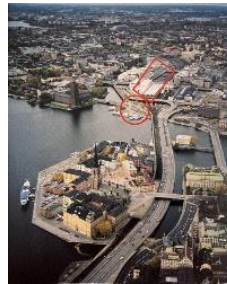
That said, the final chapter on the creation of the Nobel Center was far from being written. Hence this document.

Nobel Center site selection

Many locations for the Nobel Center were suggested. Seven became subjects of closer investigation and analyses before the proposal for a final location at Slussen-Stadsgården was presented. These locations are briefly presented in chronological order below.

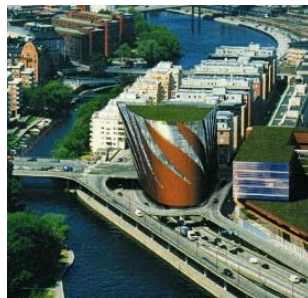
1

2

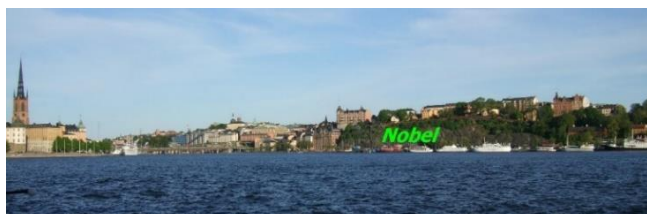
3

4

5

6

7

Skeppsholmen (1)

1984 - 1989

Skeppsholmen became the first place that was studied more closely for establishment of the Nobel Center. This island at Stockholm's inlet and within the Royal National City Park was the Swedish Navy's home for almost 300 years.

After 1968/1969, Skeppsholmen developed into a popular destination in Stockholm with museums and other cultural institutions.

In 1984, extensive work was initiated to anchor the idea of erecting a Nobel Center on the northeastern side of the island on the beach below Moderna Museet (Modern Museum) and opposite the Vasa Museum on the Djurgården shore.

In 1990, an international architectural competition was announced for rebuilding and extending Moderna Museet on Skeppsholmen. This activity made it impossible to establish a Nobel Center on the island.

Tegelbacken (2)

1990 - 1992

After Skeppsholmen, eyes turned toward Tegelbacken and the Central Station area. Tegelbacken is an area in the Norrmalm district in central Stockholm, near Vasagatan and Centralbron. Here, vehicle traffic links to and from Centralbron, Vasabron, Norr Mälarstrand, Klarastrandsleden, and Klaratunneln.

The main, central Stockholm train station (at Centralplan-Vasagatan) is beside Tegelbacken. In the mid-1950s, the main station was connected to the Stockholm subway lines and in 2017, to the commuter train lines.

Kvarnholmen (3)

1990 - 1992

Parallel to the discussions about a Nobel Center at Tegelbacken, a possible location on Kvarnholmen was investigated. Kvarnholmen is an island in the Nacka municipality at the entrance to Stockholm.

During development of the city of Stockholm, advantageous harbor conditions and the short distance between Kvarnholmen and the city center led to early establishment of industry on the island. Here, for example, functionalism emerged in Sweden with, among other things, Sweden's first industrial silo. In addition, Sweden's first district with modernistic townhouses were built for white- and blue-collar workers (functional 1930s-style architecture). This housing trend reflected the rise of Sweden's *folkhemmet* in the mid-20th century (*folkhemmet* – literally, people's home – is a political concept).

Västra Klara II (4)
at Klara sjö and Stockholm Centralstation
2002 – 2007

In 1993, I was commissioned to implement a study of the potential number of visitors to a Nobel Center, located directly adjacent to Centralstation in Stockholm. The location was seen as "optimal" because it is in the heart of the city with a view of Stockholm's city hall and Klara sjö (lake).

Four years later, another investigation into the conditions for a localization to the same location was presented. The investigation became a government report with the title *Nobel Center in Stockholm – An information and activity center for natural science, culture and society. Proposals for localization, financing and forms of cooperation*. (SOU 1997:117).

The report did not result in further activities on the part of the state or the city.

Skeppsholmskyrkan (5)
Skeppsholm Church with underlying stone cave
2005 – 2009

The search for an attractive location for the Nobel Center continues. The Nobel Foundation and the Nobel Museum had been planning to move a permanent Nobel Center to a church on the island of Skeppsholm and to rooms in the rock cave beneath the church.

The church began to be built in 1824 in neo-antique style, inspired by, among other things, the Pantheon in Rome. The church was desacralized in 2001 when the Church of Sweden was separated from the state.

Today, the church is a state-owned building monument, a secular building used for concerts and other cultural activities. The rooms under the church were built in the early 1940s to accommodate Swedish naval staff in wartime.

Over time, the proposal attracted increasing opposition. I presented alternative B – a Nobel Center on Söder Mälarstrand by Slussen (a traffic hub that connects Södermalm and Gamla stan). Pending further development, a letter was sent to the architecture firms, which in 2008 were commissioned to develop proposals for building a new hub. See next page.

Söder Mälarstrand (6)

2007 - 2010

When criticism of a Nobel Center in the church and cave on Skeppsholm grew, I contacted architect Gert Wingårdh and asked him if he could prepare a proposal for a Nobel Center on Söder Mälarstrand (a street along the southern coast of the island of Södermalm). Earlier, he designed the proposed Nobel Center near the central station. He accepted.

Söder Mälarstrand stretches along Riddarfjärden from Pårsundet in the west to the Centralbron (bridge) in the east and is just over two kilometers long. The Heleneborg estate is along the street by Pårsundet. Here, the Nobel family conducted experiments with nitroglycerin and dynamite. Alfred Nobel's grandparents lived in the near vicinity.

Shortly after Gert Wingårdh presented his proposal for a Nobel Center on Söder Mälarstrand, the Nobel Foundation decided to invest in a Nobel Center on Blasieholmen.

Blasieholmen (7)

2011 – 2018

Within the two-stage competition, the architects' task will be to design the building that will become the new home of the Nobel Prize in Stockholm. The building will house the Nobel Foundation, together with associated activities that the foundation initiates within research, educational efforts, museum operations and digital media. The building will contain public rooms for exhibitions, scientific conferences, meetings and events, as well as a library, restaurant, café and shop. The ambition is that the Nobel Center will become one of Stockholm's main attractions.
Ref. Nobelstiftelsen

After an initial selection from around 140 competition entries, 12 architectural firms will be allowed to compete for the Nobel Center at Blasieholmen in a final round.

These are:

Kim Herforth Nielsen – 3XN, Denmark

Bjarke Ingels – BIG, Denmark

David Chipperfield – David Chipperfield Architects, England/Germany

Jacques Herzog, Pierre de Meuron and Ascan Mergenthaler – Herzog & de Meuron, Switzerland

Johan Celsing – Johan Celsing Arkitektkontor, Sweden

Anne Lacaton and Jean-Philippe Vassal – Lacaton & Vassal Architectes, France

Lene Tranberg – Lundgaard & Tranberg Arkitekter, Denmark

Marcel Meili and Markus Peter – Marcel Meili, Markus Peter Architekten, Switzerland

Rem Koolhaas and Reinier de Graaf – OMA, Netherlands

Kazuyo Sejima and Ryue Nishizawa – SANAA, Japan

Kjetil Thorsen – Snøhetta, Norway

Gert Wingårdh – Wingårdhs arkitekter, Sweden

The project at Blasieholmen was close to becoming a reality. But history wanted otherwise. In 2020, a new "final" location was to be presented in the Slussen-Stadsgården district.

Slussen/Stadsgården **2020 -**

From historical and geographical perspectives, the choice of Slussen means that the Nobel Center is in the capital's most central area. Stockholm was founded here in the 13th century when the open waterway between Lake Mälaren and the Baltic Sea had disappeared due to land uplift. Locks between the waters became a necessity.

The timetable for the Nobel Center at Slussen involves a planned start of construction in 2025/2026, with the inauguration of the Nobel Center in 2027/2028.

Nobel Center at the yellow circle to the left

*"A dream written down with a date becomes a goal.
A goal broken down into steps becomes a plan.
A plan backed by action becomes reality."*

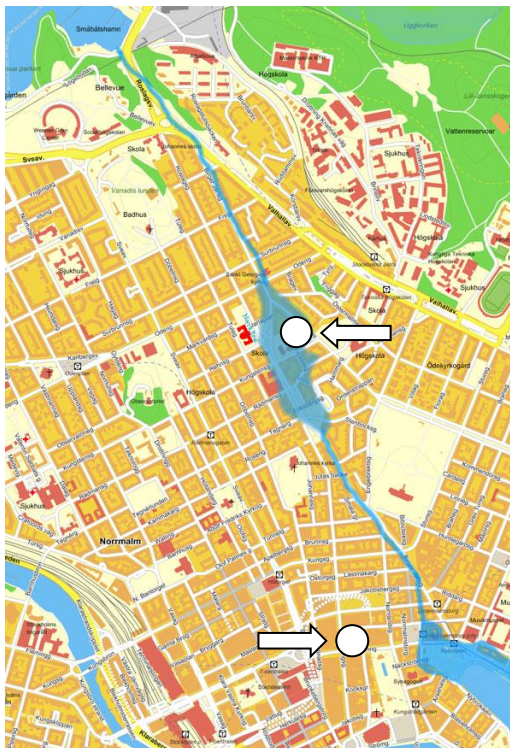
PERSONLIG BAKGRUNDSHISTORIA

Alfred Nobel föddes den 21 oktober 1833. Just det året hade faderns, Immanuel Nobel, företag gått i konkurs och familjen var närmast utblottad.

När Alfred kom till världen bodde familjen på Norrlandsgatan 9 i kvarteret Torsken, i närheten av fiskmarknaden på Packaretorget i Stockholm (dagens Norrmalmstorg). Packaretorget låg i stadens utkanter vid Packareviken (dagens Nybroviken) eller Katthavet, som viken kallades i folkmun. Katthavet tjänstgjorde som avstjälpningsplats för latrin och annat avskräde inklusive döda katter.

En å från Kattrumpstullen vid Brunnsviken ett par kilometer norrut mynnade ut i Stora Träsket (vid dagens Jarlaplan/Eriksbergsplan) och fortsatte vidare söderut till Katthavet vid Nybroviken.

Jag föddes 105 år efter Alfred och bodde under mina första elva år i en lägenhet på Fryxellsgatan 1 vid Stora Träsket (men då utfyllt), cirka en kilometer från Alfreds födelsehus på Norrlandsgatan 9.

Ån mellan Brunnsviken och Nybroviken med Stora Träsket (övre pilen) och Norrlandsgatan 9 (undre pilen) på en modern Stockholmskarta.

Alfred Nobels födelsehus revs 1934

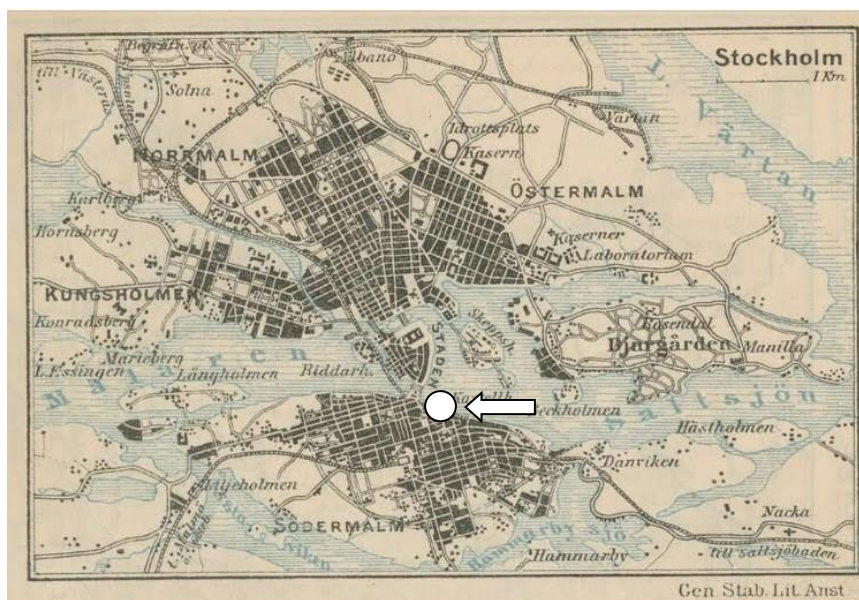
Dagens byggnad på platsen

Under Alfreds första år blir familjen Nobels ekonomiska problem allt värre och Alfreds far tyngs av stora skulder. Risken att bli gripen av myndigheterna är överhängande. Han beslutar sig för att lämna landet. Den 16 december 1837 tar han båten från Stockholms hamn över till Åbo, som då tillhörde det ryska storfurstendömet Finland. Familjen med hustru och barn blir kvar i Stockholm under svåra ekonomiska förhållanden.

1842, när Alfred fyller 9 år, har Immanuels situation förbättrats så pass att familjen kan följa efter med båt från Stockholms hamn till Åbo.

Kort därefter går färden vidare till Sankt Peterburg i Ryssland och historien tar en ny, minst sagt spektakulär vändning.

Om man så vill kan man se Stockholms hamn som starten på en, skulle det visa sig, världsunik resa. Och det är också här som "resan" fysiskt nu ska manifesteras med vetenskapens epicentrum - Nobel Center.

Stockholm vid Alfred Nobels död. Pilen pekar på Nobel Center

Att vattenspegeln framför Nobel Center heter Franska bukten skulle nog Alfred uppskattat eftersom han kom att leva och verka i Frankrike stora delar av sitt liv.

Min första kontakt med Nobelstiftelsen våren 1984, för att presentera idén till ett Nobel Center, togs med stiftelsens verkställande direktör Stig Ramel (1927 - 2006). Han tilltalades av idén och presenterade den för Nobelstiftelsens styrelse. Fram till Stig Ramels pension 1992 hade vi nära kontakt och inför 90-årsjubileet av de första nobelprisen frågar han om jag via min arbetsgivare (då Sveriges Turistråd) kan hjälpa till att söka finansiärer till jubileet.

Det har runnit mycket vatten genom Slussen och Norrström sedan 1983. Under projektets gång har en hel del oväntad information dykt upp. Det visar sig bland annat att två för mig tidigare okända släktingar spelat avgörande roller i såväl Nobelprisets som Slussens historia.

Vid kontakterna med Stig Ramel hade jag ingen aning om mitt släktskap med den juridiske rådgivaren till exekutorerna av Alfred Nobels testamente. Han var dessutom sekreterare i den stora Nobelkommittén som utarbetade förslaget till Nobelstiftelsens grundstadgar. Hans namn är Carl A Lindhagen (1860 - 1946), född i Katarina församling i Stockholm 1860 - ett stenkast från Slussen.

CARL LINDHAGEN

Inte heller visste jag om släktskapet med Nils Ericson, född 1802 i nordöstra Värmland. Han var en av 1800-talets stora omdanare och utvecklare av Sveriges infrastruktur från vattenvägar till järnvägar. Inte minst var han inblandad i utvecklingen av Slussen, den kanske mest uppmärksammade korsningen i Sverige mellan två trafikslag, där båttrafiken mellan Mälaren och Saltsjön korsar järnvägstrafiken mellan norra och södra Sverige.

Nils Ericson utanför Stockholms Centralstation

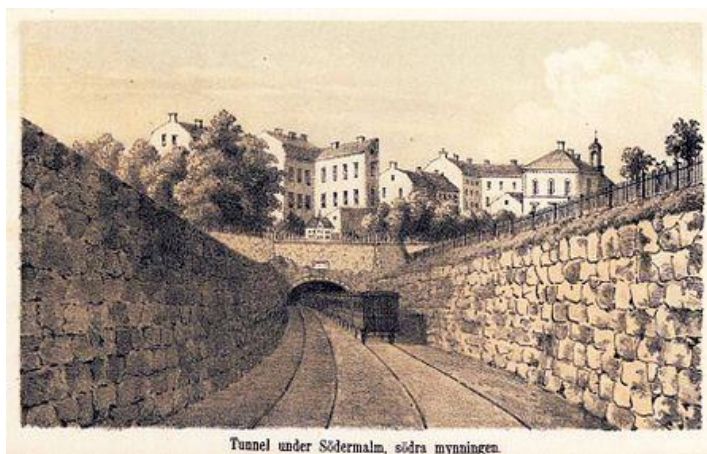
Nils Ericson ligger också bakom ombyggnaden av Slussen och Skeppsbrokajen i mitten av 1800-talet. Hans sluss var den tredje slussen i ordningen som anlades på det nuvarande Slussenområdet i Stockholm, invigd den 28 november 1850. Nils Ericsons sluss föregicks av Christopher Polhems sluss från 1755 och efterträddes av Karl Johansslussen från 1935.

Slussen 1850

Intressant är också att Nils Ericson konstruerade torrdockan på Beckholmen i Stockholm där en av Sveriges största besöksattraktioner, regalskeppet Vasa, tillbringade en tid efter bärgningen utanför Kastellholmen och före installationen i Vasamuseet på Djurgården.

Nils Ericson låg även bakom Sammanbindningsbanan i Stockholm (idag kallad Getingmidjan) som förenar de norra och södra stambanorna. Här ingick sprängningen av Södra tunneln mellan Slussen och Södra station. Vid sprängningen experimenterade man med nitroglycerin - strax innan Alfred Nobels dynamit gjorde sitt segertåg över världen.

Tunnel under Södermalm, södra mynningen.

Om Nils Ericson och Alfred Nobel träffades vet jag inte, men att Alfred träffade Nils' bror, den världsberömde uppfinnaren John Ericsson, är säkert. Mötet ägde rum i New York 1852.

Alfred Nobel (1833 - 1896)

John Ericsson (1803 - 1889)

Ett par andra lite speciella nätverkskopplingar ska också nämnas.

En klasskamrat i Norra Real, Per Ahrbom, som grundade och leder arkitektkontoret Ahrbom & Partner, fick uppdraget att göra hela lokalprogrammet, inklusive en lång rad andra förarbeten, inför arkitekttävlingen om Nobel Center på Blasieholmen.

En annan skolkamrat och vän, Robert Rignell, grundade AIX Arkitekter AB som blev den lokala partnern till David Chipperfield Architects vid projekteringen av Nobel Center på Blasieholmen.

En tredje Norra Realare tog studenten 1887 när Realläroverket i Stockholm låg på Slussen i det som idag är Stockholms Stadsmuseum. Det var han som räddade Nobelpriset till Sverige. Utan hans unika insatser hade Nobels förmögenhet sannolikt hamnat i Frankrike. Räddarens namn är Ragnar Sohlman (1870 – 1948).

År 1893 blev Ragnar Sohlman Alfred Nobels assistent i San Remo och testaments-exekutor efter Nobels död. 1936 blir han verkställande direktör för Nobelstiftelsen och hade dessförinnan tjänsten som disponent på AB Bofors Nobelkrut. Här efterträdde han Karl-Axel Fryxell vars farfar Anders Fryxell (präst, historiker, skolman och författare) gett namn till min uppväxtgata i Engelbrekts församling, Fryxellsgatan – en kilometer från Alfred Nobels födelsehus på Norrlandsgatan 9. Världen är ibland liten.

KORRESPONDENS, ARTIKLAR, FOTON

(i urval)

Nordplan

Nordiska Institutet | Nordic Institute for Studies in
for samhällsplanering | Urban and Regional Planning
Skeppsholmen, 111 49 Stockholm, tel 08-24 63 00

Bengt Sahlberg, esa

1984-08-29

Stig Ramel
Nobelstiftelsen
Box 5232
102 45 STOCKHOLM

VETENSKAPSPARK I STOCKHOLM

Sedan vi träffades före sommaren och jag kort därefter sände över PM:1 angående vetenskapspark i Stockholm till Dig, har jag diskuterat frågan med en välplacerad person när det gäller sponsoring från näringslivet. Hans reaktion var att detta är det kanske intressantaste uppslaget för näringslivs-satsningar på kultur och vetenskap som framkommit på mycket länge. Han menade också att värdet av projektet för svensk industri, Sverige som nation och för namnet Nobel torde vara i det närmaste unikt ifråga om PR och uppmärksamhet.

Som Du nämnde vid vårt möte är Nobelstiftelsen mycket restriktiv när det gäller användandet av Nobels namn. Som Du också nämnde finns en Nobel Hall i Chicago och det vore logiskt att Stockholm och Sverige blev den plats där den bästa presentationen av Nobel finns att tillgå.

Min kontaktman är, liksom jag själv, helt på det klara med att projektet utan en koppling till Nobels namn inte kommer att få den dragningskraft som krävs för sponsoring av den storleksordning det här kommer att röra sig om. En vetenskapspark med Nobels namn däremot skulle utan tvekan bli en internationell sevärdhet som ingen Stockholmsbesökare skulle missa och säkert en anledning för väldigt många, såväl inom som utom landet, att resa till just Stockholm och Sverige. Det långsiktiga värdet när det gäller att öka ungdomens intresse för forskning och utveckling kan heller knappast överskattas.

Jag hoppas att Nobelstiftelsen har möjlighet att granska idén ingående och då inte minst namnfrågan som, vågar jag påstå, blir helt avgörande för projektets vara eller icke vara.

Med vänlig hälsning

PS. Bifogar ett foto (som jag tog på Epcot Center, Orlando i våras) som ger en föreställning om satsningen där borta.

MARKAD-GRUPPEN ANNONSBYRÅ AB, NYGRAND 10, BOX 2093, 10313 STOCKHOLM
TELEFON 08 14 47 20, TELEX 13113 MARKAD S

Bengt Sahlberg
Nordplan; Forskarhuset
Skeppsholmen

Sthlm 1984.08.31/PR/as

111 49 STOCKHOLM

Bäste Broder!

Jag hoppas att Du fått lite mer påtagliga bevis för min tacksamhet för den trevliga tillställningen lördagen den 25:e. Det är dock inte det viktigaste skälet just nu till mina rader.

Jag skulle vilja komma tillbaka till den idé Du presenterade för mig och som jag har gått och tänt till på så här i efterhand: Nobelparken.

Det är inte ofta man får så briljanta idéer på vilka man reagerar på ett entydigt sätt; nämligen "Varför har vi aldrig tänkt på det tidigare?".

Jag vill alltså ta detta tillfälle i akt att uppmuntra Dig och anmäla mitt intresse för att hjälpa Dig, både att visualisera beskrivningen av idén och att sälja in den.

Låt oss träffas så snart som möjligt för att smida medan järnet är varmt.

Med vänliga hälsningar,
MarkAd-Gruppen

Peter (Rhedin)

September 19, 1984

Mr. Bengt Sahlberg
NORDPLAN
Skeppsholmen, S-111 49
Stockholm
SWEDEN

Dear Bengt:

Sorry to be so long in getting back to you on the subject of the Disney monorails. A number of details in the negotiation have held up the release of the information past the June dateline.

Hope the enclosed material is of help to you. Let me know if you need assistance in making a contact with the Bombardier people.

Sincerely,

John Dreyer
Publicity
jm

Enclosure

WALT DISNEY WORLD CO.
P.O. BOX 40 · LAKE BUENA VISTA, FLORIDA 32830
COPYRIGHT WALT DISNEY PRODUCTIONS

Tore Browaldh
TEKN. DR
VICE ORDFÖRANDE I
SVENSKA HANDELSBANKEN

IB

103 28 STOCKHOLM

1985-05-06

Docent Bengt Sahlberg
Nordiska Institutet för Samhällsplanering
Nordplan Skeppsholmen
111 49 STOCKHOLM

Broder!

Du har sökt mig flera gånger - och jag har varit på resa, dels på kontinenten, dels till Göteborg och Köpenhamn. Om några timmar reser jag till Göteborg och i övermorgon fortsätter jag till USA.

Jag har haft kontakt med Stig Ramel, som berättat om att projektet avser att göra någon slags vetenskapspark under Nobels namn. Jag förutsätter att Stig Ramel underströk för Dig att Nobelstiftelsen överhuvudtaget icke engagerar sig i några projekt av den här arten. Det är ett principbeslut, som styrelsen fattade för många år sedan. Ur den synpunkten ifrågasätter jag om ett sammanträffande mellan oss skulle ge någonting. Jag är helt överens med det gamla styrelsebeslutet, som jag var med om att fatta.

Jag förstår att Dina planer är i och för sig mycket vettigt upplagda och fantasieggande. Men det hindrar inte att förbudet att använda Nobelnamnet finns där.

Som Du kanske vet har många varit inne på tanken att få använda just Nobels namn och Nobelstiftelsen för att få en större glans åt projekt. Vi har haft förslag om "Nobel sjukhus" för utländska potentater, särskild serie av tallrikar etc. Vi hade också på sin tid många diskussioner

mellan Bofors, Nobelkrut och KemaNobel om rätten att använda Nobel. Så det är en mycket infekterad fråga.

Med hjärtliga hälsningar

Nordplan

Nordiska institutet | Nordic Institute for Studies in
för samhällsplanering | Urban and Regional Planning
Skeppsholmen, 111 49 Stockholm, tel 08-24 63 00

Bengt Sahlberg

1985-05-13

Tekn dr Tore Browaldh
Svenska Handelsbanken
103 28 STOCKHOLM

Broder!

Tack för Ditt brev av den 6/5. Jag vet att Du är mer än fullbokad och jag är tacksam för att Du hade möjlighet att svara på min propå brevledes. Trots Din tveksamhet huruvida ett möte kan ge något, vill jag med det här brevet och bifogade projekt-PM allvarligt mena att ett vetenskapscenter i centrala Stockholm, "dedicerat" till Nobels minne, sannolikt kan bli århundradets största satsning på vetenskap och kultur i Stockholm och Sverige. Den internationella betydelsen av att kunna erbjuda forskare och turister ett konferens- och vetenskapscenter av den här dimensionen kan heller knappast över-skattas.

Peter Rhedin och jag har haft kontakter med markägare och andra för projektet avgörande instanser och fått ett mer än hundra procentigt gehör. Djurgårdsförvaltningens chef Ake Linde m fl står helt bakom idén.

Stig Ramel har vid våra avstämningsmöten betonat att Nobels namn under inga villkor bör användas i lanseringen av projektet, vilket vi respekterar. Projektet går, som Du ser, under benämningen Vetenskapspark i Stockholm. Stig var dock mycket positiv till idén som sådan vid vårt senaste möte i december, där Peter Rhedin, Ake Linde och undertecknad medverkade. Som Du också ser är det här något helt annat än Nobelsjukhus och tallrikar, som ju är rent kommersiella uppslag. Det här projektet bygger på en idé och på ett koncept som inte har någon kommersiell bakgrund eller målsättning, lika lite som Skansen och Wasamuseet. För att kunna finansiera byggandet av vetenskapscentret är dock sponsorer (fastighetsägare) av avgörande betydelse. Driftsintäkterna bör helst täcka driftskostnaderna.

Vårt önskemål om en kontakt med Dig är tvåfaldigt. Du är en av de två näringslivsrepresentanter som vi tagit kontakt med. Genom Christer Nedström, informationschef på Volvo, har vi informerat PG Gyllenhammar. Christer var tills helt nyligen VD på Stockholm Information Service och fullt övertygad om projektets värde för Stockholm och Sverige. Vi tror att Du är den som kan hjälpa oss att på rätt sätt presentera idén för Anders Carlberg eller hans styrelseordförande i Nobel-Industrier. Vi tror också att Du bör ingå i den faddergrupp som, när den dagen kommer, skall presentera projektet offentligt.

Alltså, vi hoppas att Du skall ha möjlighet att avsätta en timme för ett möte med Peter Rhedin (projektledare för Sveriges deltagande i Amerikas Cup, för den alpina satsningen "Top of Europe" på Dundret och mycket annat), Ake Linde (mannen bakom Stockholms framtida utveckling som kultur- och turiststad) samt undertecknad.

Med bästa hälsning

Bengt Sahlberg

Tore Browaldh
TEKN. DR.
VICE ORDFÖRANDE I
SVENSKA HANDELSBANKEN
GL

103 28 STOCKHOLM
1985 05 20

Docent Bengt Sahlberg
Nordiska Institutet för Samhällsplanering
Nordplan Skeppsholmen
111 49 STOCKHOLM

Broder!

Hjärtligt tack för Ditt brev och för den presentation som gjorts av "Kungl.Svenska Vetenskapsparken".

Det är klart att sådana här projekt, om de kunde realiserats, vore för Sverige mycket intressanta. Tyvärr tror jag inte att det finns någon möjlighet att skrapa ihop så mycket pengar som den här vetenskapsparken skulle behöva. Jag har under 25 år varit involverad i olika insamlingsaktioner från näringslivet för en rad ändamål. Under de senaste 15 månaderna har jag t.ex. fått frågan om pengar till

De politiska partierna
Ingenjörsvetenskapsakademien
Tekniska Museet
Vetenskapsakademien
Stockholms Filharmoniker
Folkoperan
Aspen Institute
Östasiatiska Muséet
Etnografiska Muséet
Wasamuséet
Rader av institutioner vid olika universitet
Göteborgs Filharmoniker
Svenska Tennisförbundet
Olympiska Kommittén
Bildandet av ett nordisk institut

Med denna uppräknings har jag bara gett några exempel. Och flera ansökningar kommer fram successivt till följd av att statsfinanserna krävt nedskärningar på praktiskt taget alla håll.

Med den erfarenhet jag har tror jag mig - tyvärr - med bestämdhet kunna säga att det icke finns några möjligheter att komma upp till, säg 20 - 30 mkr från näringslivet för ett sådant här ändamål. Näringslivet har blivit allt mindre benägna att bli "sponsorer" för storstilade projekt, hur väsentliga och hur genomtänkta de än kan vara.

Jag kan tillägga att förespråkare för ett projekt för Riksmuséet - ett nytt planetarium m m - också har varit på tiggarsstråt. Och de belopp man försöker komma fram till rör sig om tiondelen av det som Vetenskapsparken skulle kräva.

Genom att jag är så helt övertygad om att planen icke kan förverkligas så vill jag inte heller i någon form engagera mig i detta. Framför allt som jag har ansvar på fyra andra håll - det gäller rent vetenskapliga institutioner - där jag försöker samla ihop belopp på 1-5 milj kr.

Jag är ledsen att jag ger Dig en så dyster bild av möjligheterna att skapa Din Vetenskapspark, onekligen en mycket attraktiv tanke.

Med hjärtliga hälsningar

Din tillgivne

HEADLINE

HEADLINE KONSULTATION & MARKNADSFÖRING AB
STORA NYGATAN 31, 11127 STOCKHOLM TELEFON 08-790 56 75

Bengt Sahlberg
Nordplan
Skeppsholmen

Stockholm 1985.06.26/PR/as

111 49 STOCKHOLM

Bäste Broder!

Jag kan bekräfta Ditt, mitt och Åke Lindes möte med Tom Wachtmeister och Olof Sjöström på Atlas Copco, den 16 augusti kl. 09.00. Det är imponerande att se med vilken entusiasm som Atlas Copco tagit emot projektet och jag tror mig vara övertygad om att de är beredda att stå fadder för ett möte med Anders Karlberg på Nobel Industries.

Jag har ännu inte fått kontakt med Christer, för att få avrapportering om framgångarna på Volvo, men vi kan väl ömsesidigt fortsätta att jaga honom. Det vore ju en idealisk situation om Volvo, Nobel Industries och Atlas Copco skulle kunna ta projekteringskostnaden, 500.000:-, tillsammans.

Jag kan också rapportera att Åke Linde varit i kontakt med John-Olle och hans närmaste man Odd Engström, som båda två tänt "på alla fyra cylindrarna". Båda två har deklarerat att om Socialdemokraterna vinner valet i Stockholm i höst, så kommer man att göra en jättesatsning på både turist- och byggindustrin och vårt projekt skulle då med acklamation falla inom ramen för kraven.

Jag tycker fortfarande, även om det drar ut på tiden, att vi skall hålla fast vid vår ursprungliga plan i vilken vi låter P-G stå fadder tillsammans med Tom Wachtmeister och Anders Karlberg.

Jag har också tagit mig friheten att kontakta min gode vän Bo Ramfors, VD på S-E-Banken i Göteborg, för att få rätt inkörsport till toppen på S-E-Banken. Jag hoppas kunna rapportera resultatet av denna dialog i början av augusti.

Med vänliga hälsningar,
Headline AB

Peter (Rhedin)

cc. Christer Nedström, Volvo

VOLVO

AKTIEBOLAGET VOLVO • GÖTEBORG

Peter Rhedin
Headline Konsultation & Marknadsföring AB
Stora Nygatan 31
111 27 STOCKHOLM

Er referens

Vår referens
1400-CN/ab

Telefon direktval
031-591150

Datum
850729

Broder!

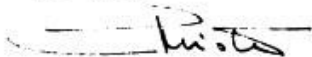
Tack för kopian av Ditt brev till Bengt Sahlberg daterat 850626.

Brevet fick mig att i veckan ta förnyat kontakt med PGG i ärendet och det framkom då - döm om min förvåning - att full presentation inte ägt rum för PGG av Bo Ekman. Jag gav en kort beskrivning och PGG vill att Bo och jag presenterar hela projektet för honom snarast, vilket vi kommer att göra så fort Bo Ekman återkommit från Japan, det vill säga inom 14 dagar.

Ber därför att få återkomma till Dig snarast.

Med vänliga hälsningar

AB VOLVO

Christer Nedström

Postadress
405 08 Göteborg

Telefon
Växel 031-59 00 00

Telegram
Volvo Göteborg

Telex
27000 VOLVO S

Telefax, Grupp 2
031-54 57 72

1986-06-01

Nobelstiftelsen
Stig Ramel
Box 5232
102 45 STOCKHOLM

Bäste Stig!

Aterkommer nu med den senaste informationen om utvecklingen kring vetenskapsparken i Stockholm. Läget är följande.

Peter Rhedin och jag har på Jan Carlzons förslag träffat SAS:s koncerninformationschef Preben Kjaer. Han blev mycket entusiastisk och har presenterat idén i koncernstaben. Där beslöts att Per Axel Brommesson (vice verkst. koncernchef) skulle ta ansvaret för SAS:s medverkan i den första utredningsfasen.

Kontakt med Nobel Industrier har etablerats brev- och telefonledes. Vi har fått starkt stöd för idén och kommer att träffa Anders Carlberg före sommaren.

Som Du vet sedan tidigare har Djurgårdsförvaltningen och Byggnadsstyrelsen uttryckt sitt stora intresse för projektet och ser goda möjligheter att förlägga parken till Skeppsholmen. För att ytterligare förankra förslaget har jag haft ett möte med Hans Wohlin, stadsbyggnadsdirektör i Stockholm, som likaledes blev uttryckligen intresserad och föreskickade att stadsbyggnadskontoret skulle kunna delta i utredningsfasen när det gäller planfrågorna, inte bara rörande själva byggnadsplatsen, utan också avseende den övergripande planeringen av tillfartsleder, kommunikationssystem och samspelet med övrig bebyggelse och infrastruktur i omgivningen. Wohlin skissade på ett par intressväckande förslag till helhetslösningar för området mellan Nybroplan och Beckholmen inklusive Wasa, Gröna Lund, Skansen mm. En vetenskapspark på Skeppsholmen skulle, enligt hans förmenande, passa utomordentligt bra in i det sammanhanget. (Skeppsholmen är fortfarande bara ett av flera alternativ i diskussionen.)

Peter Rhedin har haft fortsatta kontakter med Tom Wachtmeister. AtlasCopco blir med största säkerhet, som tidigare nämnts, med i den planerade utredningen. Tom har funge-

EBS Invent, Granbacksvägen 13, 178 00 Ekerö. Telefon: 0756 313 23.

rat som något av en fadder för projektet. Han har visat stort engagemang och har i den andan även förankrat konceptet hos Peter Wallenberg.

Vi har nu som ambition att få klartecken till utredningen så att arbetet kan sättas igång direkt efter sommaren. Det innebär att arbetsgruppen kallas till ett möte i mitten/slutet av augusti för att gå igenom uppläggningsen. Vi ser därefter som en första uppgift att på Dina rekommendationer förankra projektet i den vetenskapliga världen.

Vi återkommer till Dig för fortsatt information så snart utredningsarbetet kan ta sin början.

Med tillönskan om en skön sommar!

Bengt Sahlberg

NOBELSTIFTELSEN
THE NOBEL FOUNDATION
—
VERKET, DIR.

S-102 45 STOCKHOLM
BOX 5232
TEL. 08-63 09 20

1986-06-09

Bengt Sahlberg
EBS Invent
Granbacksvägen 13
178 00 EKERÖ

Broder,

Tack för brev den 1 juni. Det var intressant att ta del av hur projektet utvecklas. Jag anmälde frågan vid dagens styrelsesammanträde i Nobelstiftelsen. Stiftelsen kommer själv inte att ta några initiativ i denna fråga annat än om de prisutdelande institutionerna, Vetenskapsakademien, Karolinska Institutet, och Svenska Akademien, skulle uttrycka önskemål härom.

Det är värdefullt om Du håller mig fortlöpande informerad om hur frågan utvecklas.

Med vänliga hälsningar

Stig Ramel

Copy
Kännebo

HEADLINE

STOCKHOLM 1986.06.16/PR/as

Dir. Tom Wachtmeister
Atlas Copco

Stockholm 1986.06.16/PR/as

105 23 STOCKHOLM

Bäste Tom!

Vi har nu haft den utlovade rundan med koncernledningen på SAS. Jag var helt nyligen tillsammans med Bengt Sahlberg, på Jan Carlzons förslag, hos koncerninformationschefen Preben Kjaer. Även Preben var mycket entusiastisk och gjorde en presentation av Nobel-konceptet i koncernledningen. Där beslöts att Per-Axel Brommesson (vice verkställande koncernchef) skulle ta ansvaret för SAS's medverkan i den första utredningsfasen.

Vi har också haft de inledande kontakterna med Nobel Industrier och via Rune Borgs avdelning fått ett löfte om att träffa Anders Carlberg före semestern.

Som Du vet sedan tidigare, har Djurgårdsförvaltningen och Byggnadsstyrelsen uttryckt sitt stora intresse för Nobelprojektet och de ser båda två stora möjligheter att förlägga parken till Skeppsholmen. För att ytterligare förankra förslaget har Bengt träffat Hans Wohlin, stadsbyggnadsdirektör i Stockholm, som likaledes blev mycket entusiastisk och på stående fot föreskickade att Stadsbyggnadskontoret skulle kunna delta i den delen av utredningsfasen som gäller planfrågor. Inte bara rörande själva byggnadsplatsen utan också avseende den övergripande planeringen av tillfartsleder, kommunikationssystem och samspillet med övrig bebyggelse inklusive infrastruktur i omgivningen.

Wohlin skissade på ett par intressanta förslag till helhetslösningar för området mellan Nybroplan och Bäckholmen, inklusive Vasa, Gröna Lund, Skansen m.m. En vetenskapspark till Nobels ära på Skeppsholmen skulle, enligt hans förmenande, passa utomordentligt bra in i detta sammanhang. Wohlin menade samtidigt att lokaliseringen till Skeppsholmen inte är en förutsättning för deras engagemang. Skeppsholmen är fortfarande bara ett av flera alternativ i utredningen.

Vi har också löpande haft kontakt med Stig Rammel och avrapporterat.

Vi har nu som ambition att få klartecken för finansieringen av utredningen så att arbetet kan sättas igång under augusti månad. Vi återkommer så snart vi varit på Nobel Industrier.

Skulle det bli efter semestern tillönskar jag Dig en skön sommar!

Med vänliga hälsningar,
Headline Konsultation & Marknadsföring AB

A handwritten signature in dark ink, appearing to be 'Peter Rhedin', written in a cursive style.

Peter (Rhedin)

KALLELSE

Ärende: Nobelutställning

Enligt telefonsamtal bekräftas härmed tid och plats för ovanstående möte.

Tid: 20 juni kl 16.00 .

Plats: Nobelstiftelsen, Sturegatan 14

Deltagare: August Boj, Sveriges Turistråd
Anders Clason, Svenska Institutet
Elisabeth Crawford, Kungl. Vetenskapsakademin
Tore Frängsmyr, Uppsala Universitet *)
Birgitta Lemmel, Nobelstiftelsen
Stig Ramel, Nobelstiftelsen
Bengt Sahlberg, Sveriges Turistråd
Bengt Skoog, Riksutställningar

*) osäkert om Prof. Tore Frängsmyr kan delta.

90-06-14 IL

Datum
1993-08-30
Ert datum

Vår beteckning
Er beteckning

Handläggare, tdn
Inga Medin, 08/762 4841

Till
Bengt Sahlberg
Hans Wohlin
Göran Långsved
Sven Lorentzi
Anders Berglund
Bengt Wernström
Per-Håkan Westin
Karl-Gösta Elonsson

Kallelse till möte ang utveckling av Stockholm Central/
Västra Klara

OBS! Tidigare utsänd kallelse till möte den 3/9 ändras
enligt följande

Ny tid:måndagen den 20 september 1993, kl 8.00

Plats: SJ, Fastighetsdivisionen, Klarabergsviadukten 70

Med vänlig hälsning

Inga Medin

POST
SJ Fastighetsdivisionen
Region Öst
105 50 STOCKHOLM

BESÖK
Klarabergsviadukten 49

TFN
08-762 20 00

FAX
08-762 48 50

Alla drar i Nobel

Urban Hallén

Di

Nu blåser det upp till strid om ett framtida Nobelmuseum. Nobelstiftelsen vill ha ett strikt vetenskapligt Nobelprismuseum. Turistprofessorn Bengt Sahlberg föreslår en mångmiljardanläggning för att Sverige ska kunna dra fördel av Nobelpriset. "Ett Nobelcenter ska vara en megaattraktion i klass med Eiffeltornet", säger han.

Närmare 100 år efter Nobelprisets tillkomst finns fortfarande bara ett litet oansenligt Nobelmuseum i Karlskoga.

Bakom lyckta dörrar har Nobelstiftelsen genom åren fört diskussioner om ett större museum. Det har fallit på bristen på lokalisering, finansiering och rädslan för att Nobelnamnet ska släpas i smutsen av kommersiella krafter.

Just nu utreder nye VD:n i Nobelstiftelsen, Michael Sohlman,

åter museifrågan. Den här gången liit mer öppet och politiker i Stockholm och Karlskoga har också diskuterat frågan i media. Sjöhistoriska Museets lokaler på Djurgården i Stockholm har föreslagits för ett Nobelprismuseum, alltså ett museum som presenterar prisen och pristagarna.

Vetenskap och kultur

"Men det ska vara ett vetenskapligt och kulturellt museum. Det har ingenting med turism att göra", säger Michael Sohlman.

För Bengt Sahlberg, professor vid institutionen för turismvetenskap vid Mithögskolan i Östersund, är emellertid Skansen och Wasamuseet förebilder. De företräder i allra högsta grad vetenskap och kultur och är tillika Sveriges största turistmål.

"Idén med ett Nobelcenter är kommunikationen mellan forskarvärlden och allmänheten", säger Bengt Sahlberg.

Nobelpriset är en av de mest prestigefyllda utmärkelserna i världen. Nobel är ett av de mycket få positiva begrepp som förknippas med Sverige. Nobels namn är värt något bättre än att stoppas in i någon hjälpligt renoverad gammal museibyggnad.

"Ett Nobelcenter bör utfor-

mas som internationell megaattraktion som skapar en publik attraktionskraft och ger PR som svensk turism och forskning behöver. Alltså inte ett museum i traditionell mening utan en högteknologisk och arkitektoniskt unik anläggning som väcker beundran och intresse över hela världen. En permanent världsutställning runt vetenskapen, med paviljonger för respektive nobelpris.

"En kongressanläggning i världsklass åstadkoms genom att utdelningen av nobelprisen

STRID OM NOBEL: Det blåser till strid om ett nytt Nobelmuseum. Nobelstiftelsen och dess VD Michael Sohlman, th, vill ha ett strikt vetenskapligt Nobelprismuseum. Turistprofessorn Bengt Sahlberg föreslår en megaattraktion i klass med Eiffeltornet. En permanent världsutställning runt vetenskapen och Nobelpriset.

förläggas till centret. Konsert-

huset är ju för litet. Stockholm saknar idag en kongressanläggning med plats för mer än 3000 deltagare.

Spårområdet parallellt med World Trade Center, Beckholmen och Kvarnholmen/Finnbo- da varv är tänkbare platser.

Som Eiffeltornet

En internationell arkitektävling bör utlysas för att centret ska få en utformning lika spektakulär som Sidneyoperan eller Eiffeltornet. Tävligen kan betraktas

om ett "Nobelpris i arkitektur".

Kostnaden för det skissade Nobelcentret skulle uppgå till 1,5 till 2 miljarder kronor. Med Nobelnamnets hjälp borde det inte vara svårt att skapa en internationell investeringsfond till grundplåt för bygget.

Det största motståndet ligger antagligen i Nobelstiftelsen. Den stiftelse som i det längsta vägrade genomföra 90-årsjubileet i publika Globen. Ända tills påven hade varit där. Kunde påven så kunde väl Nobelstiftelsen... □

Dagens Industri 14 juni 1994

Nobel Museum issue still explosive

WHAT WOULD HE SAY?
Nobel Prize founder
Alfred Nobel, 1833-96

More than 100 years after the founding of the world's most prestigious awards for scientific and literary achievement, the history of the Nobel Prize is itself honored by only an unpretentious museum in Karlskoga.

Uncertainty about a future museum's location and financing, as well as fears that the Nobel name would be degraded by commercialism, has over the years led the project to be shelved.

Now, the new president of the Nobel Foundation, Michael Sohlman, is once again reviewing the idea. "But it should be a scientific and cultural museum. It has nothing to do with tourism," says Mr. Sohlman.

University of Östersund Professor of Tourism Bengt Sahlberg has a different view. He feels that a Nobel center should be an attraction of the same class as the Eiffel Tower.

What Sahlberg proposes is "not a museum in a traditional sense, but a unique, high technology and architectonic facility which creates interest and admiration over the whole world: a permanent world exhibition of science, with pavilions dedicated to each prize." (DI)

Dagens Industri 14 juni 1994

1995-03-10

Professor Bengt Sahlberg
MITTHÖGSKOLAN

831 25 ÖSTERSUND

Tack för brev den 7 mars. Vill blott säga Dig att jag stödjer tanken på en Nobelanläggning i Stockholm och jag verkar härför, bl a inom ramen för mitt engagemang som styrelseledamot i Expo-97.

Med vänlig hälsning

Ulf Dinkelspiel

RIKSBANKSCHEFEN

1995-03-15 Dnr 95-583-DIR

Professor Bengt Sahlberg
Mitthögskolan

831 25 ÖSTERSUND

Med anledning av Ditt brev av den 7 mars 1995 angående planerna på att låta uppföra en Nobelanläggning i Stockholm vill jag gärna uttrycka min personliga uppskattning över förslaget. Det har länge känts som en brist att en sådan anläggning inte tidigare har kunnat uppföras.

Jag stödjer alltså förslaget men måste samtidigt understryka att det finns begränsningar för vad jag kan medverka till. Jag tänker på en eventuell medverkan av Riksbanken till projektets finansiering.

I rådande statsfinansiella läge inses lätt att det kan bli svårt att erhålla budgetfinansiering till hela eller delar av kostnaden. Av samma skäl är det knappast en mer framkomlig väg att erhålla ett kostnadsbidrag av Riksbanken. Dessutom finns legala begränsningar för vad Riksbanken kan använda sina medel till. I riksbankslagen har uttryckligen föreskrivits att Riksbanken "får endast bedriva eller ta del i sådan verksamhet som enligt lag ankommer på Riksbanken" (§ 1). Deltagande i det planerade projektet har inte något stöd i en lagföreskrift. Jag bedömer det därför inte vara möjligt för Riksbanken att bidra till finansieringen trots den anknytning som banken har genom ekonomipriset till Alfred Nobels minne.

Eftersom Riksbankens överskott i allt väsentligt varje år levereras till staten enligt riksdagens beslut är det i och för sig naturligt att riksdagen uppställt vissa begränsningar för Riksbankens medelsanvändning och att riksdagen på detta sätt tillförsäkrat sig exklusiv beslutanderätt över användningen av statens medel utöver vad som krävs för att bedriva verksamheten i Riksbanken. Om statliga medel skall kunna göras tillgängliga för att bidra till projektets finansiering drar jag därför slutsatsen att frågan kräver riksdagens ställningstagande enligt ett förslag av regeringen.

Postadress-Postal address	Besöksadress-Office address	Telefon-Telephone	Telefax	Telegram-Cable	Telex
S-103 37 STOCKHOLM SVERIGE	Brunkebergstorg 11	Nat. 08 - 787 00 00 Int. +46 8 787 00 00	Nat. 08 - 21 05 31 Int. +46 8 21 05 31	rikbanken stockholm	19150 rikabk s

2

Men trots det lite negativa tonläget i det sagda vill jag än en gång betona mitt intresse för att projektet kommer till stånd. Jag bara önskar undvika att initiativtagarna till projektet påräknar ett finansiellt bidrag från Riksbanken.

Med vänlig hälsning,

Urban Bäckström

Låt oss inte missa chansen till Sveriges enda världsattraktion

Nobel kan med fog betraktas som världens mest aktade varumärke. Nobelstiftelsens förvaltning av Nobels arv har i ekonomiska termer skötts på ett övertygande sätt. Sverige som nation däremot kan inte sägas ha tillvaratagit Nobelnamnets lyskraft.

DEBATT

Bengt Sahlberg

En undanskymd skylt i en trappuppgång på Norrlandsgatan i Stockholm berättar att här låg Nobels födelsehus. Heleneborgs gård, där familjen Nobel tillverkade sin första sprängolja, står kvar som ett anonymt bostadshus vid Söder Mälarstrand. Vinterviken, platsen för Nobels första sprängämnesfabrik, är numera ett strövmråde med en förfallen industrianläggning utan synlig anknytning till Nobel. Björkborns herrgård i Karlskoga, där Nobel tillbringade sina sista somrar, är idag ett litet museum. Alfred Nobels grav på Norra kyrkogården i Solna är anspråkslös och enkel och avslöjar intet om att detta är en av Sveriges mest berömda söners sista viloplats.

Nobelstiftelsen har idag planer på att göra om Sjöhistoriska museet på Djurgården till ett Nobelmuseum. Här skulle man skapa ett mindre museum av traditionell karaktär.

Men Sverige och Stockholm behöver satsa på någonting mer internationellt och framtidsinriktat. Det som bör förverkligas är snarare en vetenskapsstad som utöver museiverksamhet innehåller en rad viktiga funktioner för vetenskapssamhället. Med dagens nomenklatur skulle en sådan anläggning kunna betraktas som en unik påfartsramp till informations- och kunskapssamhället för allmänheten och speciellt ungdomen.

Ett högteknologiskt science center i Nobels namn kan utvecklas till en vetenskapens permanenta världsutställning och till den internationella forskningens mest eftertraktade skyltfönster.

De prisbelönda vetenskapliga landvinningarna, kan presenteras och visioner om vetenskapens framtida upptäckter visualiseras för en bredare publik. Hela Nobelcentret skulle få en status i klass med Eiffeltornet eller Sydneyope-

ran, troligen Skandinavien och norra Europas största attraktion.

Dagens Nobelbibliotek med alla väl genomarbetade och analyserade förslag till nobelpris utgör sannolikt världens mäktigaste vetenskapliga dokumentation. Samma sak torde gälla världslitteraturen på 1900-talet. Att på olika sätt tillgängliggöra detta material för studier kan med fördel göras inom centrets ram.

En kongressanläggning i världsklass kan åstadkommas genom att förlägga Nobelprisutdelningarna till centret. Större internationella kongresser inom industri och vetenskap skulle tävla om att få hålla sina mest prestigefyllda kongresser i "the Nobel Hall".

Ett Nobelcenter i Stockholm blir ett internationellt centrum för näringsliv och forskning. För många företag och forskningsinstitutioner skulle det innebära en speciell profil och goodwill att vara nära knutna till centret antingen genom direkt lokalisering i anslutning till centret eller genom att på annat sätt vara representerade i miljön.

Ett Nobelcenter bör ligga kommunikationsmässigt centralt i Stockholm med tanke på de mycket höga besöks-siffror som kan förväntas men också för att ge hög tillgänglighet till kongresshall, bibliotek mm.

Ett av de alternativ som enligt uppgift fortfarande står till buds är en överbyggnad av SJs spårområde i anslutning till World Trade Center. Ett kommunikationsmässigt bättre läge torde inte kun-

na uppbringas i Stockholm. Platsen ligger i mittpunkten av ett av Europas starkaste kompetensbälten. Här sammanstrålar kommunikationerna från Arlanda, runt Mälaren, mellan Uppsala och Södertälje och mellan alla universiteten i Stockholmsregionen. Stadsbyggnadsmässigt skulle Stockholms centrum få ett magnifikt tillskott som väl passar in i planerna på en upprustning av Stockholms centrala delar inför 1998 då Sveriges huvudstad blir Europas kulturhuvudstad.

Stockholm har som internationell arena i skärningspunkten mellan öst och väst ett strategiskt läge. Sverige och Stockholm skulle än tydligare kunna markera sin centrala position i Skandinavien och i hela Östersjöregionen.

Ett annat alternativ som aktualiserats är det magnifika området mellan Stadsgården och Kvarnholmen i Nacka. Här skulle Stockholms vattenläge kraftfullt markeras och Sydneyoperan få en pendang på norra halvklotet.

Invigning 2001

Om knappt 7 år firas 100 årsjubileet av de första nobelprisen. Då om inte förr har Sverige som nation möjlighet att kraftfullt manifesteras sin tacksamhet och aktning för de insatser som Nobel gjort för landet och samtidigt ta till vara möjligheterna att förstärka Sveriges position genom en tydlig fysisk hemvist för nobelprisen i Sverige.

En internationell arkitekttävling om centrets utformning skulle fokusera den internationella massmediala uppmärksamheten på Stockholm och Sverige under lång tid.

En rätt utformad invigning av Nobelcentret under hundraårsjubileet av de första Nobelprisen år 2001, skulle för överblickbar framtid placera Sverige och Stockholm i centrum på det internationella kunskapssamhällets mentala karta.

Kostnaderna för ett Nobelcenter blir inte mycket högre än för den industriutställning som arrangeras i Stockholm under 6 månader 1997.

Sverige har varken ekonomiskt eller kulturellt råd att avstå från sin intressantaste tillgång i ett globalt perspektiv.

Dags att profilera Sverige!

Björn Borg, vikingar och svensk natur i all ära. Men för att hitta megaattraktioner för svensk turism att sälja sig på världen runt får man söka även på annat håll.

Ett begrepp som alltid är och kommer att vara aktuellt för Sverige i världsopinionen är Nobelpriset. Priset och stiftaren Alfred Nobels betydelse för olika nationaliteters attityd till och intresse för Sverige är en ofattbart oexploaterad tillgång för Sverige och för svensk turism.

Därför publicerar vi detta brev av turistprofessor Bengt Sahlberg som sänts till ett stort antal centrala beslutsfattare i Sverige - ett förslag som offentligt upplåderats i vida kretsar, inte minst bland forskare, världen runt. (Red)

Här ska naturligtvis ett Nobelcenter byggas!

Stockholms stad och SJ har planer på att bygga kontor på grannntomten till World Trade Center i hjärtat av Stockholm (DI 15 mars).

Tomten beskrivs som norra Europas bästa läge. Samtidigt planerar Nobelstiftelsen att rymma in ett nobelmuseum i Sjöhistorska museet på Djurgården. Varför då inte göra någonting riktigt unikt när man sitter med sådana trumf på hand?

Ett högteknologiskt science center i Nobels namn skulle kunna utvecklas till en unik påfartsramp till informations- och kunskapssamhället, till vetenskapens permanenta världsutställning och till den internationella forsknings mest eftertraktade skyltfönster.

Ett kommunikationsmässigt bättre läge än grannntomten till World Trade Center torde inte kunna uppbringas.

Platsen ligger i mitt-

punkten av ett av Europas starkaste kompetensbälten. Här sammanstrålar kommunikationerna från Arlanda, runt Mälaren, mellan Uppsala och Södertälje och mellan alla universiteten i Stockholmsregionen.

Nobelprisen kan presenteras och visioner om vetenskapens framtida upptäckter visualiseras för en bredare publik. Hela Nobelcentret skulle få en status i klass med Eiffeltornet eller Sydneyoperan, troligen Skandinavien och norra Europas största attraktion.

En kongressanläggning i världsklass kan åstadkommas genom att förlägga Nobelprisutdelningarna till centret. Större internationella kongresser inom industri och vetenskap skulle tävla om att få hålla sina mest prestigefyllda kongresser i "the Nobel Hall".

Ett Nobelcenter i Stockholm blir ett internationellt centrum för närings-

Här vill SJ bygga kontorskomplex

SI och Stockholm stad

Ur DI den 15 mars

liv och forskning. För många företag och forskningsinstitutioner skulle det innebära en speciell profil och goodwill att vara nära knuten till centret.

Stadsbyggnadsmässigt skulle Stockholms centrum få ett magnifikt tillskott och staden skulle berikas med ett levande center i stället för ytterli-

PÅ DIALOG publiceras korta kommentarer till och synpunkter på:

- debattartiklar
- ledare
- övriga artiklar i tidningen
- aktuella samhällsfrågor

Redaktör:
Margareta Palm
Adress: Dagens Industri
Box 3177
103 63 Stockholm
Telefon: 08-736 57 05
Telefax: 736 58 15

gare ett kontorskomplex.

Om knappt sju år firas 100-årsjubileet av de första nobelprisen. Då om inte förr har Sverige som nation möjlighet att kraftfullt markera vad Nobel gjort för landet och samtidigt skapa en tydlig fysisk hemvist för nobelprisen.

En internationell arkitektävling om centrets utformning skulle fokusera den internationella massmediala uppmärksamheten på Stockholm och Sverige under lång tid.

En rätt utformad invigning av Nobelcentret under hundraårsjubileet av de första Nobelprisen år 2001, skulle för överblickbar framtid placera Sverige och Stockholm i centrum för det internationella kunskapssamhällets mentala karta.

VÄRLDSATTRAKTION:

Slarva inte bort norra Europas bästa läge på ett kontorskomplex, bygg i stället ett Nobelcenter som kan utvecklas till vetenskapens permanenta världsutställning och till den internationella forsknings mest eftertraktade skyltfönster, föreslår Bengt Sahlberg.

Kostnaderna för ett Nobelcenter blir inte mycket högre än för den industriutställning som arrangeras i Stockholm under sex månader 1997.

Delar av de till forskningsfonder omvandlade löntagarfonderna skulle med fördel kunna satsas på att utveckla ungdomens intresse för vetenskap, teknik och kultur.

Intäkterna från besökare och från den goodwill som svensk forskning skulle få blir mångfalt större än

kostnaderna. Och värdet ska naturligtvis inte bara mätas i pengar utan ses i ett bredare samhällsperspektiv.

Jag har svårt att föreställa mig någon annan satsning som på samma sätt skulle kunna bidra till Sveriges utveckling nu och i framtiden.

BENGT SAHLBERG,
professor
Institutionen
för turismvetenskap
Mithögskolan Östersund

Dagens Industri 29 mars 1995

Lägg Nobelcentret nära makten

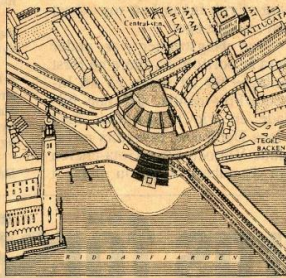
V i måste ge Bengt Sahlberg rätt beträffande analysen och behovet av en anläggning – ett Nobelcenter – av internationell nivå (DI 28 mars).

Men ett "Nobelcenter" skulle mer fördelaktigt kunna placeras intill Stadshuset genom att överbygga spår- och vägområdet mellan Stadshuset och Tegelbacken.

Här, på ett av Stockholms absolut bästa lägen, mellan Stadshuset och Rosenbad, med utsikt mot Mälaren, riksdagen och Riddarholmen ska naturligtvis en sådan anläggning placeras.

Dagens tegelbackselände med vägar och spår som olyckligt delar Stockholm döjs av en byggnad som kompletterar fronten mot Mälaren. Dessutom vore det ett uppskattat inslag för internationella gäster vid Nobelprisutdelningen, statsbesök eller internationella kongresser att kunna angöra "Nobelcentret" med båt.

Överdäckning av spårområdet intill World Trade Center, som Bengt Sahl-

berg föreslår, skulle erbjuda besökarna en ganska dyster utsikt och närmiljö som på intet sätt kan jämföras med placeringen vid Klara Mälarstrand.

Genom att kombinera till exempel ett museum och bibliotek med lokaler för tillfälliga utställningar, ett permanent medicacentrum och en konferensanläggning av högsta standard kan samordningsfördelar uppnås.

Stockholm saknar ett internationellt presscenter med utrustade arbetslokaler för journalister och TV-team. Sveriges inträde i EU innebär också att större internationella konferenser kommer att hållas

PRESTIGEFYLLT LÄGE: Mellan Stadshuset och Rosenbad med utsikt mot Mälaren är rätta platsen för Nobelcentret, skriver Eric Sörling och Yves Chantereau.

här och med denna anläggning kan europeiska statschefer välkomnas med den nödvändiga prestigen.

Tiden är knapp. Bengt Sahlberg påpekar fördelar med satsningen. Utkast föreligger redan i form av en programskiss. Nästa steg måste tas för att ett färdigställande ska kunna ske år 2002 (hundraårsjubileet av första Nobelpriset).

Dagens ekonomiska situation för Stockholms stad eller staten innebär att Nobelcentret sannolikt inte kan finansieras utan privata intressenter.

ERIC SÖRLING
YVES CHANTEREAU,
arkitekter

Dagens Industri 20 april 1995

Ta chansen att skapa en världsattraktion!

Med största intresse läste jag Dialoginläggen i DI av professor Bengt Sahlberg (28 mars) och arkitekterna Sörling & Chanterreau (20 april) om ett Nobelcenter i Stockholm.

Som utlandssvensk märker man ständigt vilken oerhörd prestige Nobel och nobelprisen har ute i världen, både som varumärke för Sverige och som drivkraft och stimulans i det internationella vetenskapssamhället. Kanske speciellt här i Nordamerika, där nobelprisen varje höst tilldrar sig ett enormt intresse.

Alfred Nobel och hans pris är kända som något specifikt svenskt, i samma klass som Volvo, Ikea, Ingmar Bergman och Björn Borg.

Idén att bygga ett högteknologiskt och arkitektoniskt spännande Science Center i hjärtat av Stockholm är perfekt och ligger

Ur DI
den 20 april.

Lägg Nobelcentret nära makten

Vad måste ge Bengt Sahlberg rätt befattande analysen och behovet av en anläggning – ett Nobelcenter – av internationell nivå (DI 28 mars). Men ett "Nobelcenter" skulle mer fördelaktigt kunna placeras intill Stadshuset genom att överbygga spår- och vägområdet mellan Stadshuset och Tegelbacken. Här, på ett av Stockholms absolut bästa lägen, mellan Stadshuset och Rosenbad, med utsikt mot Mälaren, riksdagen och Sörmalmens klätter.

berg föreslår, skulle erbjuda besökarna en ganska dystert utsikt och närmiljö som på intet sätt kan jämföras med placeringen i Klampenborg.

PRESTIGE Fyllt
LAGE: Mellan Stadshuset och Rosenbad med utsikt mot Mälaren är bästa platsen för Nobelcentret, skriver Eric Sörling och Yves Chanterreau.

här och med denna anläggning kan europeiska statsester välkomnas med den nödvändiga prestige. Tiden är knapp.

helt rätt i tiden. En invigning av ett Nobelcenter under 100-årsjubileet av de första nobelprisen år 2001 skulle utan tvekan röna världsomspännande uppmärksamhet, såväl i massmedia som i industri-, teknik- och forskarvärlden.

Det skulle kunna bli Sveriges mest spektakulära och uppmärksammade projekt alla kategorier.

Detta Nobelcenter skulle säkerligen attrahera tekniska/vetenskapliga organisations och högtek-

nologiska koncerner.

Om Alfred Nobel varit engelsman, fransman eller amerikan, hade en världsberömd anläggning i hans namn funnits för länge sedan.

Starta projektet nu, med sikte på nästa århundrade!

LARS-JOHAN NORRBY,
professor

Artikelförfattaren, sedan 1988 bosatt i Kanada, är professor i kemi & materialvetenskap vid Royal Military College of Canada.

Sikta på en permanent världsutställning!

Ulf Wickbom föreslår (DI/Dialog 25 augusti) att projektet Expo 97 ska läggas ned. De användbara delarna kan enligt Wickbom med fördel föras över till Huvudstadsåret 1998, dvs det är då Stockholm är Europas kulturhuvudstad. De angivna skälen till nedläggningen är många men kan sammanfattas i att projektet saknar affärsidé och ännu värre att det inte har något nytt eller intressant att presentera.

Ulf Wickboms artikel bör väcka ansvariga näringslivsföreträdare och svenska politiker till en allvarlig omprövning av projektet.

Samtidigt bör man inte kasta ut barnet med badvattnet, eftersom det har åtgått en enorm kraft att mobilisera så många tunga intressenter och så mycket kapital till denna statsning.

Men jag tycker att man ska gå betydligt

längre än Wickbom och omvandla Expo 97s affärsidé som varar i sex månader med en kostnad av 1,5 miljard och med föga internationellt intresse till en långsiktig satsning som i stället verkar under minst sex generationer till i stort sett samma kostnad och med global genomslagskraft.

Sverige har något som ingen annan kan konkurrera med och det är Nobelprisen. En av de första och riktigt stora händelserna under inledningen av det nya årtusendet 2000 är 100-årsminnet av de första Nobelprisen 2001. Som svensk affärsidé i ett globalt perspektiv saknas motsvarighet till detta jubileum.

Och här infinner sig ett ypperligt tillfälle att styra om Expo 97-projektet till en helt annan division. Så sent som för några veckor sedan kunde vi bevitna ett handslag mellan Stock-

holms stad ochg SJ. Det gällde en överenskommelse att bygga något internationellt uppmärksammat över spårområdet vid Stockholms central och World Trade Center.

Vad vore då bättre än en permanent världsutställning över mänsklighetens landvinningar, manifesterade genom Nobelprisen i ett arkitektoniskt och innehållsmässigt unikt Nobelcenter mitt i centrala Stockholm. En global arkitekttävling skulle ge projektet uppmärksamhet under flera år innan anläggningen står färdig och dra världens intresse till Stockholm.

Och här kommer jag tillbaka till Ulf Wickboms idé att föra över det bästa från Expo 97 till 1998.

Varför inte utnämna segraren i den globala arkitekttävlingen vid invigningen av Kulturåret? Sedan har man närmare fyra år på sig att förverkli-

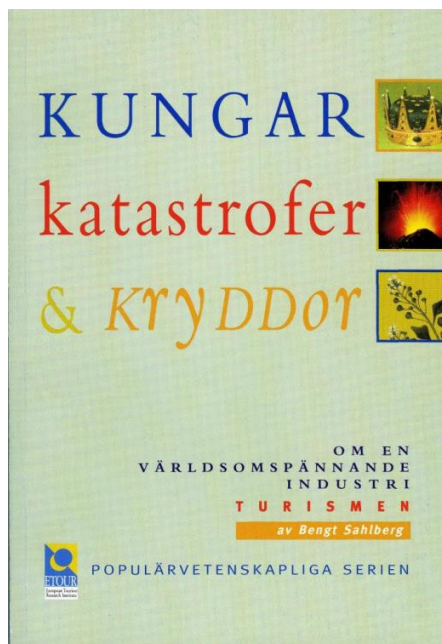

TÄNK OM: Ompröva projektet Expo 97! Det är Bengt Sahlbergs uppmaning till ansvariga näringslivsföreträdare och politiker.

ga projektet.

För svensk industri, svensk forskning och utbildning, svensk kultur och nya svenska generationer är ett Nobelcenter i centrala Stockholm en oslagbar satsning i inledningen av ett nytt årtusende. Men kanske ännu viktigare – det skulle bli en internationell mötesplats för hela världssamfundet såväl vetenskapligt som kulturellt.

BENGT SAHLBERG,
professor
Mithögskolan Östersund

Etour 1998

Nobel center

Kongress- och science center-anläggningar har många beröringspunkter med den unika tillgång som Sverige förfogat över sedan snart 100 år – Nobelpriset. Idag representerar Nobelpriset den internationellt mest prestigefyllda utmärkelsen en vetenskapsman eller författare kan få. Inget annat lär heller ha betytt så mycket för Sveriges namn ute i världen. Nobelkommittéernas ständiga arbete med att finna värdiga pristagare bringar en lång rad svenska forskare i kontakt med andra forskare och de senaste forskningsrönen – något som aktivt bidrar till att föra fram svensk forskning till den vetenskapliga frontlinjen.

Att centralt i Stockholm förlägga ett Nobelcenter med ett science center och en kongressanläggning av högsta internationella klass skulle onekligen fylla högt ställda krav på en strategisk satsning för att skapa en internationellt unik mötesplats. Knappast någon annan satsning skulle samtidigt kunna förverkliga ett nationellt och internationellt centrum för näringsliv, utveckling och forskning, ett kongresscentrum i världsklass och en spektakulär anläggning som blir känd på grund av sin särart.

157

För många företag och forskningsinstitutioner torde det innebära en speciell profil och goodwill att vara nära knutna till centret genom att vara representerade i miljön.

Nobelprisens internationella lyskraft borgar för att ett Nobelcenter blir en attraktion med global räckvidd. De årligen återkommande prisutdelningarna innebär att ett Nobelcenter kommer att attrahera uppmärksamhet och besök så länge prisen delas ut och även långt därefter. En sådan anläggning kan betraktas som en permanent världsutställning runt vetenskaps- och kunskapssamhällets utveckling. På så sätt blir anläggningen och utställningarna dynamiska och får automatiskt nytt bränsle varje år. Detta center där de prisbelönta vetenskapliga landvinningarna årligen presenteras och där visioner om vetenskapens framtida upptäckter visualiseras för en bredare publik, bör kunna bli ett av den internationella forskningens mest eftertraktade skyltfönster.

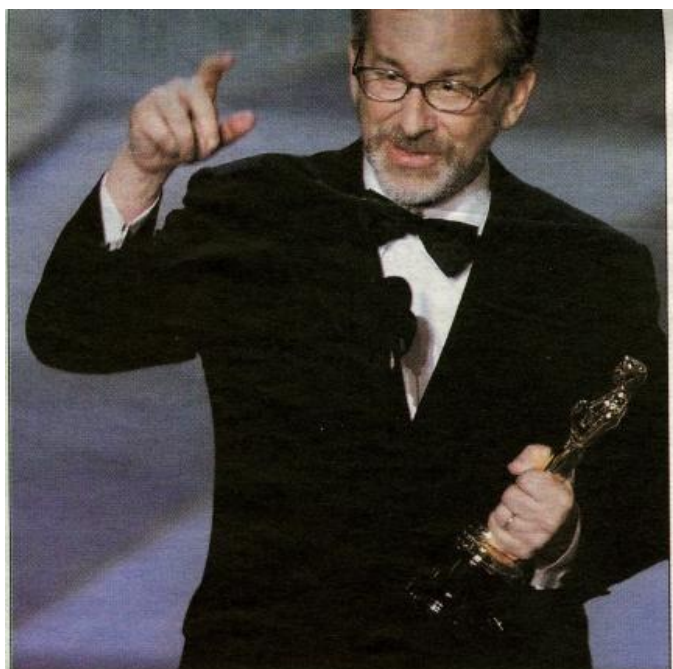
En koppling till Nobel skulle skapa en kongressanläggning i världsklass. Få större internationella institutioner, organisationer och företag inom industri och vetenskap skulle avstå från möjligheten att förlägga sina mest prestigefyllda kongresser till "the Nobel Hall".

Hela Nobelcentret rätt utformat skulle bli ett "turistiskt måste" i klass med Eiffeltornet, Sydneyoperan och andra liknande världsberömda besöksmål. Ett Nobelcenter blir som besöksmål utan konkurrens i Skandinavien och norra Europa. Det kommer att tillhöra den exklusiva skara megaattraktioner som står högst på varje resenärs önskelista. En rätt upplagd internationell arkitektävling skulle fokusera den internationella massmediala uppmärksamheten på Stockholm och Sverige under lång tid.

Det transnationella kunskapscentrum som Sverige och Skandinavien hittills saknat kan, med en genomtänkt strategi för ett Nobelcenter i Stockholm, bli verklighet. Stockholm har som internationell arena i skärningspunkten mellan öst och väst ett strategiskt läge och skulle genom ett kunskapscentrum tydligare kunna markera sin centrala position i Skandinavien och i hela Östersjöregionen. I kombination med den betydande uppsättning universitet och högskolor som Mälardalenregionen hyser inom sina landamänen kan Stockholm inta positionen som "the Univercity".

Och här står också de verkligt intressanta spin-off effekterna att finna. Kunskapscentra drar till sig människor som är beredda att bosätta sig för längre eller kortare perioder på platsen. Dessa personer och deras familjer reser frekvent i det nya landet och tar emot många besök från utlandet. Den goda spiralen skapar en grogrund för nya produkter på den turistiska arenan. Konferenser till exempel omgärdas av pre- och post-tours där nordliga Sverige utgör ett attraktivt besöksmål.¹⁶⁾

¹⁶⁾ Idén med ett Nobelcenter (temapark) väcktes redan 1983 och presenterades för Nobelstiftelsen 1984. 1997 tillsattes en museichef för ett kommande Nobelmuseum. Inkubationstiden från idé till verklighet kommer kan hända i bästa fall att stanna vid cirka 20 år. Av de två lokaliseringalternativ som utreds idag – Tegelbacken och Blasieholmen – framstår Tegelbacken som överlägset framförallt om målet är att skapa en internationell megaattraktion och global mötesplats. Läget mellan regeringskansli, riksdag och stadshus är unikt såväl stadsplane- som kommunikations- och statusmässigt. Här finns också förutsättningar för samlokalisering av kongressanläggning och upplevelseanläggning (museum).

NOBELT, STEVEN Enligt uppgift har Hollywood-regissören Steven Spielberg uppgivit att han kan tänka sig att bekosta utställningen på ett framtida Nobelmuseum. Foto, AP

Spielberg kan ge Stockholm Nobelmuseum

Ett framtida svenskt Nobelmuseum kan få oväntad hjälp från Hollywood. Regissören Steven Spielberg har enligt uppgift erbjudit sig att göra utställningen till museet – helt gratis.

– Mycket intressant! Nu måste vi naturligtvis söka kontakt med Spielberg, säger Svante Lindqvist, chef för Nobelmuseet.

Bengt Sahlberg, professor i kulturgeografi, hörde för några år sedan att Steven Spielberg intresserade sig för de svenska planerna på ett permanent Nobelmuseum.

– Spielberg ska ha sagt att han är beredd att göra utställningen gratis, säger Bengt Sahlberg till Aftonbladet.

Den uppgiften är helt okänd för Nobelkommittén.

”Det vore otroligt bra för oss”

Men inte desto mindre intressant. Med stjärnregissören Steven Spielberg i ryggen skulle kommittén få ett mycket tungt argument för ett Nobelmuseum i Stockholm.

Firar 100 år nästa år

– Om han är beredd att göra utställningen gratis är det otroligt bra för oss. Nobelpengarna får nämligen inte användas till museer, säger Svante Lindqvist.

Han och övriga medarbetare för Nobelkommitténs museiverksamhet ska nu försöka ta kontakt med Steven Spielberg.

– Självklart måste vi följa upp det här. Det vore en

stor grej för oss.

Nästa år firar Nobelpriset 100 år. Då ska en jubileumsutställning sättas upp på Börshuset i Stockholm.

Lika stort som Eiffeltornet

Samtidigt förhandlar Nobelstiftelsen med regeringen om ett permanent museum på Blasieholmen i Stockholm.

– Ett Nobelmuseum kan bli lika stort som Eiffeltornet eller operahuset i Sydney. Namnet Nobel har stor status och attraktionskraft, säger Bengt Sahlberg.

hans.osterman@
aftonbladet.se

Hans Österman

Aftonbladet 20 mars 2000

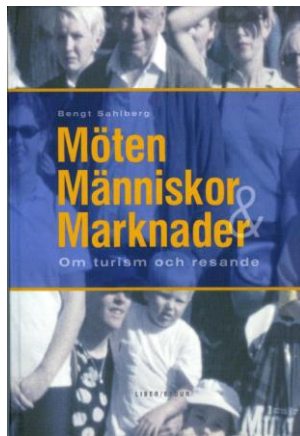
Steven Spielberg (1946-), amerikansk filmregissör, producent och manusförfattare. Spielberg slog igenom med tittarsuccén Hajen (1975). Filmen drog in 100 miljoner dollar och satte nytt rekord för mest inspelade pengar (i nominella termer). Spielberg har nominerats sex gånger och två gånger vunnit en Oscar för bästa regissör. Han är genom tiderna den regissör vars filmer genererat högst intäkter. Jurassic Park är den av Spielbergs filmer som gett de största intäkterna, drygt 920 miljoner dollar.

Om Alfred Nobel hade varit amerikan, hade det med stor sannolikhet idag funnits ett Nobeland (amerikansk stavning!), förmodligen lokaliserat till Los Angeles eller San Francisco. Nu var han emellertid svensk och man söker förgäves i Stockholms turistbroschyrer efter ett Nobelmuseum. Det ter sig för omvärlden mycket besynnerligt. Hur kan vi underlåta att utnyttja det enorma PR-värde som ligger i namnet Nobel? Det handlar ju dessutom om en verksamhet, som vid det här laget involverar hela världen. Om inget oförutsett inträffar, bör det vid nobelprisets 200-årsjubileum inte finnas kvar någon nation som saknar nobelpristagare.

Ännu finns inget Nobelmuseum i Stockholm, men tanken på ett sådant har länge stötts och blötts. Nu finns det beslut på att det skall byggas, och var och hur detta skall ske skall förhoppningsvis snart läggas fast.

När Nobelstiftelsens jubileumsutställning av år 2001 packas ned, skall det förhoppningsvis vara för att snart åter packas upp och göras till en del av det större utställningssammanhanget i ett riktigt, permanent Nobelmuseum – med eget hus i Stockholms vackra stadskärna och en förväntansfull framtida publik från världens alla hörn.

Riksarkivet, Spåren efter Nobel 2001, sid.212-216.

Liber förlag 2001

Nobelprisutdelning i Stockholms konsert-hus 1998.

The Nobel Center

Stockholm är Sveriges största turistattraktion i ett internationellt perspektiv. Nobelpriset är Sveriges internationellt mest kända skapelse. Kombinationen av, enligt många, världens vackraste huvudstad med världens mest prestigeladdade vetenskapliga pris är en unik tillgång och plattform för utveckling.

Ett samlat grepp kring Stockholms internationella utveckling där Nobel och nobelpriset blir en hörnsten är utan konkurrens det mest framgångsrika koncept Sverige kan skapa. Stockholm har förutsättningarna att bli det internationella forskarsamhällets centrum och en mötesplats för 2000-talets globala kunskapsutbyte.

I centrala Stockholm finns mark och lokaler som med rätt hantering skulle kunna bli platsen för en turistmagnet med oändlig kraft. Ett modernt, arkitektoniskt unikt Nobelmuseum och en spektakulär kongressanläggning samlokaliserade i centrala Stockholm vid Mälaren mellan Stadshuset och Rosenbad/Gamla stan skulle få statusen av en permanent och förnyelsebar vetenskaplig världsutställning med tillgång till världens mest eftertraktade (och fullbokade) kongressanläggning. Nödvändigt kapital är lätt att uppbära och vinsten över tiden utan konkurrens.

Utvecklingen av Stockholm gynnar utvecklingen i hela Sverige och är därför en riksangelägenhet. Stockholm och Sverige kan spara in avsevärda belopp i marknadsföring och många idoga försök att konstruera en Sverigebild eftersom anläggningen i sig är marknadsföring nog. Den kommer inte bara att sätta Sverige på kartan, den kommer att dominera kartan.

Spridningseffekterna inom näringslivet, utbildningssektorn, forskarvärlden och kulturområdet blir betydande. Och risken för utflyttning av verksamheten till någon mer lämplig del av världen är obefintlig.

Precis som det över ett hundra år gamla Eiffeltornet successivt attraherar fler och fler besökare genom att fler och fler människor i världen ges ekonomiska förutsättningar att resa, på samma sätt kommer ett Nobelcenter att attrahera besökare från hela världen när fler och fler skaffar sig högre utbildning och därmed incitament till att besöka vetenskapens epicentrum. Här kan man tala om en självgenererande marknad, ett slags marknadsföringens perpetuum mobile. Unika spin off-effekter väntar runt hörnet. Stockholm diskuterar en ny ansökan om att få arrangera olympiska sommarspel. Ett Nobelcenter kan ses som arenan för de vetenskapliga olympiska spel som upprepas varje år. Dessa spel är inte över på 14 dagar ett bestämt år utan upprepas så länge nobelprisen delas ut.

Nobel vision för Tegelbacken

Ett Nobelmuseum med spektakulär arkitektur vid Tegelbacken i Stockholm.

Det är turistprofessor Bengt Sahlbergs vision för att ge huvudstaden, och Sverige, ett blickfång i klass med Sydneys berömda operahus. Kopplat till ett kongresscenter skulle det kunna locka många olika besökare från hela världen.

Han är landets första professor i turism och har nyligen givit ut boken *Möten, Människor & Marknader* på Liber Förlag.

Nobelstiftelsen beslutade för några år sedan att bygga ett museum. Nu är frågan var det ska placeras, och vilken profil det ska få.

– En lokalisering vid Tegelbacken kan ge Stockholm ett landmärke i klass med till exempel Sydneys berömda operahus, säger Bengt Sahlberg.

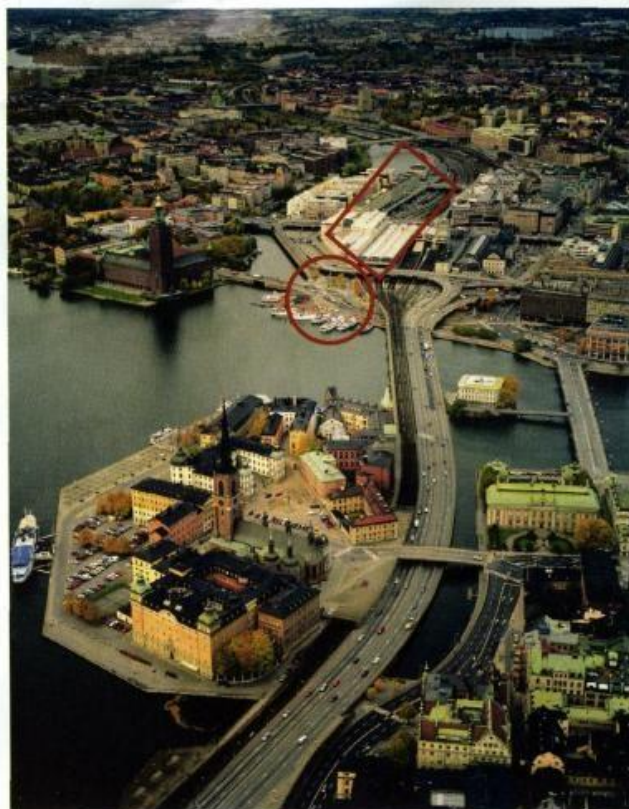
Stockholms stad har färdiga planer för att utveckla det som kallas Västra City vid Stockholm central med lokaler för ett stort kongresscenter och hotell.

I direkt anslutning till detta menar Bengt Sahlberg att ett Nobelmuseum kan uppföras närmast Riddarfjärden och bli ett spektakulärt blickfång i centrala Stockholm.

– Det finns stora möjligheter för en världsutställning om vetenskapens utveckling i Nobels namn, kopplat till en mäss- och kongressanläggning. Intresset från internationella besökare skulle bli mycket stort, säger han.

Att bygga ett Nobelmuseum i detta läge förutsätter förstås större förändringar i trafikföringen i området kring Tegelbacken.

– Redan på 1980-talet insåg jag att Stockholm behöver ett rejält Nobelmuseum, säger Bengt Sahlberg. De flesta

Med ett Nobelcenter i Stockholms bästa läge mellan stadshuset och regeringskansliet kommer Stockholm att bli en av världens ledande mötesplatser i generationer framöver. (Cirkeln symboliserar Nobelmuseet och rektangeln kongressanläggning, utställningsområde, företagsshotell, forskarrum, galleria m.m.)

besökare känner till Nobelpriset och undrar var det finns ett museum eller något annat relaterat till Nobel att titta på.

Han menar att den enorma genomslagskraft och prestige som Nobelpriset har över hela världen måste utnyttjas på bästa sätt.

Nobelstiftelsen, som av tradition varit mest inriktad på att värda just själva priset, är nu således med på idén om att också skapa ett museum i Nobels namn. Det finns ett förslag om att bygga på Blasieholmen bakom Nationalmuseum, och då i en mindre skala än i Bengt Sahlbergs vision.

– Men jag tror på en lokalisering och en byggnad som kan locka de främsta arkitekterna i världen att skapa något som besökare av alla kategorier kommer att vallfärda till. Samtidigt ska naturligtvis ett Nobelmuseum ha en stor dignitet och aldrig förvandlas till en samlingsplats för krims-krams. Det tjänar ingen på.

Han hoppas att ett rejält, innehållsrikt och iögonfallande Nobelmuseum i hjärtat av Stockholm ska kunna vara verklighet inom tio år.

Bengt Sahlberg har en lång erfarenhet av turistfrågor samt destinationsanalyser, och blev 1990 professor vid högskolan i Östersund som har skapat sig en erkänd profil inom forskande kring besöksnäringen. Som ett resultat av detta har verksamheten nu fått betydande summor i EU-bidrag.

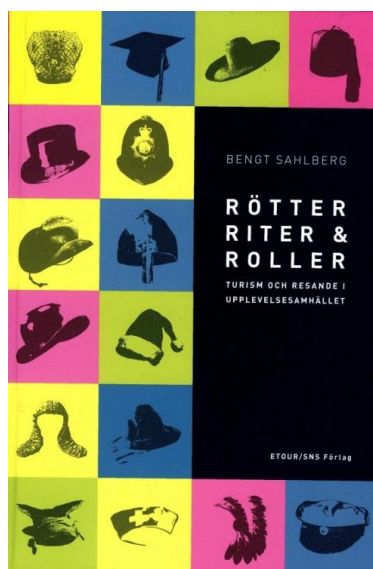
Han arbetar för närvarande vid det fristående forskningsinstitutet ETOUR (European Tourism Research Institute), som dock är nära knutet till mitthögskolan i Östersund.

– Vi har kommit ikapp länder som USA, England och Spanien vad gäller forskning kring val av destinationer för olika typer av resande. Inom ETOUR bygger vi också upp ett nära samarbete med näringslivet.

Lars Blomgren

"Den enorma genomslagskraft och prestige som Nobelpriset har över hela världen måste utnyttjas på bästa sätt"

Bengt Sahlberg

SNS förlag 2004

Kulturen

Vilka ytterligare trumfkort har Sverige vid det kulturella spelbordet?

I samband med 150-årsfirandet 1983 av Alfred Nobels födelse (född 1 oktober 1833 i Stockholm) initierades en diskussion kring ett Nobelcenter (museum/science center) i Stockholmsregionen. Nobelprisen som är Sveriges mest spektakulära och unika tillgång har över hundra år gamla rötter och lika gamla riter. Samt en världsunik roll inom sitt prestige-fyllda verksamhetsområde.

Norge tog, efter att de svenska idéerna blivit kända, beslut om ett Nobelfredscenter i Oslo. Detta skall invigas på Sveriges nationaldag 2005. I oktober 2003 invigdes ett Nobelmonument i Washington och i december 2004 hedras Nobel med ett torg i Kapstaden i Sydafrika – Nobel Square.

Stockholms Stad har såväl lämplig mark som ekonomiska resurser för utvecklingsprojekt. Det är således hög tid att kraftsamla för att få till stånd en världsattraktion i Nobels namn. Det är utomordentligt viktigt att Sverige och Stockholm inte tappar ett av världens starkaste varumärken till andra länder.

Ett samlat grepp kring Stockholms internationella utveckling där Nobel och Nobelprisen blir en hörnpelare är utan konkurrens det mest framgångsrika koncept som Sverige kan skapa. Stockholm har förutsättningarna att bli det internationella forskarsamhällets centrum och en mötesplats i världsklass för 2000-talets globala kunskapsutbyte.

På samma sätt som det över ett hundra år gamla Eiffeltornet attraherar ökande skaror besökare till Paris genom att fler och fler människor i världen ges ekonomiska förutsättningar att resa, kommer ett Nobelcenter att attrahera besökare från hela världen till Stockholm när fler och

fler skaffar sig incitament till att besöka vetenskapens högborg.

Alla typer av besökare kommer att dras till denna unika attraktion. Centret kommer att bli en arena för möten i de internationella vetenskapliga nätverken och attrahera kongresser, konferenser och studiebesök.

"De städer som först förstår marknadssamhällets enorma behov av mötesplatser har naturligtvis de bästa chanserna att utvecklas." (Dahlbom 2003, sid. 121)

I likhet med andra centra med en tematisk inriktning, som London-finanscentrum, Paris-konstcentrum, Silicon Valley-IT-centrum, Hongkong-handelscentrum, Bryssel-politiskt centrum, Milano-mo-decentrum, Wien-musikcentrum, kan stockholmsregionen utvecklas till ett världsledande vetenskapligt centrum.

Nobelprisens internationella lyskraft borgar för att ett Nobelcenter blir en attraktion med global räckvidd och med årligen förnyat innehåll. Konferenser, kongresser och symposier i denna miljö (the Nobel Hall) blir eftertraktade mötesplatser för det internationella näringslivet och forskarsamhället. Ett Nobelcenter kan rätt utformat och i rätt miljö betraktas som en permanent världsutställning runt vetenskapssamhällets utveckling, en mötesplats i världsklass.

"To the intellectual world, a Nobel prize is as desirable as an Oscar to an actor or Olympic gold to an athlete." (Financial Times, September 30, 2001)

Ingen annan satsning kan på en och samma gång förverkliga ett nationellt och internationellt centrum för näringsliv, för kultur och för forskning. Och risken för utflyttning av verksamheten till någon mer lämplig del av världen är obefintlig.

De näringspolitiska effekterna är av stor betydelse. Men det finns också andra vinster som samhället kan göra på lång sikt, genom att skapa en djupare förståelse och ett mera utbrett intresse för forskning och vetenskap hos allmänheten och särskilt ungdomen. Det handlar om att göra kunskapen till en attraktion – något vars långsiktiga samhällsekonomiska betydelse knappast kan överskattas.

Det skulle också innebära ett mentalt brobygge; ett lyft för Mälarenregionen bland världens tillväxtområden. Mälarenregionens många universitet och högskolor (idag 24) får en gemensam mötesarena och kan på olika sätt dra nytta av det moderna vetenskapssamhällets största ikon. Utveck-

lingen av Stockholm som gateway gynnar utvecklingen i hela Sverige och är därför en riksangelägenhet. Att etablera direktflyg till Arlanda (Nobel Airport) skulle bli väsentligt mer attraktivt.

Stockholm saknar idag en centralt belägen kongressanläggning av större internationellt format (4 000 platser). I stadens målsättning ligger att kunna erbjuda kongressarrangörer och kongressbesökare en anläggning inne i Stockholm som uppfyller internationella krav. Västra Klaraområdet är en av de få platserna i Stockholm som utrymmesmässigt och kommunikationsmässigt skulle kunna möta de högt ställda kraven på en sådan anläggning. Här är beslut också taget om etablering av en kombinerad kongress- och hotellanläggning. Förutsättningarna för att i den här miljön kombinera en internationell mötesplats för näringsliv och forskning, ett spektakulärt kongresscentrum och världsberömd besöksanläggning är unika. Lämplig mark för ett Nobelcenter (överdäckning av trafikkarusell, se bild) finns i direkt anslutning till kongressanläggningen.

Från infrastrukturellt impediment till mångkulturell megaattraktion.

I globaliseringens kölvatten blir det alltmer uppenbart att konkurrensen i framtiden mellan orter och regioner kommer att avgöras av deras attraktivitet som mötesplats. Enda möjligheten att behålla eller i bästa fall attrahera utvecklingsstarka företag, organisationer och individer är

att skapa attraktiva miljöer där människor vill bo, arbeta och mötas.

“...the growing globalisation of the economy...will tend to bring about a major increase in the volume of urban tourism in the future. This increase in demand from urban visitors and tourists will be strongly stimulated by major investments by public-private partnerships in the creation of new primary attractions, such as cultural and entertainment facilities, special events and festivities, and the physical and symbolic articulation of heritage areas. For the business and conference visitors, the secondary elements of hotels, restaurants and conference facilities might even assume the role of primary attractions. The consumption of urban tourism, combined with investment in the production of tourism services and of new tourist attractions, might propel urban tourism into becoming the major economic dynamism of post-industrial internationally orientated cities.” (EUROPEAN TOURISM. Regions, Spaces and Restructuring. Ed. A. Montanari, A., M. Williams. John Wiley&Sons 1995. Copyright by the European Science Foundation)

En prestigeladdad internationell arkitekttävling garanterar Nobelcentret en plats bland de stora arkitektoniska sevärdheterna i Europa och världen. Samtidigt skulle den internationella massmediala uppmärksamheten på Stockholm och Sverige kraftfullt stärkas under avsevärd tid. Området kring Stockholms centralstation kan med rätt utformning svara upp mot mycket högt ställda internationella krav.

DEBATT

73 652 75

Nobelpriset är den största och mest kända utmärkelsen i världen – ändå har Stockholm inte ett Nobelmuseum värt namnet. Ta en halv procent av pengarna från försäljningen av statliga bolag till att finansiera ett museum med en central placering, skriver fyra forskningsföreträdare tillsammans med **Mats Hulth**.

Riktigt Nobelmuseum en lönande investering

Det har diskuterats om inte det svenska samhället borde visa sin uppskattning över den globala exponering som Nobelpriset gett landet genom att bidra till skapandet av en unik mötesplats för det internationella vetenskapssamhället och kulturvärlden i Nobels namn.

Stockholm får ofta positiva omdömen i internationella rankningar. Att inte huvudstaden hamnar ännu högre på listorna beror på avsaknaden av kända landmärken. Ett Nobelmuseum/centrum har alla förutsättningar att bli Sveriges och Stockholms internationellt mest uppmärksammarde landmärke.

Varför har Nobelpriset blivit så kända? Det finns många orsaker, bland annat prisens storlek och ålder. År 2001 firades 100-årsjubileet av de första Nobelprisen. Den utdelade prissumman omräknat i dagens penningvärde ligger för hela pe-

rioden någonstans kring 5 miljarder kronor. Ur marknadsföringssynvinkel för vetenskap och kultur finns ingenting i närheten, möjligen Bill Gates donationsverksamhet.

Just i dag finns unika förutsättningar till finansiering av ett Nobelcentrum av högsta klass.

Den svenska statens förestående försäljning av statliga företag beräknas ge intäkter på i storleksordningen 200 miljarder kronor. Om staten i förhandlingarna med potentiella köpare bygger in en klausul som öronmärker 0,5 procent av köpesumman (1 miljard kronor) för ett Nobelcentrum/museum skulle finansieringen till betydande delar vara löst – och hela svenska folket bli delaktigt i satsningen.

Köparna av de statliga bolagen skulle säkert också bli ännu mer benägna att delta i budgivningen om de visste att deras namn kommer att finnas med på en kopparplåt i centrumet eller

Göran Cars
professor, KTH

Thomas Fürth
forskningsledare,
Kairos Future

Mats Hulth
vd, Sveriges Hotell- och Restaurangföretagare

Bengt Sahlberg
professor emeritus

Sten Söderman
professor,
Stockholms universitet

museet, med positiva effekter på försäljningspriset vid utförsäljningen.

Att det finns ett antal andra internationella bidragsgivare som kommer att stå i kö för att få exponera sitt namn i en anläggning av det aktuella slaget gör inte utgångsläget sämre. En investeringsbudget på mellan en och två miljarder är definitivt en rimlig målsättning.

Den nu diskuterade lokaliseringen av ett permanent Nobelmuseum till bergutrymmet under Skeppsholmskyrkan har fått ett svalt mottagande. Vanliga kommentarer är: "Varför gömma undan Sveriges största attraktion?" "Lär av vad andra har åstadkommit, som till exempel Operan i Sydney, Guggenheimmuseet i Bilbao, biblioteket i Alexandria eller konserthus i Los Angeles."

Sydneyoperan, Guggenheimmuseet med flera internationella megaattraktioner exponerar innehållsmässigt traditionella verksamheter

som även finns tillgängliga på andra arenor. Deras styrka är exteriören.

Det verkligt unika med ett Nobelmuseum är att det kan bli en arkitektonisk megaattraktion med ett unikt innehåll och förnyad aktualitet varje år. Ett Nobelmuseum/centrum kan betraktas som en årligen förnyad vetenskaplig världsutställning med en livslängd på hundratals år.

Att pressa in en Nobelläggning i en redan från början för trång kostym och utan synlig exponering är oklokt. Alla skulle förlora på en sådan lösning.

Och det finns lägen i centrala Stockholm som uppfyller högt ställda krav på exponering, kommunikationer och övrig infrastruktur för besökare.

Västra Klara mellan Stadshuset och Centralstationen är ett område som kommer att utvecklas starkt under de närmaste åren. Här finns plats för ett Nobelcentrum vid Riddarfjärden. Och pengar finns.

Dagens Industri 9 maj 2007

Stockholms-Gillet

Gille-Tidender Årgång 17 Nummer 1 2012

Militära behov formade Östermalm

Stockholms-Gillet Midvintergille 2012

äger rum den 21 februari kl.16.30

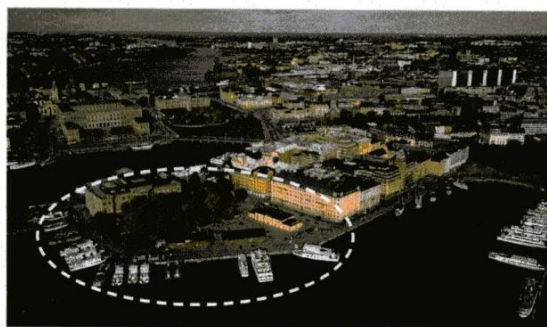
Nytt Nobelcentrum?

Nobelmuseet i Börshuset i Gamla Stan är trivsamt, men utrymmena imponerar inte på de många utländska besökarna. I flera år har gillebrodern professor Bengt Sahlberg lobbats för en större och mer ambitiös byggnad. Som Gillets ålderman har jag följt honom vid uppvaktningar hos stad, näringsliv och andra.

Nu verkar det ha lossnat! På bilden syns var staden och Nobelstiftelsen vill placera ett nytt och betydligt mer omfattande centrum för olika Nobelaktiviteter – bakom Nationalmuseum. Låt oss hoppas det bästa. Det gäller inte

minst att hålla glas- och betongbrutalisterna på behörigt avstånd...

Christian Bratt

Stockholms-Gillet, Gille-Tidender, nummer 1 2012

Nobel

- Från bakgård till världsberömt besöksmål

Nobelprisens skapare Alfred Nobel föddes 1833 i kvarteret Torsken på Norrlandsgatan i Stockholm. Det var ingen fashionabel miljö precis. Kvarteret gränsade till Katthavet vilket var det folkliga namnet på Packaretorget, nuvarande Norrmalmstorg och den vik som fortsatte från dagens Nybroviken in mot torget.

TEXT BENGT SAHLBERG

Vattenståndet i Östersjön var då högre och miljön bestod främst av dålig lukt, myck-
et avskräde, usel vattenkvalitet och, sägs
det, många dränkta katter (katt betyder i
äldre svenska även gytjtig vattensamling).

När Alfred var i tonåren fylldes Katt-
havet igen med jordmassor och utgör idag
området kring Norrmalmstorg, Biblio-
tekgatan och Stureplan, det vill säga den
mer mondäna delen av staden. Från kat-
ter till hermeliner, med ett metaforiskt
språkbruk. (Kvarteret Torsken bytte också
namn till det mer statusmässiga kvarte-
ret Hästen.)

Den 2 december 2011, närmare 180
år efter Alfred Nobels födelse och 110 år

efter den första utdelningen av nobelpri-
sen, kallar Stockholms stad och Nobel-
stiftelsen till pressträff för att informera
omvärlden om det gemensamma beslutet
att omvandla den sista resten av Katthavet
till vetenskapssamhällets epicentrum. Det
märkliga är att på just den platsen bygg-
des mellan 1626 och 1628 det som idag är
Sveriges internationellt sett största turist-
attraktion, regalskeppet Vasa. Platsen är
miljömöraset bakom Nationalmuseum
på Blasieholmen och det som ska byggas
den här gången är ett Nobel Prize Center,
Sveriges kommande största sevärdhet och
vetenskapliga mötesplats. På andra sidan
Nybroviken ligger Vasa i Vasamuseet

några hundra meter från den ursprungliga
byggplatsen. Tala om historiska vingslag.

Precis som med Sydneyoperan och
många andra världsberömda besöksattrak-
tioner har beslutsprocessen bakom Nobel
Prize Center tagit sin tid. Författaren till
den här krönikan fick idén 1983 i sam-
band med firandet av 150-års jubileet av
Alfred Nobels födelse. Idén presenterades
för Nobelstiftelsens styrelse våren 1984.
Styrelsen tog beslut om att inte agera i
frågan.

Efter 28 års opinionsbildning tillkän-
nages beslutet att år 2018 inviga Nobel
Prize Center - 35 år efter att idén presen-
terades. Processen bakom succén Sydneyo-

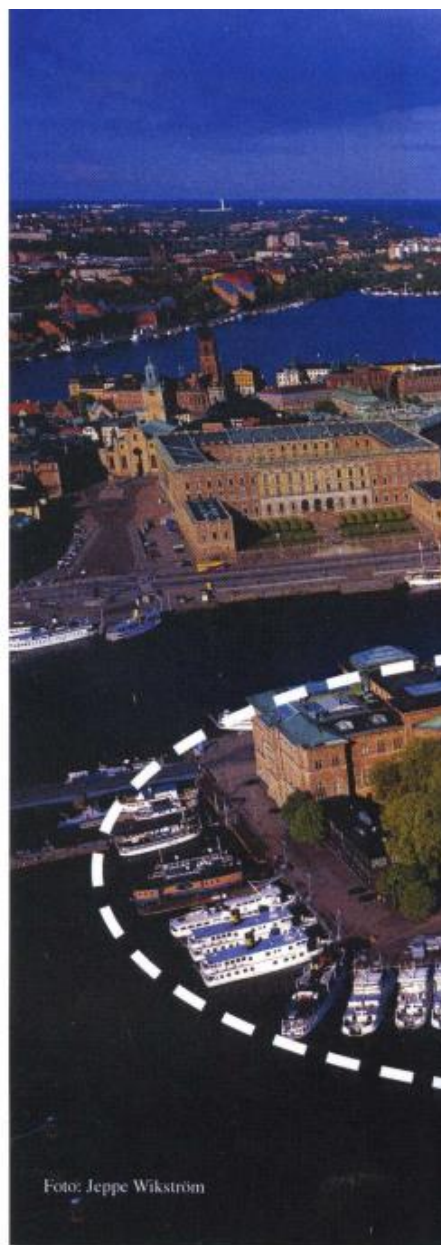
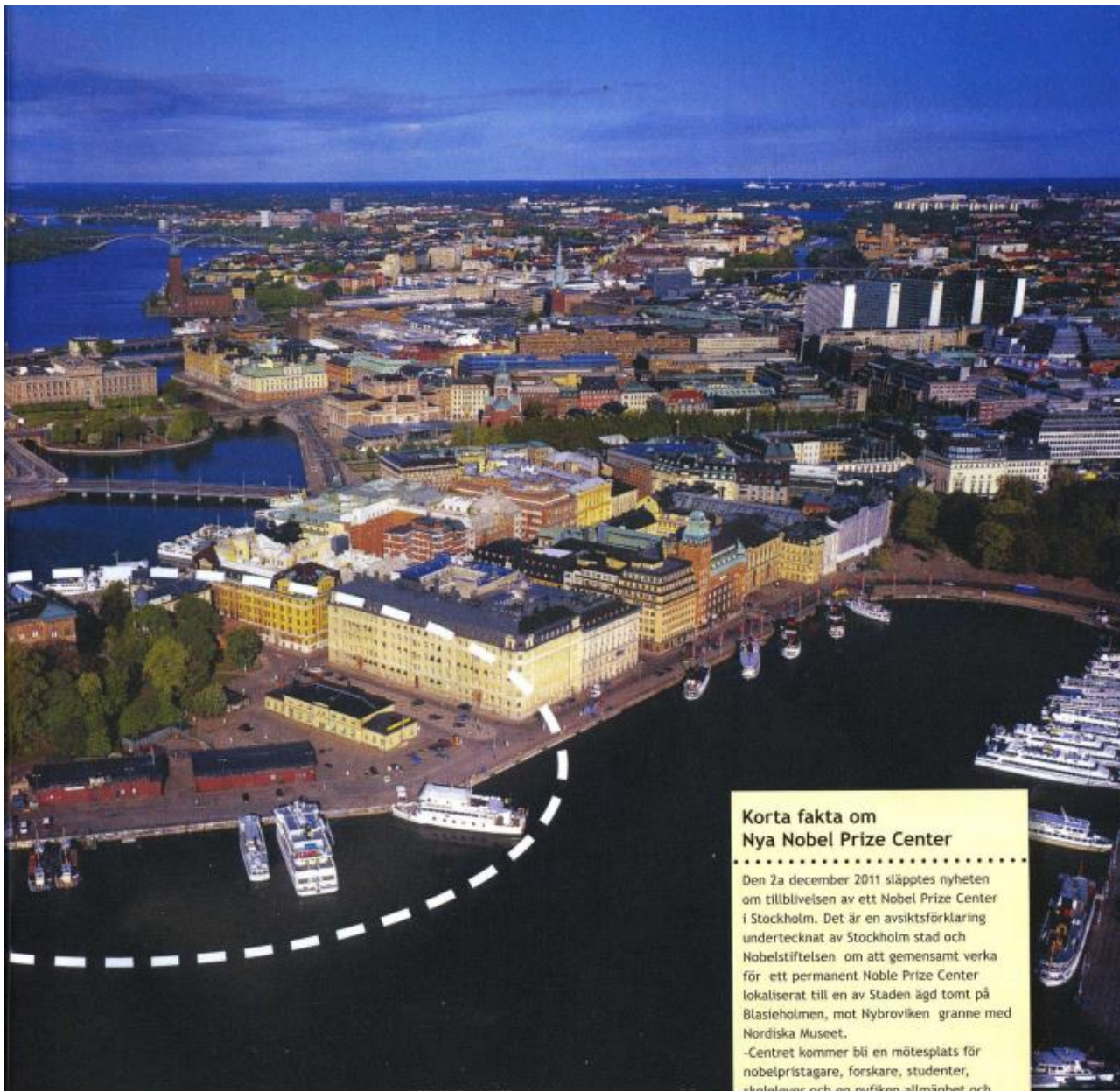

Foto: Jeppe Wikström

Platsen för Nobel Prize Center och bygget av regalskeppet Vasa. Foto: Jeppe Wikström

operan tog bara 25 år (1948-1973) från idé till verklighet. Men ett Nobel Prize Center får kanske betraktas som en mer unik världsattraktion än en spektakulär opera i Australien.

Antalet besökare som år 2010 beundrade Vasaskeppet uppgick till drygt 1,1 miljoner varav cirka 70 procent kom från utlandet. Vad kan man då vänta sig för besökarströmmar till Nobel Prize Center?

Rätt hanterat, både vad gäller arkitektonisk exteriör, intelligent interiör och kreativa utställningar med fantasieggande storytelling är min bedömning att antalet besökare kan landa på runt två miljoner.

Att involvera internationell finansie-

ring i projektet torde inte vara svårt - och garanterar ett uthålligt intresse att stödja informationsspridning om centret samt att förlägga internationella konferenser, kongresser och symposier till Stockholm.

Nobelstiftelsen och Stockholms stad har nu sju år på sig att bygga ett av världens mest prestigefyllda besöksmål. När dessa sju år är historia, vet vi resultatet.

TBR

PS! Historien bakom Nobel Prize Center finns dokumenterad hos Riksarkivet SE/RA/721326 hemsida: www.ebsahlberg.se/Nobel_Center

Korta fakta om Nya Nobel Prize Center

Den 2a december 2011 släpptes nyheten om tillblivelsen av ett Nobel Prize Center i Stockholm. Det är en avsiktsförklaring undertecknat av Stockholm stad och Nobelstiftelsen om att gemensamt verka för ett permanent Nobel Prize Center lokaliserat till en av Staden ägd tomt på Blasieholmen, mot Nybroviken granne med Nordiska Museet.

-Centret kommer bli en mötesplats för nobelpristagare, forskare, studenter, skolelever och en nyfiken allmänhet och ska vara en bas för att sprida Nobelprisets budskap om betydelsen av kunskap, humanism och fred säger Nobelstiftelsens verkställande direktör.

- Stockholm, konstaterar finansborgarrådet Sten Nordin, vill visa att staden strävar efter att bli en världsledande kunskapsregion som främjar utbildning, innovation och forskning och skapa ett Nobelcenter som efterfrågat besöksmål.

Projektet börjar med en arkitektävling och beräknas stå invigningsklart år 2018. Vår gästkrönikör turistprofessor emeritus Bengt Sahlberg har under många år varit aktivt drivande för att få tillstånd ett centrum för Nobel i Stockholm såväl ur vetenskaplig som turistiskt syfte. Äntligen kan ett av Sveriges mest kända namn få ett permanent och värdigt landmärke i vår huvudstad.

Hans Dalborg 3/11 2014

(VD/Styrelseordf. Nordea, styrelseledamot Nobel Center/Nobelhuset AB)

Stockholm 14-11-011

Bäste Bengt,

Vilken fin krönika! Läsningen blev
en resa kombad av igenkännanden
och minnen. Eftersom jag är en
hunnikälkare var det också
spännande att följa utvecklingen
hos ett riktigt proffs.

Att du var en så viktig aktör
i tillståndandet av Nobel Center

V4V

Var inte helt klart för mig.
Vetskapen därom ger en större
dimension till mitt deltagande i
den styrelsen.

Tack för din bokr. Jag önskar dig
allt gott i framtiden.

Med varma hälsningar

Hans Dalborg

Book -- Nobel Center in Stockholm

idag 16:56

Dear Mr. Sahlberg:

It is my pleasure to acknowledge, with many thanks, receipt of the material listed below. We deeply appreciate your kindness in sending this material to the Library of Congress.

With best regards,

Karen
Hill

The material received:

Nobel Center in Stockholm : Mental Dynamite
ISBN 978-91-983971-0-9

Karen Hill
Librarian and Acquisitions Specialist
Scandinavian, Baltic, & Central German Section
Germanic and Slavic Division
Library of Congress
101 Independence Ave., SE
Washington, DC 20540-4244
USA
(202) 707-2715 (tel.)
(202) 707-3379 (fax)

DON.12/52
D2/27/1

Alexandria, 4 December 2017

Professor Bengt Sahlberg
Kaplansbacken 5 , 7 tr
Stockholm SE 112 24
SWEDEN

Dear Prof. Sahlberg,

On behalf of the Bibliotheca Alexandrina, I would like to express my sincere appreciation and gratitude for your generous donation of a book titled *Nobel Center in Stocholm : Mental Dynamite*.

Your gift will serve as a valuable tool for the patrons of the Library of Alexandria and will be enjoyed by this and future generations. Without your generosity and the generosity of other benefactors like you, providing adequate library resources would be almost impossible.

I hope you know that you are always welcome to visit the library and use any of our collections and services. I would also like to invite you to take a look at the Library's homepage at www.bibalex.org. This will bring you to one of the country's outstanding collections of electronic information resources. I hope you have the opportunity to look at what we are doing and that you find it engaging.

Once again, thank you for your support and generosity.

Best regards,

Lamia Abdel Fatah
Head of Library Sector

The Library of Alexandria مكتبة الإسكندرية

ص ب ١٣٨ الشاطبي . الإسكندرية ٢١٥٢٦ . جمهورية مصر العربية - تليفون : ٤٨٣٩٩٩٩ (٢٠٣) + فاكس : ٤٨٢٠٤٥٠ (٢٠٣) +
P.O. Box 138, Chatby, Alexandria 21526, EGYPT - Tel. : +(203) 4839999 Fax : +(203) 4820450
E-mail: secretariat@bibalex.org Website: www.bibalex.org

Nobelpristagare 2016

Stockholm.

Nobelcenter börjar byggas om fyra år

Det nya Nobelcentret ska ritas av samma arkitekt som låg bakom förslaget på Blasieholmen – brittiske David Chipperfield. Byggstart planeras till 2026.

– Det blir ett öppet hus, för stockholmarna och alla andra, vår ambition är att det ska inspirera och vara ett kraftcentrum, säger Nobelstiftelsens vd Vidar Helgesen.

● Byggnaden ska ligga vid Stadsgårdskajen, nära Slussen på Södermalm. Enligt Vidar Helgesen är de viktigaste delarna för att Nobelcentret ska bli av den här gången på plats.

Grundfinansieringen är säkrad. Bygget beräknas kosta 1,4 miljarder kronor och Nobelstiftelsen har fått donationer på 1,2 miljarder från Erling Perssons stiftelse samt Knut och Alice Wallenbergs stiftelse, samma finansiärer som backade upp det tänkta huset på Blasieholmen. Resterande 200 miljoner kronor ska Nobelprismuseet lösa.

Nobelstiftelsen har skrivit under

ett markanvisningsavtal med Stockholms stad, det väntar på att godkännas av politikerna – och anlitat arkitekten David Chipperfield.

– Hur byggnaden ska se ut får vi återkomma till nästa år. David Chipperfield har gjort en konceptstudie som vi ska jobba vidare på, säger Vidar Helgesen.

Nobelcenter får mer plats för utställningar och besökare. I Börs huset i Gamla stan, där Nobelprismuseet ligger i dag, finns inte utrymme nog att ta emot alla skolklasser som vill komma dit.

Utbildningsminister Anna Ekström (S) säger att hon är "otroligt glad" över att fler barn och unga får chansen lära sig om vetenskapens och forskningens betydelse.

– Våra lärare behöver draghjälp. Regeringen kommer fortsatt att bidra till verksamheten, säger hon.

Stockholms finansborgarråd Anna König Jerlmyr (M) stämmer in.

– Det är viktigt att tillgängliggöra de bästa ytorna för de bästa verksamheterna. Äntligen kan vi sprida Nobels varumärke över världen på

ett helt annat och bättre sätt. Och Nobelcentret ligger i Stockholm, säger hon.

Den brittiske stjärnarkitekten David Chipperfields förslag till Nobelcenter som presenterades 2014 fick skäll av alla, från kulturskribenter och intresseorganisationer till kungen. Kristdemokraternas gruppleadare Erik Slottner menade att ritningarna förde tankarna till en gyllene kärnkraftsreaktor.

Efter valet 2018 stoppades planerna på att anlägga centret på Blasieholmen. Moderaterna var positiva till förslaget, som skulle prövas rättsligt i högsta förvaltningsinstans. Men efter interna protester och för att kunna styra med Miljöpartiet i Stadshuset vek de ner sig och drog tillbaka Stockholms stads överklagan.

Nobelprisutdelningen kommer även när det nya Nobelcenter står klart att ske i Konserthuset – och banketten att hållas i Stadshuset.

Mia Tottmar
mia.tottmar@dn.se

DN 5 maj 2022

Debatt.

Nya Nobel Center ska bli ett öppet hus för vetenskap och dialog

● Den 15 maj skriver Tomas Lauri ett debattinlägg där han misstagit en teknisk översiktsbild från Stockholms stad för en visionsbild av Nobel Center. Han har helt rätt i att byggnaden ser ut som en "otymplig bula". Men som tur är visar bilden stadens beskrivning av de maximala yttre gränserna för byggnaden så

som de är angivna i den beslutade detaljplanen.

Det är inte en vision av gestaltningen av det nya Nobel Center – som ska bli ett öppet hus för vetenskap, kultur och dialog.

Lauri har också rätt i att det vore illa om en så prominent plats längs

Stockholms vatten skulle upplåtas till en kontorsbyggnad och frågar sig "om det publika inslaget därtill krymper i det nya Nobel Center". Tvärtom, den ursprungliga planen gick ut på att det skulle byggas just ett kontorshus på tomten.

Med Nobel Center säkras i stället en publik byggnad vid vattnet som är öppen, inbjudande, inkluderande och hållbar. Dessa värden har vi framhållit i vår beställning till David Chipperfield Architects som vi, liksom Tomas Lauri, har stor tilltro till.

Vidar Helgesen
vd Nobelstiftelsen

Tomas Lauri svarar direkt:

● Stadens bilder visar storleken på den byggnad som kan komma att byggas vid Slussen. Jag vet inte om jag ska tolka Vidar Helgesen på Nobelstiftelsen som att de avser att bygga ett mindre Nobel Center än staden tillåter.

Att det ska bli ett "öppet hus för vetenskap, kultur och dialog" låter fint. Men vad betyder det i praktiken? Kommer Nobel Center att vara tillgängligt i samma utsträckning som ett museum? Eller kommer det vara en sluten byggnad där verksamheten oftast är till för ett fåtal

Tänkt utsikt från nya Nobel Center vid Stadsgårdskajen.

Foto: Tomas Lauri

inbjudna, precis som i vilket kontor som helst. En publik terrass på taket räcker inte.

Tomas Lauri
kulturdebatt@dn.se

DN 30 maj 2022

Nya Nobel Center ska ligga i det rosamärkade området till vänster i bild.
Foto: Illustration: Stockholm stad/TT

Mats Wickman: Nobel Center får fart på arkitekturdebatten igen

Vad väntar ni på Stadshuspolitiker? Bygg nu Nobel Center vid Slussen – och sedan ett nytt stadsbibliotek utanför Stockholms innerstad.

Under 2020-talet har stadsbyggnadsdebatten i dagspressen stillnat jämfört med tidigare. Då stod framför allt projekten Nya Slussen och Nobel Center på Blasieholmen i fokus. Men två artiklar från tidigare i maj kan vara en förvarning om att stadsbyggnadsdebatten kommer att ta fart igen.

Om just Slussen och Nobel Center skrev Tomas Lauri en artikel i DN den 15 maj. Det står ju nu klart att Nobel Center kommer att förläggas just till Slussensområdet i stället för till Blasieholmen. Lauri är kritisk mot att Stadsgårdskajen här tas i anspråk och orolig för att den planeringen ska sprida sig till andra kajer i vår vattenomflutna huvudstad så att dessa mister sin egenhet av offentliga rum.

Men egentligen borde han ha framfört den kritiken långt tidigare. Redan i september 2013, när detaljplanen för Nya Slussen antogs, stod det klart att Värmdöleden skulleäckas över och på överdäckningen, framför Glashuset, skapades en ny byggrätt.

Här kan det också vara värt att

påminna om den kohandel som gjort det möjligt att bygga framför Glashuset. Byggnaden är blåmärkt, den har alltså Stadsmuseets högsta kulturklassificering. Fasaderna är ritade för att samspela med vågorna. Den effekten försvinner om man bygger framför huset och när sjöutsikten är borta minskar dessutom fastighetens värde kraftigt.

När Slussen överklagades var det bara Glashusets ägare, fastighetsbolaget Atrium Ljungberg, som fick rätt i Mark- och miljödomstolen.

Stockholmsalliansen, som hade makten i Stadshuset vid den här tiden, gjorde då en överenskomst med Atrium Ljungberg. Staden lovade bort byggrätten framför Glashuset till Atrium Ljungberg mot att fastighetsbolaget inte skulle sätta käppar i hjulen för Nya Slussen. Det var ett på många sätt provocerande drag, som nu gör det möjligt att bygga Nobel Center här.

Med det sagt anser jag att det är bättre att Nobel Center byggs på platsen än kontorshus. Det är

högre gestaltungskrav på offentliga kulturbyggnader än på kontor och därför får vi förhoppningsvis avnjuta en arkitekturupplevelse vid den väl frekventerade Slussen. De modeller till kontorshus som hittills fått illustrera den planerade byggrätten har inte inletts för troende. De har gestaltats i en sann 10-talistisk Njo Jäk-anda med olika takhöjd trots att de skulle byggas samtidigt. En anormali i Stockholm som överlag har en mycket jämn taklinje.

Jag delar Tomas Lauris farhågor för ett mer allmänt byggande

på stadens kajer, men genom att det redan finns en byggrätt på Stadsgårdskajen kommer den att utnyttjas. Vi får slå ner på eventuella spridningseffekter.

Den andra artikeln jag syftade på inledningsvis publicerades i Expressen den 10 maj: Per Wirténs text om att Stockholm behöver ett utökat eller nytt stadsbibliotek. Han jämför med våra nordiska grannhuvudstäder som fått större bibliotekstillskott sedan millennieskiftet och menar att Stockholm ligger efter. Lite förvånande är att Wirtén i sin artikel vill damma av Heike Hanadas över 15 år gamla tävlingsvinnande förslag för en tillbyggnad till nuvarande Stadsbiblioteket. Det förslaget går nämligen inte att genomföra längre, eftersom Stadsbiblioteket och annexen längs Odengatan sedan 2017 är byggnadsminne, vilket innebär ett skydd mot de rivningar och radikala grepp som Hanada tänkt sig.

Per Wirténs andra förslag i artikeln har större relevans – att bygga ett helt nytt stadsbibliotek på annan plats, något också SvD:s Elisabet Andersson flera gånger

har lyft fram som den bästa lösningen.

Och i så fall bör staden ta konsekvenserna av att man sedan millennieskiftet utvidgat innerstaden med södra Hammarby Sjöstad, Norra Djurgårdsstaden, Hagastaden och Liljeholmen/Årstadal – stadsdelar som i stort sett saknar offentliga kulturbyggnader.

Allra bäst vore att förlägga ett nytt stadsbibliotek till Liljeholmen, närmare bestämt till Lövholmen i den nordvästra delen av stadsdelen. I det gamla industriområdet är Färgfabriken sedan länge en etablerad kulturaktör och med ett nytt stadsbibliotek där skulle det bildas något av ett kulturkluster. Tvårbanan stannar strax intill och det är bara tio minuters promenad till Liljeholmens t-banestation och flertalet bussar.

Vad väntar ni på Stadshuspolitiker?

Mats Wickman är kulturhistoriker och författare till böcker om Stockholms historia. Läs fler av hans texter på SvD.se/av/mats-wickman

”
Allra bäst vore att förlägga ett nytt stadsbibliotek till Liljeholmen, närmare bestämt till Lövholmen i den nordvästra delen av stadsdelen.

SvD 21 maj 2022

Kalendarium

Här redovisas kontakter/nätverk för förverkligandet av Nobel Center
(telefonsamtal = T1 (ut), T2 (in), möte = M, brev = B1 (ut), B2 (in))

1983

dec. Idé till ett vetenskaps- och besökscenter i Nobels namn
Test av idén på Viktor Epstein (Sv. Arbetsgivarförbundet) och David Firnberg (Milton Keynes/England)

1984

jan-mars Bearbetning av idén m a p lokalisering, utformning, genomförande, finansiering mm

mars Färdigställande av PM

28 P G Hultman, Domänverket (ansvar för Mälaröarna) – T1

30 Leif Axelsson, Ekerö kommun (kommunalråd) – T1

april

2 Leif Axelsson - M

Sixten Dahlin, Ekerö kommun (oppositionsledare) - M

10 Lennart Lindskog, Länsstyrelsen (ansvar Mälaröarna) - M

maj

7 John Dreyer, Disneyworld/Epcot Center (Orlando)

16 Stig Ramel, Nobelstiftelsen (VD) – T1

Ann Dahlgren, sekr. till Bengt Göransson (kulturminister) – T1

21 Bengt Göransson – B1

28 Bengt Göransson – B2

30 Stig Ramel - M

juni

Stig Ramel - brev med omarbetat PM – B1

aug

25 Peter Rhedin, Markad - M

29 Stig Ramel – B1

31 Peter Rhedin – B2

sept

5 Stig Ramel – B2

14 Peter Rhedin, Anders Malmros - M

Elisabeth Tarras-Wahlberg, Hovet – T1 genom Peter Rhedin

15 Bengt Feldtreich – T1

17 Bengt Feldtreich - brev med PM

19 Peter Rhedin - brev med satellitbilder

Elisabeth Tarras-Wahlberg – B1 från Peter Rhedin

Peter Rhedin – B2

okt

8 Bengt Feldtreich, Peter Rhedin, Anders Malmros - M

Mötes-PM från Markad

29 Christer Nedström (vd SIS), Peter Rhedin - M

nov

5 Christer Nedström – B1 från Peter Rhedin

9 Åke Linde (chef Djurgårdsförv.), Christer Lignell (Djurg.förv), Christer Nedström - M (slottet)

Mötes-PM från Markad

dec

18 Stig Ramel, Åke Linde, Christer Lignell, Peter Rhedin - M (Nobel-stiftelsen)

1985

jan

11 Åke Linde, Christer Lignell, Erik Elinder (konsult), Bengt Edlund (arkitekt), Christer Nedström, Peter Rhedin - M (slottet, B. Edlund presenterar skisser och fysisk modell på Skeppsholmen.
Mötes-PM Markad
Brev från Åke Linde med PM från Bengt Edlund
Christer Nedström presenterar projektet för Bo Ekman (infochef på Volvo)

mars

Reviderat mötes-PM från Markad
Tore Browaldhs (vd Handelsbanken, vice ordf. Nobelstiftelsen)
sekreterare – T1 (för bokning av möte)

maj

6 Tore Browaldh – B2
13 Tore Browaldh – B1
20 Tore Browaldh – B2
23 Erland von Redlich (Atlas Copco) - M (Hotell Reissen)

juni

26 Peter Rhedin – B2

juli

29 Brev från Christer Nedström till Peter Rhedin (presentation för PG Gyllenhammar)

aug

14 Peter Rhedin - M (Headline)
16 Tom Wachtmeister (vd Atlas Copco), Gunnar Ruding (Atlas Copco), Bengt Möller (Atlas Copco), Erland von Redlich, Peter Rhedin - M (Atlas Copco)
29 Mötes-PM från Markad
30 Brev från Christer Nedström till Peter Rhedin

sept

Erland von Redlich, Peter Rhedin - M (Headline)

okt

12 Åke Linde – B1
Peter Rhedin – B1
24 Tom Wachtmeister, Bengt Möller, Peter Rhedin - M (Atlas Copco)

nov

14 Åke Linde, Peter Rhedin - M (slottet)

dec

12 Ingemar Bygdestam (vd SIS), Peter Rhedin - M (SIS)
PM från Headline

1986

febr

19 Leif Blomqvist (stadsbyggnadskontoret) – M

mars

5 Artikel i SvD, intervju med Ingemar Bygdestam
Leif Blomqvist - M
Ingemar Bygdestam – B1
Leif Blomqvist – B1
Stig Ramel – B1
7 Jan Carlzon (vd SAS) – B1
19 Jan Carlzon – B2

apr
7 Anders Carlberg (vd Nobel Industrier) – B1
25 Leif Blomqvist, Hans Wohlin (stadsbyggn. dir) sekr – T1
29 Preben Kjaer (infochef SAS), Peter Rhedin - M (SAS)
Maja-Greta Sandström (Nobel I, infoavd.) – T1

maj
2 Maja-Greta Sandström – B1
23 Hans Wohlin, Leif Blomqvist - M (stadsbyggnadskontoret)

juni
1 Stig Ramel – B1
10 Stig Ramel – B2
11 Per Axel Brommesson (SAS) – B1 (kopia till Preben Kjaer)
Maja-Greta Sandström – B1

aug
1 Hans Leffler (SAS) – T1
5 Åke Linde, Arne Klevemark (arkitekt), Greger Ahlberg
(Scandiaconsult), Peter Rhedin - M (slottet)
6 Greger Ahlberg, Bengt Engman (Scandiaconsult), Peter Rhedin - M
Maja-Greta S – T1
7 Greger A. o Bengt E. –B1
11 Rune Borg (infochef Nobel I), Maja-Greta, fru Skoog (Anders C:s
ass.) Peter Rhedin - M (Nobel I)
14 Greger A. Bengt E., Peter R. - M (Headline)
Brev från Peter R: till Tom Wachtmeister
18 Åke Linde, Greger A., Bengt E., Peter R. - M (slottet)
21 Peter Rhedin - M
26 Ulf Åberg (vice vd SverigesTuristråd), Gerth Karlsson (ordf. Sv T),
Peter Rhedin - M (Sv T)

sept
3 Bengt Falk (SAS-Hotels), Greger A., Bengt E., Peter R. - M (Headline)
Brev från Peter R. till Ulf Åberg, Rune Borg, Tom W.
Peter R. telefon med Lennart Bylock (Schweiz/shipping)

okt
16 Greger A., Bengt E., Peter R. - M
28 Lars Florin (konsult) – M

nov
6 Ulf Åberg - M
Greger A., Bengt E. - M
13 Mats Huldt (borgarråd), Göran Långsved (kanslichef), Greger A.,
Peter R. - M (stadshuset)
25 Lars Ag (gen dir Byggnadsstyr.), Bengt Börjesson (Byggn.styr),
Greger A., Bengt E., Peter R. - M (Byggn.styr)
26 Rune Borg – T1
Stig Ramel – B1
Ulf Åberg, Jan Ulvenäs (Sv T) – M

1987

Möten med Peter R., Scandiaconsult, Lars Almström (Stockholms Handelskammare), Stig Synnergren (SvT:s styrelse), Hans Wohlin, Leif Blomqvist, Per Kallstenius (stadsark), Martin Carlstein (Handelskammaren), Lennart Ståhlberg (STU), Åke Lundblad (chef Tekniska museet), Lars Strandberg (statssekr. Jordbruk), Kjell Nyman (dep.råd Jordbruk), Robert Windborne-Brown (konsult), Bertil Kvarnung (Crestos), Johan von Scheele (Crestos), Viveca Nordström (SvT), August Boj (Sv T + arkitekt), Anders Nordström (Curtis Carlson, Carlson Group)

Dokumentation i Strukturplan (Sveriges Turistråd), artikel Expressen
Brev till Curt Nicolin (f.d. vd SAS och SAF)
Stig Synnergren (general, ordf. i Svenska Turistföreningen) samtal med Curt Nicolin
Brev till Carlson Group och Gadd International

	Windborne samtal med Skanska Utskick Letter of Intent till finansiärer
okt	
31	Artikel Expressen
dec	Strukturplan, Sveriges Turistråd
1988	
jan	Artikel Fritid i Sverige, Kommun Media Stig Ramel – T1 (Stig föreslår presentation av projektet på Vetenskapsakademin) Möten med Windborne tillsammans med Scandiaconsult Scandiaconsult samtal med Sture Palmgren (borgarråd)
apr	Windborne, Scandiaconsult. - M Advokat Olof Nilsson - M
juni	
10	Bill Fransson (finansdep) - M
12	Stig Ramel – B1
30	Lars Ag, Norell (Byggn.styr), Windborne, Scandiac., Bill Fransson -M
juli	
1	Bo Ridderström (Finansdep.) – T1
aug	
30	Bo Ridderström - M
okt	
5	Göran Löfdahl (vd Kulturrådet)
nov	
11	Björn von Sydow (stadsrådsber.), Ulf Å, Scandiac. - M
dec	
2	Scandiac., Anders Wärmark (TFD), - M Sven Silow (arkitekt), Torbjörn Olsson (arkitekt), Göran Sidenbladh (arkitekt), August Boj - M
13	Windborne – B1
20	Windborne – T1
1989	
jan	
15	Anders Wärmarks Paper till Ulf Å., Bill Fr., August Boj, Scandiaconsult
febr	
7	Olof Nilsson, avtalsförslag
8	Stig Ramel – B1
10	Bengt Engman. – M
13	Robert Windborne - M
16	Håkan Wahle, Bengt Engman., - M (Folksam) Stig Ramel –B2
mars	
3	Björn von Sydow – B1
6	Lars Leion (Temaplan) -M
apr	
5	Folksam (Wahle), NCC (Björklund), Bengt Engman. Göran Långsved - M (stadshuset) Björn von Sydow via handläggare – T2
28	
maj	
18	Folksam -M Stig Ramel, Bill Fransson, Lars Florin, Sture Palmgren - M
juni	
15	Folksam -M
19	Kontrakts/avtalsförslag från Windborne

sept	
6	Bo Vading (stadsark. Lidingö) -M – (konsultuppdrag)
nov	
16	Bo Vading lämnar utredningsförslag på lokaliseringsalternativ
24	Tidbokning med Ivar Nordberg (industriminister)
26	Studiebesök i Huddinge och Husarviken
dec	
	Leif Blomqvist - M (idé om Arlanda + topparkitekter)
22	Stig Ramel – B1
1990	
jan	
8	Ivar Nordberg (ind.minister), P O Engelbrekt (dep råd), Kjell Nyman, Ulf Åberg (vd Sveriges Turistråd) M Windborne – T1
26	Bo Vading, Windborne, Ulf Å. - M Stig Ramel – T1 (presenterat för styrelsen i Nobelstiftelsen)
febr	
5	Rune Mohlin (ind.minister), Kjell Nyman, P O Engelbrekt, Bo Vading, Ulf Åberg - M
13	Stig Ramel, Windborne - M
mars	
13	Stig Ramel - M (Nobelstiftelsen)
16	Erik Skogby (Skanska) – T1
apr	
3	Anders Tegelberg (AB Piren), Calle Möller, Bo Lindström - M
12	Calle Möller - M
19	Åke Åredal (Conatus) – T2
25	Åke Åredal - M Stig Ramel - önskar möte mellan BS (ST) och Tore Frängsmyr (professor Uppsala), Åke Lundblad (vd Tekniska muséet) för samproduktion av utställning vid 90-årsjubiléet. Kan enligt Stig R. bli plattformen för det större Nobelprojektet
maj	
3	Stig Ramel - B2
10	Lindbro (Piren), C. Möller (Arlanda stad), Bo Vading - M på ST
17	Stig Ramel - B2
22	Stig Ramel - T2
23	Kjell Nyman -T1, avseende önskemål om "sponsring" från departementet
?	Piren - M, Täby
?	Lars Magnus Larsson - T1
juni	
2	Lars Magnus Larsson - M på ST
20	Stig Ramel - M, om utställning 91 (Nobelstiftelsen)
30	Lars Magnus Larsson - M på ST
aug	
?	Arlanda stad/Piren, Stig Gunnerfeldt - M i Märsta
24	Anders Gunnarsson + 1 (K-Konsult) - M på ST
sept	
7	Ingvar Persson, Anders Bååth (Nacka kommun) Laszlo Kriss KF, M
24	Greger Ahlberg (Scandiaconsult) - M
okt	
9	Lignell mfl (Djurgårdsförvaltningen) - M på slottet
10	Arlanda stad/Piren - M
12	Nacka – M

nov	
7	Lars Nordstrand (Huddinge kommun) - M
9	Stig Ramel - M på Nobelstiftelsen
dec	
5	Åke Sundelin - M
17	Nacka kommun -M
1991	
	Möten med Lars Bern, Ulf Strömqvist, (Temaplan), Klevemark, (Djurgårdsförfaltningen), Älvsjömassan, Stig Johnsson, Bill Forsman, Bengt Sartorius (Stockholms Fastighetskontor) Radion Bibbi Röde-Lundin + make
1992	
jan	
8	Telefon från Ulf Strömqvist. KF tar helt hand om markutredning avseende Kvarnholmen, Lars Bern tar helt ansvar för konceptutredning inför presentation för Nobelstiftelsen, Sohlman + den vetenskapliga världen. Slutsteg = kontakt med Ulf Adelsohn och riksdagspolitiker/regering inför finansieringsfrågan.
mars	
3	Informerar Ulf Hagberg (chef Historiska museet)
Hösten 92	Samtal med Leif Blomqvist och Anders Bååth
1993	
jan	
22	Burke, Nobelundersökning (OS)
maj	
13	Per Håkan Westin, vd von sSJ Fastigheter, Bengt Wernström SML. Förfrågan om BS kan ta projektledaransvaret för Västra Klara-utredning M
28	Bengt Wernström, Stockholm stad, P H Westin M
aug	Presentation för gästprofessorer
sept	
20	P H Westin
okt	
15	Robert Windborne, The Windborne Group
28	P H Westin
dec	
28	Hans Wohlin, Stockholm stad
1994	
febr	
10	Christer Wadelius, Statens Fastighetskontor
15	Leverens Nobelmaterial till P H Westin
mars	
21	Färdig utredning om Västra Klara levereras
24	SJ
jun	
14	Artikel Dagens Industri
aug	
28	Michael Sohlman
sept	
13	Michael Sohlman - M (Nobelstiftelsen)

1995

mars	Artikel i tidningen Hit & Dit
29	Artikel Dagens Industri
apr	
19	P H Westin
20	Artikel Dagens Industri
maj	
12	Artikel Dagens Industri
aug	
29	Artikel Dagens Industri
nov	
3	P H Westin
23	Frimärken Nobel

1996

jan/feb	Artikel Travel News
febr	
7	Göran Långsved
april	
16	Artikel Dagens Industri
maj	
10	Jan Nordström, Carlson Companies Inc. (Stephen Spielberg)
14	Jan Nordström tel Moskva

1997

maj	
10	Utredning kring OS + Nobel (SIS-uppdrag)
sept	
24	Philip Kotler (professor i marknadsföring, författare)

1998

jan	
14	Beate von Sydow (programdirektör för Stockholm som europeisk kulturhuvudstad)
16	Beate von Sydow
29	Föredrag Hässelby slott (möte med Carl Cederschiöld, Mats Hulth)
okt	
9	Föredrag Sveriges Guideförbund
dec	Boken Kungar, Katastrofer & Kryddor

1999

apr	
12	Christer Asplund, EuroFutures

2000

jan	
19	Artikel Affärsvärlden
mars	
15	Lunch Philip Kotler
20	Artikel Aftonbladet
	Artikel Dagens Nyheter
apr	
19	Lars Kovastnar, Temaplan
maj	
19	Föredrag Häringe slott
dec	
13	Claes Thorsell, Bengt Wernström, Stockholm stad

2001

vinter	Artikel Besöksnäringen, SIS
maj	Boken Möten, Människor & Marknader
juni	Artikel Travel News
7	Föredrag HSMA
20	Svante Lindqvist (vd Nobelmuseum), Katarina Villner (infochef Vasamuseet), lunch Vasamuseet 12 böcker (Möten...) beställs till Nobelstiftelsens styrelse
juli	Artikel Stand By
aug	
8	Artikel Affärsvärlden Christer Asplund (vd Stockholms näringslivskontor) och Karl Erik Strand (vd Sveriges Turistråd) initierar en Nobelcenterkommitté (BS ständigt sekreterare)
21	Artikel Barometern Hösten 2001 - Uppsatsskrivare Södertörn
sept	Artikel Konferensvärlden
6	Möte med Ulrika Messing (infrastrukturminister)
10	Sammanträde i Kommittén
okt	
24	Artikel Svenska Dagbladet
29	Sammanträde i Kommittén
nov	
24	Föredrag Tällberg
dec	
10	Sammanträde i Kommittén
20	Möte med Michael Nobel (ordf. släktföreningen) på Turistrådet

2002

jan	
21	Sammanträde i Kommittén
25	Föredrag Olofströmsdagarna (Ulf Lönnroth landshövding)
febr	
20 f	Artikel Norrbottenskuriren
mars	
5	Möte med professor Jan Lundgren från McGill, Canada Jan kontaktar Olle Zetterberg, Stockholms stad
26	Sammanträde i Kommittén
juni	
1	Stockholm 750 år. Ångbåtsparad tillsammans med Sven-Olof Berglund, Skanska. BS presenterar Nobelcenter-idén. Artikel Entreprenören
6	Sven-Olof Berglund bokar tid för möte med Cliffstone Investment Ltd och Skanska. BS informerar Christer Asplund. Sven-Olof Berglund inbjuds till nätverkets nästa möte den 10 juni
10	Sven-Olof Berglund (SOB) ger en lägesrapport angående postterminalen vid Kommitténs sammanträde på Svenskt Flyg
11	Möte på Kajplats 9 mellan SOB/BS och Cliffstone Investments Ltd (Hans Wilof)/Skanska (Mats Björhn)
12	Svante Lindqvist informeras på plats (postterminalen) av SOB och BS
15	SOB och BS träffas och skriver utkast till översiktligt program för Nobelmuseum
18	Möte mellan SOB/BS och Wingårdhs (Charlotte Erdegard)/Skanska (Mats Björhn) på Skanskas kontor i Solna BS informerar Svante Lindqvist och Christer Asplund (SNK) Christer Asplund tar kontakt med Carl Cederschiöld om tid för möte. BS/SOS skriver ett PM för info till mötet. BS informerar nätverket BS informerar Jan Lundgren i Canada.

20	Möte mellan CC och Skanska (Per Uhlén, Mats Björhn, Lennart Bergström), Wingårdhs (Charlotte Erdegard), Christer Asplund, SOB och BS BS ombeds ringa Marcus Storch (ordf. Nobelstiftelsen) för möte med CC et al BS informerar Svante Lindqvist och skickar över Wingårdhs material
25	BS ringer Svante Lindqvist och därefter Marcus Storch. Bokar möte till den 16 augusti hos CC. BS informerar Svante Lindqvist och Christer Asplund
26	BS informerar Per Uhlén på Skanska
27	BS och SOB analyserar kostnader och intäkter för Nobelmuseet
juli	
1	BS informerar nätverket
aug	
9	Sammanträde i Kommittén
16	Möte med Marcus Storch, Stadshuset Carl Cederschiöld, Olle Zetterberg, Christer Asplund, Gerth Wingårdh, Per Söderberg, Mats Björnh, Hans Wilöf, BS
28	Marcus Storch ger klartecken till fortsatt process BS informerar Karl-Erik Strand och Bengt Klaesson (vd Stockholm Convention Bureau) samt Skanska
30	Mail till Svante Lindqvist i Seoul om möte med Skanska/Wingårdh
sept	
1	Svar mail från Svante Lindqvist. Möte 6/9 OK
3	Telefon med Svante Lindqvist. Mötet den 6/9 inställt
11	Styrelsemöte i Nobelstiftelsen
13	Christer Asplund talar med Marcus Storch. Stiftelsen positiv.
19	Sammanträde i Kommittén
okt	
4	BS informerar Svenolof Karlsson på Nordic Light
7	Möte mellan Michael Sohlman/Svante Lindqvist, Wingårdh och Skanska. Beslut nytt material till den 4 nov. för presentation i Nobelstiftelsens styrelse den 12 nov.
8	BS information från Skanska om mötet 7/10. Svenolof Karlsson ringer om medverkan från KTH/Anders Flodström
9	BS ringer Yngve Nilsson på Näringsdepartementet och informerar. Yngve åtar sig att informera Utbildningsdepartementet BS informerar Karl-Erik Strand. Karl-Erik har informerat Kristina Axén Olin (borgarråd) om projektet.
nov	
4	Skanska och Wingårdh presenterar modifierat program för Michael Sohlman och Svante Lindqvist.
7	BS kontaktar Skanska om regeringsmedverkan i lobbyarbetet inför Nobelstiftelsen styrelsesammanträde den 12 november. Ringer Karl-Erik Strand för kontakt med Ulrika Messing. Skanska skickar dokument till BS.
8	Mats Björnh lämnar över programdokument till Karl-Erik Strand.
12	Styrelsemöte i Nobelstiftelsen.
13	Sven Olof Berglund informerar BS. Ärendet bordlades för kontakter med Stockholms stad och regeringen om Blasieholmstomten. BS kontaktar nätverket och informerar. Bestäms per capsulan att ta kontakt med Leif Pagrotsky (näringsminister) och Thomas Östros (utbildningsminister). Ulrika Messing är tidigare informerad. Marita Ulvskog (kulturminister) kommer härnäst. SOB lämnar över materialet till BS. Annika Billström (finansborgarråd) informeras av Christer Asplund + 1. Får dokumenten. BS informerar Svenolof Karlsson. Nätverkets möte på Mässan den 18 november skjuts framåt i tiden. BS informerar alla.
14	BS mailar argumentlista till Karl-Erik Strand och Christer Asplund Karl-Erik Strand träffar Ulrika Messing.
18	Bengt Klaesson informerar BS.
22-23	Kontakter med Karl-Erik Strand, Christer Asplund, Mats Björhn, Sven Olof Berglund m fl

- 27 Mats Björhn ringer BS med information om socialdemokraternas (i stadshuset) ställningstagande. BS ringer Karl-Erik Strand. Mats Björhn kallar till möte den 28/11.
- 28 Christer Asplund träffar Annika Billström.
Möte med middag på AP-fastigheter med Cliffstone (Hans Wilof, Nigel Lane Lane Architects, Skanska (Mats Björhn), SNK Christer Asplund) och AP-fastigheter (Ragnar Lorentzon, Kristina Tidestav), BS.
Annika Billström träffar Ulrika Messing. Mötet inställt.
- dec
- 15 Christer Asplund kontakter BS.
- 16 BS kontakter Mats Björhn. MB informerar om att Olle Zetterberg och Ingela Lind träffat Annika Billström. Ett möte mellan Annika B. och Sohlman skall ske i veckan. AP-fastigheter och Skanska arbetar på en offert/kostnadskalkyl för hela projektet som skall vara klar i veckan.
BS kontakter Karl-Erik Strand som skall träffa Ulrika Messing på kvällen. Karl-Erik tar upp frågan igen med Ulrika.
BS kontakter Christer Asplund som ber BS ringa Jonas Schneider, borgarrådssekreterare till Annika Billström. BS ringer Schneider och får information om att mötet med Sohlman skall ske i januari. BS meddelar Strand, Asplund och Björhn.
- 17 Karl-Erik Strand ringer BS och informerar om gårdagens möte. Föreslår möte med Annika Billström innan mötet med Sohlman. Deltagare KES och BS. BS föreslår även Bengt Klaesson. BS ringer BK. Han föreslår att BS ringer Tom Beyer för ytterligare konsultationer. Tom Beyer åtar sig att ringa Olle Zetterberg för ytterligare information.
- 18 BS talar med Sören Falk. Föreslår samtal med Anders Nordström.
- 19 BS ringer Anders Nordström.
BS ringer Mats Björhn. Den försening som nu föreligger beror på krav från SBK att rita om hotelldelen. Beslut om den delen tas den 16 januari i staden.
BS ringer Jonas Schneider för att få uppgift om när i januari mötet mellan Sohlman och Billström skall ske.
Mail från Mats Björhn med kalkyl
- 2003**
- jan
- 7 BS ringer Mats Björhn för senaste information. Ombuds leverera text till finansieringsdokument som skall färdigställas och överlämnas till Annika Billström den 8/1. BS mailar över text på kvällen.
BS talar med Anders Nordstrand.
BS träffar Nordregio (Margareta Dahlström) kring Stockholmsregionens utveckling. Drar Nobelkonceptet
- 8 BS talar med Christer Asplund. Skall träffa Annika Billström den 9/1. Vill ha BS:s "skanskatext". Vill skicka den till resten av nätverket. Christer talat med Carl Cederschiöld om uppdrag för SNK att bli drivna vidare Nobel. Föreslår ett samtal med Hans Wigsell för att få en ingång till Göran Persson.
BS talar med Sören Falk.
- 9 Christer Asplund träffar Annika Billström.
- 10 BS får info av CA om mötet med Billström.
- 20 Annika Billström möter Sohlman och Svante Lindqvist
- mars
- 3 Styrelsemöte Nobelstiftelsen
- okt
- 15 BS sänder brev till Annika Billström, Kristina Axén Olin och Björn von Sydow
- nov
- 6 Svar med inbjudan på mail från Kristina Axén Olin
- 19 BS möter oppositionsborgarråden KAO, Sten Nordin och Michael Söderlund + kanslichef Staffan Ingvarsson i Stadshuset
- 27 Träffar Mats Björhn (Skanska) på Stockholmsdagen på hotell Rival.

dec	
9	Skanska (Mats Björhn) ringer och lämnar mer information
16	Mail till Jonas Schneider i Stadshuset med bilaga 15 december 2003
2004	
febr	
18	Telefonsamtal från arkitekt Rune Carlsson, zuez-arkitektkontor.
mars	
1	Möte Rune Carlsson på zuez-arkitektkontor
april	
22	Gunnel Bodin ringde om kontakt med stadsbibliotekarien
24	Stadsbibliotekarie Inga Lundén telefon om utbyggnad av Stadsbiblioteket med en Nobeldel
25	Skickade debattartikel till DN
maj	Boken Rötter, Riter och Roller utkommer
juli	Studiebesök i Oslo vid Nobelcentret
sept	
23	Telefon med Ulf Danielsson (Nobels vagn mm)
28	Möte Bengt Meder, Rickard Bergsten om motion till riksdagen från moderaterna. Elizabeth Nyström styr.ordf. i SRT. BS uppdrag att skriva utkast till Nobelmotion
29	Skickar utkast till motionsskrivning till Meder Inger Holmströms sekreterare (Svenskt Näringsliv) ringer för att boka tid. Möte 25/10
30	Meder skickar utkast vidare till Elizabeth Nyström Per Ahlberg ringer. Har ett antal föremål från Alfred Nobel bl a en vagn. Artikel i Turism&Resor/Hit&Dit nr 4 2004 om Nobelcentret i Oslo.
okt	
1	Motion till riksdagen 2004/05:Kr334 av Elizabeth Nyström och Björn Hamilton (m) Nobelcenter
25	Möte på Svenskt Näringsliv med Inger Holmström. Tar kontakt bl a med Bengt Westerberg och Michael Treschow
nov	
10	Skickar krönika till Turism/Resor om Nobel Airport. Publiceras i januari 2005.
15	Nobel Airport i radionyheter och Svenska Dagbladet. Motion till kommunfullmäktige i Stockholm från M, Kristina Axén Olin Inger Holmström ringer. Föreslår sjupartimotion i Riksdagen angående Nobelcenter samt kontakt med Erna Möller och Viktoria Axelson-Johnsson för medel till styrgrupp. Vidare kontakt med Wallenbergfamiljen Telefonkontakt med Bengt Meder
2005	
Jan	
2	Träffade Christer Asplund och diskuterade debattartikel om Nobel inför invigningen av Nobelcentret i Oslo 7/6 05
febr	
2	Carin 21.30 TV 2 Repris 4/2, 5/2
6	SvD, artikel om turism med hänvisning till BS ikoner vikingarna och Nobel Yong Woo Han ringer (senior advisor till Nobelmuseet/Svante Lindqvist)
9	Carin 21.30 TV 2 inleder programmet med att hänvisa till närmast föregående program 2/2 om ikoner bl a Nobel
14	BS skriver debattartikel för DN/DI Möte med Christer Asplund för genomgång och redigering av artikel BS ringer Pär Omning, gen.dir på Vetenskapsrådet för eventuell påskrift. Berättar om projektet. Skickar mail med artikel
18	Telefonsamtal med Anna Olenjikof (Nobel) och Ulf Danielson om Nobeliana
21	Negativt svar från DN
23	Pär Omning tackar nej
24	Debattartikel till DI Negativt svar

mars	
15	Debattartikel till SV D. Negativt svar
april	
7	Artikel SvD om Skeppsholmen Skickade mail till Svante Lindqvist och gratulerade till Skeppsholmslösningen.
10	Artikel i DN om Skeppsholmen. Mailsvar från Svante L om lunch
11	Telefonsamtal med Yung Woo Han och planering av lunch med Svante L. Mail till Svante L.
19	Lunch med Svante L. och Yung Woo Han. Lämnade böcker (Rötter...)
maj	
16	Lunch med Svante och Catharina Lindqvist + Elisabeth S. (på Nobelmuseet)
17	Mail till Svante L. angående eventuell sponsringsmedverkan för det nya museet från ett läkemedelsföretag
21	Mail till Svante L. efter artiklar i DN och Sv D
sept	
14	Pengar till ett Nobelmuseum i Regeringsförklaringen. "Sverige behöver en ordentlig samlingspunkt för form och design. Förutsättningarna för ett nytt formmuseum klargörs. Förberedelser vidtas för att Nationalmuseum ska kunna byggas ut. En arkitektävling utlyses. Staten kommer aktivt att stödja skapandet av ett nytt Nobelmuseum."
okt	
14	Debattartikel i DN av Annika Billström och Mats Hellström BS mail till Svante Lindqvist Svar från Svante Lindqvist
2006	
jan	
15	Överlämnande av samlat Nobelmaterial inkl. CD till Riksarkivet
29	Brev till myndigheter med CD
apr	
3	Brev från Riksarkivet med Registreringsuppgifter Dokumentationsnummer SE/RA/721326
sept	
26	Mail till Svante Lindqvist, Nobelmuseet
27	Svarsmail från SL
okt	
1	Debattartikel till DN. Refuserad Brev med artikel till Kristina Axén Olin
nov	
2	Mail från Svante Lindqvist
dec	
1	Brev till kulturminister Lena Adelsohn Liljeroth
6	Brevsvar från Utbildnings- och Kulturdepartementet, Johanna Wistedt
2007	
jan	Du gamla, du nya – upplevelseekonomin i svensk tappning i Boken Turism & Truism. Trender & Traditioner i en Framtidsbransch. Turism i storstadsregion. Red. Jan Johansson
febr	
9	Skrivelse till: Lena Adelsohn Liljeroth, Kulturminister, Kristina Axén Olin, Finansborgarråd, Maud Olofsson, Näringsminister, Mikael Sohlman, VD Nobelstiftelsen, Jacob Wallenberg, Ordf. Investor, Olle Wästberg, Gen.dir. Svenska Institutet

	Avsändare:
	Tom Beyer/VD Stockholmsmässan, Göran Cars/Professor Kungliga Tekniska Högskolan, Thomas Fürth/Forskningsledare Kairos Future, Mats Hulth/VD Sveriges Hotell- och Restaurangföretagare, Bengt Sahlberg/Professor emeritus, Jan Stenberg/tidigare VD SAS och vice VD Ericsson, Sten Söderman/Professor Stockholms universitet
	Mail från Michael Sohlman
10	Mail till Svante Lindqvist
	Svar från SL
12	Mailsvar från Lars Nittve
	Svar från Michael Sohlman
	Mail till Per-Håkan Westin
	Mail från Per-Håkan Westin
22	Mail till Svante Lindqvist
	Svar från SL
mars	
19	Brev till:
	Amelia Adamo/Chefredaktör, Antonia Axelsson Johnson/Ordf. Axel Johnson-koncernen, Tom Beyer/VD Stockholmsmässan, Annika Falkengren/VD SE-banken, Stefan Fölster/Chefsekonom Svenskt Näringsliv, Elisabeth Tandan/VD Aktiespararna, Lena Treschow Torell/VD Kungliga Ingenjörssakademien (IVA)
22	Svarsbrev från Antonia Ax:son Johnson
maj	
5	Debattartikel i Dagens Industri med Göran Cars, Thomas Fürth, Mats Hulth, Sten Söderman och BS
29	Mail från arkitekt Rune Carlsson
juni	
4	Mail från Rune Carlsson om brev till Christina Rogestam (Byggn.styrelsen)
5	Telefonsamtal med Christina Rogestam
	Mail till Christina Rogestam
15	Mail till Cars, Fürth, Hulth, Söderman
	Svar från Thomas Fürth
17	Brev till Kristina Axén Olin
20	Brev till företagsledare Bertil Hult (EF), Torsten Jansson (New Wave Group), Ingvar Kamprad (IKEA), Stefan Persson (HM) och Niklas Zennström (Skype) undertecknat Cars, Fürth, Söderman och BS
25	Radiointervju SR PI
aug	
14	Brev till kommunstyrelsen i Stockholm (med plansch av G. Wingårdhs skiss)
sept	
6	Mail till Michael Sohlman, Nobelstiftelsen
	Mailsvar från Michael Sohlman
18	Mail från Nobelstiftelsen
	Mail till Nobelstiftelsen
okt	
11	Möte med Michael Sohlman och Svante Lindqvist på Nobelstiftelsen.
	Överlämnande av diskussionsunderlag för Söder Mälarstrand
12	Mail till Svante Lindqvist
18	Mail till Michael Sohlman
	Artikel i SvD med Madeleine Sjöstedt (folkpartiet) om Slussens omdaning
nov	
18	Mail till Michael Sohlman och Svante Lindqvist
19	Mailsvar från Michael Sohlman
21	Brev till Madeleine Sjöstedt
dec	
7	Mailsvar från Madeleine Sjöstedt
13	Mail till Kerstin Smeds, Umeå Universitet
	Mailsvar från Kerstin Smeds
28	Mailsvar från Madeleine Sjöstedt

2008

jan

5 Brev till Kulturministern Lena Adelsohn Liljeroth

9 Brevsvar från Lena Adelsohn Liljeroth

april

6 Debattinlägg skickas till Brännpunkt SvD från BS

9 Mailsvar från Sune Olofson, Brännpunkt SvD

23 Mailsvar från Ingmarie Froman, SvD

28 Telefon med Johan Hellekant, SvD

Mail till Johan Hellekant, SvD

Mailsvar från Elisabet Andersson, SvD

maj

14 Samtal med arkitekturmuseets chef Bitte Nygren, Gert Wingårdh m fl på

Arkitekturmuseum vid Wingårdhs utställning Elva hus

juni

23 Brev till Urban Jansson, ordförande i Rezidor Hotel Group

25 Brev till arkitektbyråerna som tävlar om Slussenutformning – AJN Architectures,

Bjarke Ingels Group, Foster + Partners, Nyréns Arkitektkontor, Wingårdhs

aug

24 DN Debatt Cecilia Wikström och Madeleine Sjöstedt (folkpartiet)

25 Telefonsvar från Rezidor, Urban Jansson via Lotten Fowler

DN-intervju med Svante Lindqvist

26 Utskick Öppet brev med inbjudan och faktasammanställning inkl. sändlista

Lotta Fowler, Rezidor, för kännedom

ÖPPET BREV TILL BESLUTSFATTARE, OPINIONSBILDARE OCH FINANSIÄRER

Stockholm den 26 augusti 2008

I DN Debatt söndagen den 24 augusti 2008 argumenterar Cecilia Wikström, riksdagsledamot och kulturpolitisk talesperson för folkpartiet, tillsammans med Madeleine Sjöstedt, kulturborgarråd (fp) i Stockholm för "ett museum värdigt Alfred Nobels minne". Ett av världens viktigaste priser bör nu få även det fysiska utrymme det förtjänar, skriver artikelförfattarna.

Det råder glädjande nog numera allmän enighet om detta, efter att idén till ett Nobel-museum väcktes för 25 år sedan. Men det är lika uppenbart att inget väsentligt hänt i denna ytterst viktiga fråga. Trots att ett Nobel center/museum måste betraktas som Sveriges arkitektoniska utmaning nummer 1 har den kreativa debatten lyst med sin frånvaro. I den aktuella debattartikeln förespråkas ett museum i Skeppsholmskyrkan och i de marina bergum som ligger insprängda under kyrkan. Det nu föreslagna alternativet uppfyller tyvärr på intet sätt de krav man skall ställa på en världsattraktion i Nobels namn.

Nu gäller det att vidga vyerna och inte slarva bort Sveriges viktigaste satsning genom svenskt blygsamt tänkande. Tänk större! DN-debattörerna föreslår också en utredning av olika förslag till placering. Därför detta öppna brev.

Vidga vyerna och slarva inte bort ett världsarv!

En arkitektonisk megaattraktion i Nobels namn placerar Sverige och landets huvudstad i den översta divisionen av attraktiva internationella besöks mål. Om man har ambitionen att lyfta Stockholm och Sverige högst upp på den internationella mentala kartan, är ett samlat grepp kring Nobel och Nobelprisen som hörnpelare en överlägsen strategi. Men nu gäller det att tänka stort! Större!

Inte bara ett museum!

Förslaget till ett permanent Nobelmuseum i bergummen under Skeppsholmskyrkan har nyligen utretts av Statens Fastighetsverk. Stora problem med lokaliseringen påtalades. I utredningen fastslås att inte ens blygsamma krav på ytor, interna kommunikationer, kongresshall med mera kommer att kunna tillgodoses. Dessutom kommer museet att sakna fönster, med de nackdelar som detta innebär. En flyttning från Börshuset till Skeppsholmen kommer enligt Fastighetsverket dessutom att ta minst nio år att genomföra.

Förslaget har mötts av massmedial tystnad från kultur- och vetenskapseliten, inklusive näringslivet. Att gömma Sveriges största attraktion under jord måste ses som allvarlig misshushållning med en av Sveriges mest kända och största tillgångar. Nobelprisen kan redan betraktas som ett kulturellt världsarv. Här krävs en arkitektonisk förpackning värd namnet Nobel. Ambitionen måste vara ett arkitektoniskt mästerverk i världsklass. 2 (3)

Arkitektonisk förpackning i centralt läge

På samma sätt som det över ett hundra år gamla Eiffeltornet attraherar ökande skaror besökare till Paris, kommer ett Nobelcenter att attrahera besökare från hela världen till Stockholm med incitamentet att besöka vetenskapens epicentrum – Sveriges Nobel Center.

Det finns idag två centrala lägen i Stockholm, vilka uppfyller kraven på en arkitektoniskt spektakulär lokalisering:

Alternativ I: Stockholm Water Front vid Klara sjö

Det optimala läget är i anslutning till huvudstadens nya centrum, Stockholm Water Front vid Klara sjö och Stadshuset. Här får Stockholm en centralt belägen kongressanläggning av större internationellt format. Förutsättningarna för att i den här miljön kombinera en internationell mötesplats för näringsliv och forskning, ett spektakulärt kongresscentrum och en världsberömd besöksanläggning är unika. Lämplig mark för ett Nobelcenter finns i direkt anslutning till kongressanläggningen genom överdäckning av intilliggande befintlig trafikkarusell (se bild, tagen från Stadshustornet). Kombinationen blir en megaattraktion i Nobels namn med sjöläge nära Stockholms Stadshus, Rosenbad och Gamla Stan. Området kring Stockholms Centralstation kan med rätt utformning svara upp mot mycket högt ställda internationella krav på inte minst god tillgänglighet. Det kommunikationsmässiga läget kan inte bli bättre.

Alternativ II: Söder Mälarstrand mitt emot Stadshuset

Ett alternativt läge ligger i anslutning till Slussen på Söder Mälarstrand. Läget inramar, tillsammans med Gamla Stan och Stadshuset, Stockholms inre vattenspegel, Riddarfjärden. Läget har därutöver en speciell historisk förankring då Alfred Nobels experimentanläggning låg vid Söder Mälarstrand. Som barn besökte Alfred ofta sina morföräldrar som bodde på Långholmen. 3 (3)

Ett Nobelcenter vid Söder Mälarstrand kan anslutas till förkastningsbranten (bergsidan), byggas över trafikleden (som passerar mellan berget och stranden) och avslutas med fronten mot Riddarfjärden (stranden). Ett utomordentligt attraktivt läge såväl estetiskt som tillgänglighetsmässigt (se bifogad bild, tagen från Stadshusparken).

Glöm inte arkitekterna!

En prestigeladdad internationell arkitektävling är avgörande för attraktionskraften och förstärker kraftfullt den massmediala uppmärksamheten på Stockholm och Sverige under avsevärd tid och placerar Nobel Center bland de stora arkitektoniska sevärdheterna i Europa och världen. Det blir lätt att attrahera världens bästa arkitekter.

Agera nu!

Det är nu hög tid för Sveriges makthavare, politiker, näringsliv, institutioner, hela kultur-etablissemangen samt internationella intressenter att kraftsamla tillsammans med Nobel-stiftelsen för att gemensamt skapa en världsattraktion i Nobels namn.

Bengt Sahlberg Professor emeritus Kaplansbacken 5, 7 tr 112 24 Stockholm Mobil: 070-485 0765
Tel: 08 560 311 98 E-mail: bengt@sahlberg.nu
Hemsida: www.ebsahlberg.se

27	Utskick media (DN, SvD, DI, SVT, TV4, TT, FLT, Aftonbladet, Expressen, Forskning&Framsteg, Arkitekten)
Mailsvar från Camilla Hansson, pressekreterare i Folkpartiet Liberalernas Riksdagskansli
28	Mail för kännedom till Elisabet Andersson och Erik Laquist på SvD

sept	
1	Svarsbrev från Kulturdepartementet
2	Artikel i DN av Peder Alton
8	Mailsvar från Madeleine Sjöstedt genom Anna Wåglund-Söderström
14	Brev för kännedom till Kristina Alvendal, stadsbyggnads- och fastighetsborgarråd i Stockholm, Olle Zetterberg, VD Stockholm Business Region, Bitte Nygren, Museichef Arkitekturmuseum.
22	Möte och överlämnande av utskick till Peter Lindqvist, vd Stockholm Visitors Board
23	Brevsvar från Erik Ullenhag, partisekr. i Folkpartiet
28	Mail till folkpartister i regering och riksdag om finansiering + bilagor
okt	
1	Mailsvar från Gunnar Andrén
2	Telefon och mailsvar från Camilla Hansson med inbjudan till möte 21 oktober
	Mail till Karin Forseke (vd Carnegie)
3	Mailsvar från Karin Forseke
	Mail till Karin Forseke
4	Mailsvar från Karin Forseke
8	Brevsvar från Kristina Alvendal (borgarråd) gm Henrik Nerlund
21	Möte med Cecilia Wikström och Camilla Hansson i Riksdagshuset (Folkpartiet)
29	Krönika i Turism & Resor nr 5 2008, Dårarnas marknad
	Debattartikel till DN
30	Nej tack från DN
nov	
4	Debattartikel från Lars-Johan Norrby till Dagens Industri
dec	
1	Besök i Doha, Qatar. Diskussion med Lawrence Alsobrook (ass.prof.) om finansieringsmöjligheter via emiren av Qatar. Besök vid invigning av Museum of Islamic Art.
2009	
jan	
27	Debattartikel till Dagens Industri från Lars-Johan Norrby
28	Avslag på artikel
febr	
19	Avtackningsmottagning för Klas Helmersson och Katarina Villner samt välkomnande av den nya museichefen Marika Hedin på Vasamuseet. Nobeldiskussioner med Christer Lignell, Inger Holmström och Göran Granhed (utredningschef SHR)
	Mail till Inger Holmström om Qataridén
mars	
9	Lunchmöte med Inger Holmström (Mötesdokument)
12	Material (Qatar) med mail till Lars-Johan Norrby
16	Telefonsamtal med Erling Norrby (professor em.), utformade brev till Elisabeth Tarras-Wahlberg
17	Mail till Inger Holmström med info om brev till Tarras-Wahlberg
18	Brev till Elisabeth Tarras-Wahlberg i Qatar
	Kopia till Erling Norrby
19	Inger Holmström vidarebefordrar Qatar-info till Christel Wiman
20	Mailinformation till Lawrence Alsobrook
april	
17	Lunch med Christel Wiman och Inger Lindström
27	Mailsvar från Tarras-Wahlberg
maj	
5	Svar till Tarras-Wahlberg och kopia till Erling Norrby
13	Möte på Anders Bergkrantz arkitektkontor (Anders Bergkrantz, Inger Holmström) sände mail till Anders med Tarras-Wahlbergs bilaga
18	Rundringning för påskrifter på skrivelse till Fredrik Reinfeldt, Marcus Storch, Svante Lindqvist och Sten Nordin – Göran Cars, Sten Söderman, Nils Uddenberg
19	Rundringning – Thomas Fürth, Staffan Helmfrid, Christian Bratt, Hans Wohlin
27	Samtal med Erling Norrby och Gustaf Lindencrona (professor em.)
29	Samtal med Fredric Bedoire (professor)

juni
 3 Samtal med Anders Karlqvist (professor) och Dan Brändström (vd Riksbankens Jubileumsfond, ordf. Linnéuniversitets styrelse)
 5 Mailutskick till potentiella undertecknare av skrivelse
 25 Skrivelse till Fredrik Reinfeldt, Marcus Storch, Sten Nordin, Svante Lindqvist

Till

Fredrik Reinfeldt, Statsminister
Marcus Storch, Styrelseordförande, Nobelstiftelsen
Sten Nordin, Finansborgarråd, Stockholms Stad
Svante Lindqvist, VD, Nobelmuseet

Ang. Nobel Center i Stockholm

Frågan om ett permanent Nobel Center/museum i Stockholm har diskuterats och utretts under lång tid. En statlig utredning lades fram 1997 med förslag till ett Nobel Center i Västra Klara (*Nobelcenter i Stockholm. Ett informations- och aktivitetscentrum kring naturvetenskap, kultur och samhälle. Förslag till lokalisering, finansiering och samverkansformer. Betänkande av Nobelcenterutredningen SOU 1997:117*).

Två nyligen utförda utredningar av Statens Fastighetsverk och utredaren Christina Rogestam behandlar ett tänkt Nobelmuseum i bergrummen under Skeppsholmskyrkan med kongressal i kyrkan. Utredningarna pekar på betydande problem och svagheter med den tänkta lokaliseringen.

Möjligheten till en placering på Skeppsholmen har nu skjutits långt fram i tiden genom det under våren 2009 fattade beslutet att inrätta ett kör- och kulturcentrum i Skeppsholmskyrkan med ett åttaårigt första kontrakt. Det innebär i praktiken att en annan lokalisering av ett Nobel Center är aktuell.

Stockholm är för närvarande inne i en viktig tillväxtfas och det talas om att Stockholm behöver märkesbyggnader. En märkesbyggnad i Nobels namn har förutsättningar att bli ett vetenskapens epicentrum och en arkitektonisk global megaattraktion.

Kontakter med centralt placerade personer visar att lämpliga platser i Stockholms hjärta, bland annat runt Riddarfjärden, är tillgängliga för en märkesbyggnad. Sonderingar visar också att finansiering kan skapas genom internationell fund raising.

Det som krävs för att lyfta projektet ur dess nuvarande låsta situation är att Nobelstiftelsen, Svenska staten och Stockholms stad tillsätter en arbetsgrupp med uppgift att skyndsamt presentera det bästa läget för ett Nobel Center och samtidigt ta fram en modell för internationell finansiering. Potentiella finansiärer förväntar sig en samtalspartner som representerar Nobelstiftelsen, Svenska staten och Stockholms stad.

Undertecknare av denna skrivelse har inga egna intressen i frågan annat än att skapa opinion för en unik satsning på utveckling av Stockholm och Sverige som internationell mötesplats i framtidens kunskapssamhälle.

För ytterligare information, se bilaga till detta brev.

Stockholm den 24 juni 2009

Christian Bratt,
 Ordförande, Stockholms-Gillet (c.bratt@telia.com)

Göran Cars
 Professor, samhällsplanering, Kungliga Tekniska Högskolan (cars@infra.kth.se)

Thomas Fürth
 Docent, forskningsledare, Kairos Futures (thomas.fuerth@kairosfuture.com)

Bengt Sahlberg
 Professor em., kulturgeografi (bengt@sahlberg.nu)

Sten Söderman
 Professor, företagsekonomi, Stockholms Universitet (SOD@fek.su.se)

Elisabeth Thomson
 Professor of Demography, Stockholms Universitet (elizabeth.thomson@sociology.su.se)

Nils Uddenberg

Professor (nils.uddenberg@telia.com)

Hans Wohlin

f.d. Stadsbyggnadsdirektör, Stockholms stad (hans.wohlin@telia.com)

aug	
27	Svar från Sten Nordin
sept	
1	Mailutskick till 'gruppen' om brev till Lars Leijonborg Svar från 6 i 'gruppen'; positiva
2	Svar från 1 i 'gruppen'; positivt
9	Mail till Sten Nordin för möte
23	Svar Sten Nordins sekreterare med mötestidsförslag
okt	
6	Mail till Christian Bratt och Hans Wohlin Svar från Hans Wohlin
13	Mail från Sten Söderman Mail till gruppen med anledning av kulturborgarrådet Madeleine Sjöstedts information om stoppet av tillbyggnaden av Stadsbiblioteket Svar från Thomas Fürth och Hans Wohlin
19	Möte med Christian Rockberger i Stadshuset Minnesanteckningar och mailkontakter
nov	
21	Skrivelse till regering, opposition och ledamöter i Globaliseringsrådet

Utbildningsdepartementet Stockholm 21 november 2009

103 33 Stockholm

REMISSVAR

angående Globaliseringsrådets rapport "BORTOM KRISEN Om ett framgångsrikt Sverige i den globala ekonomin. Ds 2009:21"

Med anledning av remissrundan avseende Globaliseringsrådets rapport önskar under-
tecknade framföra följande.

Globaliseringsrådets rapport är väl genomarbetad och behandlar frågor som utifrån dagens kunskapshorisont kan ses som avgörande för en stark utveckling i ett globalt perspektiv. De utmaningar som väntar nationer, regioner och platser har en nära koppling till utvecklingen av nätverkssamhället. Positionen som nod i olika nätverk blir alltmer avgörande för framgång. Nodens position kommer att bestämmas av dess attraktivitet som mötesplats för företag, institutioner, organisationer, investerare, bosättare och besökare. En innovativ attraktionspolitik blir således kärnan i utvecklingen.

Citatet nedan är hämtat från Globaliseringsrådets dokument

"Fortsätt att satsa stort på forskning och innovation. Sverige ska vara Kunskapslandet, som också marknadsför sig som landet med Nobelpriset och forskningssatsningar i världstopp: "The Knowledge Nation", som också har förmågan att omsätta vetenskapliga resultat till produktion, "The Land of Innovation".

"Satsa mer på att göra Sverige synligt och känt i världen och öka våra möjligheter till brobyggande och dialog."

Nobelpriset, forskningssatsningar i världstopp, kunskapsnation och innovationsland lyfts fram som eftersträvad identitet för Sverige på 2000-talet. Globaliseringsrådet har insett möjligheten för Sverige att utvecklas till en ledande kunskapsnation, grundad på vår största och mest kända tillgång, Nobelprisen.

Vi undertecknare delar helt Globaliseringsrådets bedömning. Kunskap blir en nyckel till positiv utveckling. Den starkaste symbolen för kunskap är idag Nobelprisen.

Städer får på den globala mentala kartan identiteter som finanscentrum (London), kulturcentrum (Paris), modecentrum (Milano), politiskt centrum (Bryssel), religiöst centrum (Jerusalem) eller affärs-/underhållningscentrum (New York). **Stockholm** har en unik möjlighet att förknippas med identiteten **kunskapscentrum**, där Alfred Nobels livsverk blir en grundplattform. Centrumbildningar skapar hög attraktivitet. De attraherar företag, institutioner, investerare, bosättare och besökare. De blir mötesplatser och centrala noder i globala nätverk. 2 (7)

Identitetsskapandet har också en nära koppling till de arkitektoniska ikoner som olika centra kan uppvisa. Exempel på välkända ikoner är Eiffeltornet i Paris, Frihetsgudinnan i New York, Kristusstatyn i Rio de Janeiro, Operan i Sydney och Guggenheimmuseet i Bilbao.

Stockholm har fördelen av att kunna kombinera identiteten som kunskapscentrum med en världsberömd arkitektonisk ikon i form av ett Nobel Center. Det talas allt oftare om att Stockholm behöver märkesbyggnader. En märkesbyggnad i Nobels namn har förutsättningar att bli ett vetenskapens epicentrum och en arkitektonisk global megaattraktion. Frågan om ett permanent Nobel Center/museum i Stockholm har diskuterats och utretts under lång tid. En statlig utredning lades fram 1997 med förslag till ett Nobel Center i Västra Klara (Nobelcenter i Stockholm. Ett informations- och aktivitetscentrum kring naturvetenskap, kultur och samhälle.

Förslag till lokalisering, finansiering och samverkansformer. Betänkande av Nobelcenterutredningen SOU 1997:117). Två nyligen utförda utredningar av Statens Fastighetsverk och utredaren Christina Rogestam behandlar ett tänkt permanent Nobelmuseum i bergrummen under Skeppsholmskyrkan med kongressal i kyrkan. Utredningarna pekar på betydande problem och svagheter med den tänkta lokaliseringen. Att under jord gömma undan Sveriges utan konkurrens starkaste varumärke vore direkt oklokt. Möjligheten till en placering på Skeppsholmen har nu skjutits långt fram i tiden genom det under våren 2009 fattade beslutet att inrätta ett kör- och kulturcentrum i Skeppsholmskyrkan med ett åttaårigt första kontrakt. Det innebär i praktiken att en annan lokalisering av ett Nobel Center är aktuell. Därför har vi engagerat oss i den debatt som pågått en längre tid om ett internationellt uppmärksammat Nobel Center med global räckvidd.

Vad som krävs för att lyfta projektet ur dess nuvarande låsta situation är att Nobelstiftelsen, Svenska staten och Stockholms stad tillsätter en arbetsgrupp med uppgift att skyndsamt presentera det bästa läget för ett Nobel Center och samtidigt ta fram en modell för internationell finansiering. Potentiella finansiärer förväntar sig en samtalspartner som representerar Nobelstiftelsen, Svenska staten och Stockholms stad. I en tidigare skrivelse till Regeringen, Nobelstiftelsen och Stockholms stad har vi påtalat detta. Finansborgarrådet i Stockholm Sten Nordin har svarat positivt på vår skrivelse och efterlyser ett initiativ från staten och Nobelstiftelsen som grund för Stockholms agerande. Citatet nedan är hämtat ur svaret från Stockholms stad.

”Arvet efter Alfred Nobel är av oskattbart värde för såväl Stockholm som Sverige. Tvivelsutan skulle Stockholm vara en betydlig mer okänd stad i internationella forskarkretsar om inte det vore för den ryktbarhet och prestige som det årliga utdelandet av Nobelpriset skänker åt Stockholm. Bildandet av ett Nobel Center och uppförandet av en märkesbyggnad i Stockholm som bär Alfred Nobels namn vore således välkommet ur ett Stockholmsperspektiv.”

Kontakter med centralt placerade personer visar att lämpliga platser i Stockholms hjärta, bland annat runt Riddarfjärden, är tillgängliga för ett Nobel Center. Sonderingar visar också att finansiering kan skapas genom internationell fundraising.

Undertecknare av denna skrivelse har inga egna intressen i frågan annat än att skapa opinion för en unik satsning på utvecklingen av **Stockholm och Sverige som internationell mötesplats i framtidens kunskapssamhälle**. (För ytterligare information, se bilaga som följer.)

Undertecknare

Christian Bratt, Ordförande, Stockholms-Gillet (c.bratt@telia.com)

Göran Cars Professor, samhällsplanering, Kungliga Tekniska Högskolan (cars@infra.kth.se)

Thomas Fürth Docent, forskningsledare, Kairos Futures (thomas.fuerth@kairosfuture.com)

Bengt Sahlberg Professor em., kulturgeografi (bengt@sahlberg.nu)

Sten Söderman Professor, företagsekonomi, Stockholms Universitet (SOD@fek.su.se)

Elizabeth Thomson Professor of Demography, Stockholms Universitet (elizabeth.thomson@sociology.su.se)

Nils Uddenberg Professor (nils.uddenberg@telia.com)

Hans Wohlin f.d. Stadsbyggnadsdirektör, Stockholms stad (hans.wohlin@telia.com)

(Sändlista bifogas dokumentet)

BILAGA

Varför ett Nobel Center?

Ett Nobel Center, rätt utformat, blir ett unikt internationellt vetenskaps- och kulturcentrum, en vetenskaplig och kulturell permanent världsutställning och en arkitektonisk vetenskaplig ikon. Det är en infrastrukturinvestering i kunskapssamhället som saknar motstycke. Stockholm har, genom Alfred Nobel och Nobelprisen, förutsättningar att bli det internationella forskarsamhällets främsta mötesplats för 2000-talets globala kunskapsutbyte.

Att notera

Hittills har Nobelstiftelsen delat ut i storleksordningen 5 miljarder kronor i prispengar (i dagens penningvärde). De närmaste 100 åren kommer prisutdelningen sannolikt att få ännu större genomslagskraft såväl ekonomiskt som mentalt. Betydelsen för varumärket Sverige och Stockholm är unik.

Placering

Idag finns flera lägen i centrala Stockholm som uppfyller högt ställda krav på placering av ett Nobel Center. Som några exempel kan nämnas:

- I Söder Mälarstrand/Slussen
- II Västra Klara/Tegelbacken
- III Gamla Stan/Getingmidjan

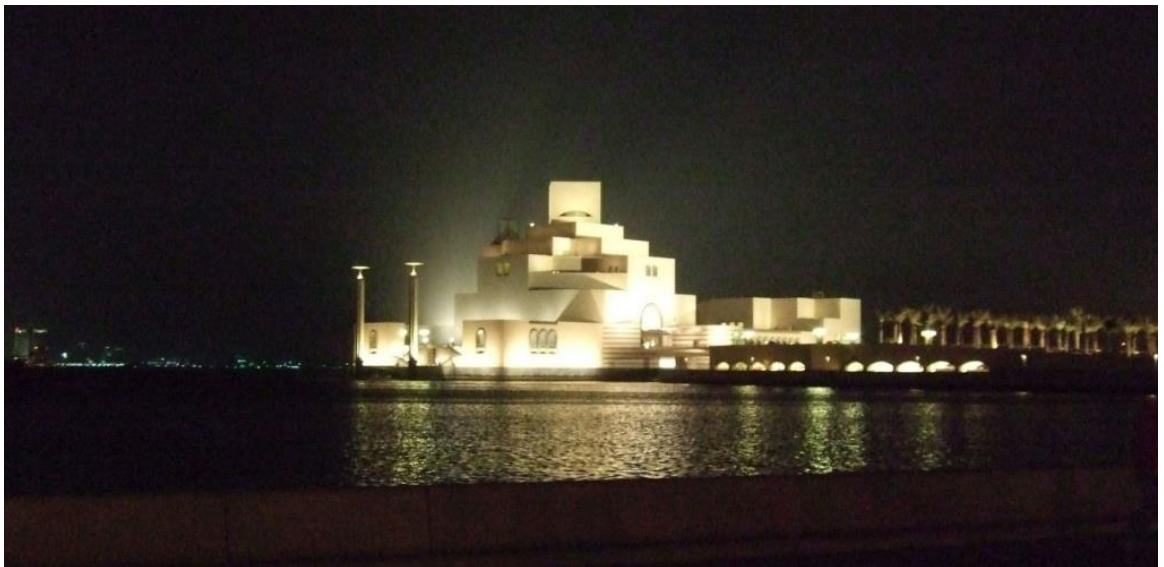
- Samtliga lägen ligger centralt ur kommunikationssynpunkt
- Läget vid Riddarfjärden är stadsplanemässigt unikt
- Samtliga lägen är miljömässigt attraktiva och berikar stadens profil

Historisk förankring till området finns genom Alfred Nobels fabrik vid Söder Mälarstrand och förhållandet att han passerade dessa platser på sina resor till Ryssland.

Internationella märkesbyggnader

Operahuset i Sydney och Guggenheimmuseet i Bilbao är ett par 1900-talsexempel på världsberömda märkesbyggnader som haft en avgörande betydelse för berörda regioners utveckling.

En nyligen invigd arkitektonisk megaattraktion är Museum of Islamic Art i Doha - Qatar (invigt 1 december 2008)

Potentialen i ett Nobel Center illustreras av följande citat, hämtat från Qatar ur boken "Leaving a Mark - A Decade of Design", Virginia Commonwealth University, Qatar 2008.

"The sharing of knowledge, ideas and values is the noblest way to transcend barriers. In this sense, globalization is the architect which constructs academic bridges across cultural & geographical landscapes."

Citatet från arabvärlden visar att Globaliseringsrådets uppfattning har internationellt stöd, oberoende av kultursfär.

SÄNDLISTA

Globaliseringsrådet

Kristina Alsér
Hans Bergström
Carl Bildt
Urban Bäckström
Lars Calmfors
Per Carstedt
Dilsa Demirbag-Sten
Anna Ekström
Lars Leijonborg
Sven Otto Littorin
Wanja Lundby-Wedin
Karin Markides
Elisabeth Nilsson
Aina Nilsson Ström
Sture Nordh
Mats Odell
Maud Olofsson
Carl-Henric Svanberg
Lena Treschow Torell
Harriet Wallberg-Henriksson
Marcus Wallenberg
Olle Wästberg

Borgarråden

Sten Nordin (m)
Ulf Kristersson (m)

Kristina Alvendal (m)
Ulla Hamilton (m)
Joakim Larsson (m)
Lotta Edholm (fp)
Madeleine Sjöstedt (fp)
Ewa Samuelsson (kd)

Oppositionsborgarråden

Carin Jämtin (s)
Roger Mogert (s)
Yvonne Ruwaida (mp)
Ann-Margarethe Livh (v)

Alliansens kulturarbetsgrupp

Lena Adelsohn Liljeroth (m)
Christer Nylander (fp)
Dan Kihlström (kd)
Anders Åkesson (c)

Oppositionens partisekreterare

Ibrahim Baylan (S)
Agneta Börjesson (MP)
Anki Ahlsten (V)

dec
9 DI/TV TV 8 Intervju om varumärket Nobel

2010

jan
18 Överlämnande av dokumentationsmaterial till Riksarkivet rörande utvecklingen mellan åren 2006 och 2009 av ett Nobel Center/Nobel Museum i Stockholm
Översänt CD till Stadsmuseet
26 Efter SvD artikel Mail till vängruppen och brev till Nobelstiftelsen (Michael Sohlman, Marcus Storch) och Nobelmuseet (Olov Amelin)
febr
8 Mailutskick till nobelgruppen av förslag till skrivelse med synpunkter rörande Stadsbyggnadskontorets förslag till Nya Slussen

Stockholms stadsbyggnadskontor
Registraturen
Box 8314
104 20 Stockholm

Stockholm den xx februari 2010

Ärende: Synpunkter angående planförslaget till Nya Slussen

Med Nya Slussen öppnas en möjlighet till ett Nobel Center

En möjlighet till lösning på frågan om ett nytt permanent Nobelmuseum/Nobel Center finns i förslaget till Nya Slussen. Genom läget, den arkitektoniska utformningen och det unika innehållet kan centret bli en mötesplats i absolut världsklass. med Nobelmuseet, Nobelbiblioteket, Nobel Media, Nobel e-Museum, konferens/-mötessalar, forskarrum, säte för Nobeladministration med mera, samlat i samma byggnad.

"En paradbyggnad vid vattnet" – "En monolit i bästa läge" - "An out of the ordinary building", enligt arkitekterna. (SvD 26/1 2010)

De utmaningar som väntar nationer, regioner och platser har en nära koppling till utvecklingen av nätverkssamhället. Positionen som nod i olika nätverk blir alltmer avgörande för framgång. Nodens position kommer att bestämmas av dess attraktivitet som mötesplats för företag, institutioner, organisationer, investerare, forskare, bosättare och besökare.

Citatet nedan är hämtat från Globaliseringsrådets slutrapport som nu är utsänd på remiss.

"Fortsätt att satsa stort på forskning och innovation. Sverige ska vara Kunskapslandet, som också marknadsför sig som landet med Nobelpriset och forskningssatsningar i världstopp: "The Knowledge Nation", som också har förmågan att omsätta vetenskapliga resultat till produktion, "The Land of Innovation".

"Satsa mer på att göra Sverige synligt och känt i världen och öka våra möjligheter till brobyggande och dialog."

Nobelpriset, forskningssatsningar i världstopp, kunskapsnation och innovationsland lyfts fram som eftersträvad identitet för Sverige på 2000-talet.

Städer får på den globala mentala kartan identiteter som finanscentrum (London), kulturcentrum (Paris), modecentrum (Milano), politiskt centrum (Bryssel), religiöst centrum (Jerusalem) eller affärs-/underhållningscentrum (New York). Stockholm har en unik möjlighet att förknippas med identiteten kunskapscentrum, där Alfred Nobels livsverk blir en grundplattform. Centrumbildningar skapar hög attraktivitet. De blir mötesplatser och centrala noder i globala nätverk. Identitetsskapandet har en nära koppling till de arkitektoniska ikoner som olika centra kan uppvisa. Exempel på välkända ikoner är Eiffeltornet i Paris, Frihetsgudinnan i New York, Kristusstatyn i Rio de Janeiro, Operan i Sydney och Guggenheimmuseet i Bilbao. Stockholm har fördelen av att kunna kombinera identiteten som kunskapscentrum med en världsberömd arkitektonisk ikon i form av ett Nobel Center. Det talas allt oftare om att Stockholm behöver märkesbyggnader. En märkesbyggnad i Nobels namn har förutsättningar att bli ett vetenskapens epicentrum och en arkitektonisk global megaattraktion. Undertecknarna av denna skrivelse har inga egna intressen i frågan annat än att skapa opinion för en unik satsning på utveckling av Stockholm och Sverige som internationell mötesplats i framtidens kunskapssamhälle.

Christian Bratt,

Ordförande Stockholms-Gillet (c.bratt@telia.com)

Göran Cars

Professor, samhällsplanering, Kungliga Tekniska Högskolan (cars@infra.kth.se)

Thomas Fürth

Docent, forskningsledare, Kairos Futures (thomas.fuerth@kairosfuture.com)

Bengt Sahlberg

Professor em., kulturgeografi (bengt@sahlberg.nu)

Sten Söderman

Professor, företagsekonomi, Stockholms Universitet (SOD@fek.su.se)

Elizabeth Thomson

Professor of Demography, Stockholms Universitet (elizabeth.thomson@sociology.su.se)

Nils Uddenberg

Professor (nils.uddenberg@telia.com)

Hans Wohlin

f.d.Stadsbyggnadsdirektör, Stockholms stad (hans.wohlin@telia.com)

mars

29 Mail till Hans Wohlin
Svar från Hans Wohlin
30 Mail från Hans Wohlin
Svar till Hans Wohlin

juni

14 Lunchmöte med Maria Rankka (vd Stockholms Handelskammare). Överlämnande av material

okt

5 Möte med Christian Bratt om ny aktion efter valet. 4/10 meddelades i media att Mickael Sohlman lämnar VD-posten våren 2011. (Se diskussionsunderlag)
Resultat: BS tar kontakt med Maria Rankka för möte med Peje Emilsson (KREAB). Syfte: att den vägen få kontakt med Carl Bildt (utrikesminister) och Jan Björklund (vice statsminister/utbildningsminister). BS tar vidare kontakt med arkitekt för skiss på Nobel Center vid Söder Mälarstrand.
Telefonsamtal med Gert Wingårdh om ny skiss på Nobel Center vid Söder Mälarstrand. Mycket positiv och ställer upp med skiss på Nobel Center utan kostnad. BS skickar underlagsmaterial.

dec	
8	Material från Wingårdh
9	Möte på Stockholms Handelskammare mellan Maria Rankka, Christian Bratt och BS. Maria Rankka tar upp ärendet med Peje Emilsson och tillträdande VD för Nobelstiftelsen Lars Heikensten. Får material bl a Wingårdhs skisser på Nobel Center från 2002 (Västra Klara) och 2010 (Södermälärstrand)
10	BS skickar minnesanteckningar till Rankka, Bratt Mail från Rankka om träff med Sten Nordin (positiv)
2011	
jan	
29	Mail till Maria Rankka med anledning av artiklar i SvD om donationsreglerna i Sverige och bristen på spännande ny arkitektur i Stockholm
febr	
2	Mail till Maria Rankka med anledning av artikel i DN om Peder Sager - Wallenbergs tankar kring ett Nobelmuseum
nov	
29	Telefonsamtal från Bengt Meder (redaktör) om pressträff om Nobel Prize Center
dec	
2	Pressträff på Nobelmuseet om Nobel Prize Center i Stockholm
6	Brev till Nobelstiftelsen och Stockholms stad om finansiering av Nobel Prize center
2012	
jan/febr	Stockholms-Gillet, Gille Tidender Årgång 17, Nummer 1 2012 Turism & Resor Nr i 2012 Artikel Från bakgård till världsberömt besöksmål.
febr	
28	Möte med Göran Cars KTH om avhandlingsarbeten Mail med material från presskonferens
29	Brev med material från presskonferens till Göran Cars
okt	Boken Muntergök Mallgroda Morsgris med avsnitt om Nobel Center
2013	
sept	Krönika i Turism & Resor nr 4 2013. Crazy Horse och Alfred Nobel – två turistiska megaattraktioner
2014	
aug	Boken En krönika – Från Fryxell till Nobel
2015	
maj	
20	Debattinlägg i Dagens Nyheter. Projektet kommer att generera vinster
2017	
	Skriften Nobel Center in Stockholm – Mental Dynamite
2018	
	Boken En krönika – Från Fryxell till Nobel 5.0
2019	
	Skriften Homo Selficus – En digital krönika
2020	
	Skriften Homo Reflexus – En krönika om framtiden i backspegeln
2021	
	Skriften Homo Politicus – Vart är vi på väg?

Litteratur

Om Nobel

- Björkman-Goldschmidt, Elsa, *Den värld jag mött*, Norstedts 1967.
- Blomberg, Eva (red.), *En Qvinna läkare. Doktor Karolina Widerström*, Appell 2021.
- Carlberg, Ingrid, *Nobel Den gåtfulle Alfred, hans värld och hans pris*, Norstedts 2019.
- Erling, Matz, *Lejonets tid. Skeppet Vasa & svenskt 1600-tal*, Bokförlaget Max Ström 1999.
- Fant, Kenne, *Alfred Bernhard Nobel*, Norstedts 1991.
- Flato, Pavel./Lindblad, Niklas, *The Nobel Banquet*, Prisma 2000.
- Frängsmyr, Tore (edit.), *Science in Sweden. The Royal Swedish Academy of Sciences 1739-1989*, Science History Publications 1989.
- Hellberg, T./Jansson, L.M., *Alfred Nobel*, Alno Produktion KB 1983.
- Helmerson, Klas, *Att fånga tillfället. Hur ett fiaskobaserat ettföremålsmuseum blev världsberömt*, Vasamuseet 2013.
- Jonsson, Ulf B./Karlsson, Svenolof/Emdén, Fredrik, *ICE AGE. The Hotel at the End of the World*, Sellin & Partner 2002.
- Källstrand, Gustav, *Andens olympiska spel: Nobelprisets historia*, Fri Tanke, 2022.
- Olofsson, Rune Pär. *Dynamitkungen. En roman om Alfred Nobel*, Norstedts 1990.
- Sohlman, Ragnar, *The Legacy of Alfred Nobel – The Story behind the Nobel Prizes*, The Bodley Head 1983.
- Sundström, Hans (red.), *Nobelpristagare 1901-1991*, Wiken 1991.
- Villner, Katarina, *Under däck. Mary Rose-Vasa-Kronan*, Thomas Magnusson Medströms bokförlag 2012.
- Årsbok för Riksarkivet och Landsarkiven 2001, *Spåren efter Nobel*.
- Åsbrink, Brita, *Ludvig Nobel: "Petroleum har en lysande framtid"*, *En historia om eldfängd olja och revolution i Baku*, Wahlström & Widstrand 2001.

Om Stockholm mm

- Ahlbom, Kenneth/Arnell, Håkan, *Kungsholmen. En bildsamling 1900-1975*, Höghus Förlag 2008.
- Ambjörnsson, Ronny (red.), *Från Aten till Los Angeles – idéhistoriska miljöer*, Utbildningsradion/Liber Hermods/Bra Böcker 1986.

- Arvidsson/Berke/Lundgren/Sjölund, *Rättvisans borg. Rådhuset 100 år*, Stockholmia förlag 2015.
- Billow, Anders (red.), *Bilder från Sverige*, Svenska Journalen 1928.
- Bratt, Christian (red.), *100 år i Stockholm. Staden och Stockholms-Gillet*, Stockholms-Gillet 2014
- Erséus, Johan/Fjellström, Anne, *Lennart Nilssons Stockholm*, Bokförlaget Max Ström 2008.
- Ericson, Lars, *Stockholms historia under 750 år*, Historiska media 2001.
- Hall, Thomas/Dunér, Katarina (red.), *Den svenska staden. Planering och gestaltning – från medeltid till industrialism*, Sveriges Radios förlag 1997.
- Hammarskiöld/Theorell/Wästberg, *Stockholms fasader 1875-1914*, Wahlström & Widstrand 2006.
- Holmér, Folke, *Stockholm – sett av 1900-talets målare*, Sveriges Allmänna Konstförening, publikation LXXI 1962.
- Johansson, Ingemar, *Storstockholms bebyggelsehistoria. Markpolitik, planering och byggnad under sju sekler*, Gidlunds 1987.
- Karlström, Sigurd, *Ett fagert hus i en godan stad. En krönika om Kungsholmen*, Tryckeri AB Björkmans Eftr 1978.
- Kungsholms läroverks elevförening, *Kungsholmen vid sekelskiftet. Minnen från barndomen och skolan*, 1902.
- Leijonhufvud, Christer, *Stockholmarnas tidiga 1900-tal. Från fattig småstad till växande storstad 1900-1930*, Trafik Nostalgiska Förlaget 2010.
- Leijonhufvud, Christer, *Stockholm på 1940-talet. Beredskapsår och efterkrigstid i unika färgbilder*, Trafik Nostalgiska Förlaget 2009.
- Leijonhufvud, Christer, *Stockholmarnas 60-tal*, Trafik Nostalgiska Förlaget 2008.
- Leijonhufvud, Christer, *Stockholmarnas 50-tal*, Trafik Nostalgiska Förlaget 2003.
- Lindorm, Per-Erik, *Stockholm genom sju sekler*, Sohlmans 1951.
- Lindvall, Ninni (red.), *1998 Stockholm*, Svenska Turistföreningens årsbok. (Tryck 1997)
- Lundin, Claes/Strindberg, August, *Gamla Stockholm*, Gidlunds 1974.
- Richter, Thor, *Slussen. Då, nu...och sedan?* Trafik Nostalgiska Förlaget 2011.
- Selling/Johansson/Axel-Nilsson, *Stockholm i närbild. Från stormaktstiden till sekelskiftet*, Wahlström & Widstrand 1943.
- Sommar, Ingrid, *funkis - stilen som byggde Sverige*, Forum bokförlag 2006.

Svensson/Turesson/Wikström, *Dokument Stockholm*, Bokförlaget Max Ström 2008.
Tjerneld, Staffan, *Stockholmsliv. Hur vi bott, arbetet och roat oss under 100 år, Första delen. Norr om strömmen*, Norstedts 1949-1950.
Tjerneld, Staffan, *Stockholmsliv. Hur vi bott, arbetet och roat oss under 100 år, Andra delen. Söder om strömmen*, Norstedts 1950-1951.
Upmark/Sjögren/Bolin/Josephson (red.), *Stockholmsbilder 1523-1923*, Aktiebolaget Gunnar Tisells Tekniska Förlag, 1923.
Wikström, Jeppe, *Staden*, DN. Förlaget 1996.
Wikström, Jeppe, *Stockholm från ovan*, Bokförlaget Max Ström 2016.

Av författaren (urval om Nobel Center)

Kungar Katastrofer & Kryddor – Om en världsomspännande industri Turismen, ETOUR 1998.
Möten Människor & Marknader – Om turism och resande, Liber/Etour 2001.
Rötter Riter & Roller – Turism och resande i upplevelsesamhället, ETOUR/SNS Förlag 2004.
Turism & Truism – Trender & Traditioner i en framtidsbransch (red. Jan Johansson) Turism i Storstadsregion 2007.
Nobel Prize Center - från bakgård till världsberömt besöksmål. Turism & Resor, 2012.
En krönika - Från Fryxell till Nobel, 2014.
Nobel Center in Stockholm – Mental Dynamite, 2017.
En krönika – Från Fryxell till Nobel 5.0, 2018.
Homo Selficus – En digital krönika, 2019.
Homo Reflexus – En krönika om framtiden i backspegeln, 2020.
Homo Politicus – Vart är vi på väg? 2021.

Författaren

Ph.D., kulturgeografi, Lunds universitet.
Docent, kulturgeografi och ekonomisk geografi, Lunds universitet
Adj. professor, kulturgeografi, Umeå universitet
Gästprofessor, Södertörns högskola.
(www.ebsahlberg.se/biografi)